

Resultatanalys Västbanken/Gaza

Oktober 2000

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Asienavdelningen

Innehåll

Biståndssamarbetets omfattning och övergripande mål	1
1. Demokrati och mänskliga rättigheter	4
2. Sociala och kulturella insatser	8
2 a. Insatser för barn	8
2 b. Kultur-och medieområdet	12
2 c. Stöd till hälsoutveckling	14
3. Infrastruktur	17
4. Direkt stöd till fredsprocessen	21
5. Näringslivsinsatser	25
6. Kurser	28
7. Finansmarknaden	28
8. Krediter	29
9. Enskilda organisationer	30
11. UNRWA	
(FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar)	31
Källor	33

Bilagor: Resultatmatriser

Resultatanalys – Västbanken/Gaza

Biståndssamarbetets omfattning och övergripande mål

Det övergripande målet för det svenska utvecklingssamarbetet med VB/G var för perioden att främja en fredlig utveckling. Biståndets koncentrationsområden har varit

- direkt stöd till fredsprocessen
- mänskliga rättigheter och demokrati generellt samt social och kulturell utveckling med inriktning på barn och ungdom
- skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling som kan leda till ökad sysselsättning, genom stöd till uppbyggnad av infrastruktur och förutsättningarna för näringslivets utveckling

Styrdokument för biståndet till Västbanken/Gaza var för perioden "Riktlinjer – Västbanken och Gaza 1998–2000", fastställt av regeringen.

Under den tid som resultatanalysen avser, d v s treårsperioden 1997–99, har bistånd till nedanstående områden om totalt 481,5 mkr utbetalats till Västbanken/Gaza (mkr):

Område	1997	1998	1999	1997–1999
Landram				
1. MR/demokrati	18,0	14,5	16,5	49,0
2. Sociala o kulturella insatser				
a. Barn	15,2	18,9	10,5	44,6
b. Kultur	9,0	11,2	12,6	32,8
c. Hälsa	9,7	12,7	16,3	38,7
3. Infrastruktur	84,0	39,0	112,0	235,0
Totalt landram	135,9	96,3	167,9	400,1
Utanför landram				
4. Direkt stöd till fredsprocessen	16,3	8,0	13,0	37,3
5. Näringslivsutveckling	1,7	1,1	2,2	5,0
6. Kurser	1,5	2,2	2,2	5,9
7. Finansmarknaden	0	0	1,0	1,0
8. Krediter	0	0	0	0
9. Enskilda organisationer	11,8	7,2	13,2	32,2
Totalt utanför landram	31,3	18,5	31,6	81,4
TOTALT	167,2	114,8	199,5	481,5
UNWRA (regionen totalt)	135,0	145,0	150,0	430,0

Biståndet genom UNRWA är av strategisk betydelse för de palestinska flyktingarna i regionen varför biståndets storlek redovisas här. Sverige är den fjärde största biståndsgivaren till UNRWA (FNs organisation för palestinska flyktingar). Bidraget avser de palestinska flyktingarna i Västbanken /Gaza, Jordanien, Libanon och Syrien. Det är inte möjligt särredovisa hur mycket av det svenska bidraget som går till Västbanken/Gaza.

Det svenska biståndet (exkl UNRWA) har de senaste åren uppgått till ca 4,5% av det totala utbetalade biståndet till VB/G. Den reservation som tidigare funnits hade 1999 helt utbetalats. Som jämförelse kan nämnas att t ex det från EU-kommissionen utfästa biståndet uppgår till ca 50% av det totala medan dess andel av totala utbetalningar uppgår till endast 13%.

I utbetalningstermer har det svenska biståndet nått planerad nivå. Insatsernas mål, prestationer och effekter redovisas i separat matrisbilaga samt i sammanfattningen nedan.

Antalet insatser inom det svenska biståndet var under perioden stort, liksom antalet svenska biståndsaktörer. Anledningarna till den tämligen splittrade insatsbilden är flera – insatser som främjar en fredlig utveckling kan göras inom ett vitt fält, det finns ett stort intresse i Sverige för bistånd till palestinierna samt är samordning och styrning på palestinsk sida fortfarande relativt svag.

Två *utvärderingar* skulle enligt Riktlinjerna genomförts inför arbetet med landstrategin för 2001–2005, av insatser för barn och ungdom samt för näringslivsutveckling. Ingen formell utvärdering har dock gjorts under perioden, främst beroende på att insatserna tagit längre tid att påbörjas än planerat vilket innebär att det saknats underlag för utvärdering. Ett antal studier och uppföljningar har dock gjorts, av MR-stödet 1999, av polisstödet 1997, av insatser inom barnplanen 1998 samt av vissa hälsoinsatser.

Redovisningen av resultatet av biståndet under perioden ger inte möjlighet att bedöma om eller i vilken grad det bidragit till *huvudmålet att främja en fredlig utveckling*. Den inriktning som det svenska biståndet haft kan dock sägas ha på olika sätt bidragit till att skapa förutsättningar för en på sikt fredlig utveckling och därigenom indirekt verkat fredsfrämjande. Delar av det stöd som lämnats till aktiviteter med anknytning till fredsförhandlingarna har kanske mest påtagligt bidragit till fredsprocessen. Även stöd till olika former av demokratiseringssträvanden liksom till institutionsbyggande och uppbyggnad av en hållbar ekonomisk utveckling kan dock på sikt antas bidra till en fredlig utveckling.

Utvecklingen inom området *demokrati och mänskliga rättigheter* har varit oroväckande under perioden. Stor rättsosäkerhet råder i praktiken fortfarande för flertalet palestinier. Det svenska stödet till ett antal MR-organisationers verksamhet har bidragit till att utveckla dem liksom samarbetet dem emellan, där av vikt är bl a organisationernas aktiva påverkan på utformningen av en lag om villkoren för enskilda organisationers verksamhet, vilken till slut gav ett för organisationerna relativt positivt resultat. Utbildning i mänskliga rättigheter har varit en integrerad del i den yrkesutbildning för

poliserna som fått svenskt stöd. Poliserna har härigenom fått inblick i hur de i sin yrkesutövning kan agera demokratiskt. Sverige har också verkat för en diskussion bland givarna om att förbättra effektiviteten i dessa utbildningsinsatser. Stödet till fortbildning av verksamma journalister har ökat möjligheten att driva demokratifrågor.

Flera av de organisationer inom såväl MR som kultur- och hälsoområdet som under perioden fått Sida-stöd har också, om än indirekt, bidragit till en demokratisk utveckling genom att i ökande grad involvera människor och andra organisationer på gräsrotsnivå aktivt i sitt arbete. Programmet för bybaserad rehabilitering av handikappade, som formellt återfinns inom hälsosektorn, är ett av de bästa exemplen. Stödet till att ta fram hushålls- och budgetstatistik har utvecklat möjligheten till transparens om tillståndet i samhället.

Stödet till *social och kulturell utveckling med inriktning på barn och ungdom* har i huvudsak genomförts som planerat. Flertalet insatser inom den palestinska barnplanen har genomförts med viss försening. Ett viktigt utveckling under perioden är att barnsekretariatet inom planeringsministeriet allt mer fungerar som ett stöd till ministerier och enskilda organisationer för att deras planering och verksamhet skall genomsyras av barns rättigheter, vilket var det ursprungliga syftet med stödet. Flertalet program inom kulturområdet har också haft barn och ungdom som målgrupp. Insatser inom sektorn genomförs i huvudsak av enskilda organisationer och institutioner men en viss påverkan på PAs institutioner har påbörjats, ex att undervisningsministeriet ökat sitt intresse för barnlitteratur inom skolan.

Insatser med inriktning på *målgruppen barn och ungdom* finns även inom andra biståndsområden än social och kulturell utveckling. Stöd till den palestinska statistikmyndigheten att bygga upp en enhet för statistik om barnens situation har lämnats sedan 1998. Inom polisutbildningen har kurser hållits om barns rättigheter. Upprustning har skett av ungdoms-gårdar, skolor och kvinnocentra samt har insatsen för vatten och avlopp i norra Gaza skapat förutsättningar för en förbättrad folkhälsa.

Den genderstudie av Västbanken/Gaza som enligt regeringsbeslutet om Riktlinjerna skulle göras har genomförts under perioden men *jämställdhetsfrågor* har i flertalet projekt inte aktivt lyfts fram. En genderstudie av kulturbiståndet visar att jämställdhetsperspektivet inte helt integrerats i projektsamarbetet men att de palestinska samarbetsparternas inställning till jämställdhet i allmänhet är progressiv.

Insatser för *ökad sysselsättning* har genomförts med gott resultat vad gäller sysselsättningsgraden. Stödet till uppbyggnad av infrastruktur har också gått i huvudsak som planerat. Det största problemet som framkommer i genomgångar av flera projekt är bristen på fungerande institutioner framför allt på kommunal nivå som skulle kunna säkerställa att drift och underhåll upprätthålls.

De insatser som avser att mer specifikt *skapa förutsättningar för utveckling av handel, näringsliv och finansmarknaden*, har haft vissa svårigheter att komma

igång. Utbildningen av småföretagare, och arbetet att främja palestinsk export har rönt stor uppskattning liksom stödet till utveckling av finansmarknaden, som under 1999 fått en lovande start. Dock finns på detta område strukturella problem, ett svagt regelsystem och bristande kapacitet i strategiska ministerier. För handeln är beroendet av Israel ett avgörande problem.

Riktlinjerna för biståndet under perioden betonar nödvändigheten av hög *beredskap för anpassning* till ändrade behov och prioriteringar. Huvuddelen av biståndet har dock, med undantag huvudsakligen för direkta stödinsatser för fredsprocessen, utgjorts av långsiktiga insatser. Den utveckling som präglat perioden – en hackig fredsprocess med enstaka utbrott av oroligheter – har medfört förseningar och administrativt krångel men inte påverkat möjligheten att genomföra insatserna eller deras relevans.

Val av *kanal* för svenskt bistånd skulle enligt Riktlinjerna göras så att målen uppfylls på bästa sätt samtidigt som god kontroll av bistånds-medlens användning säkerställs. Detta innebar att medel till en början – med undantag för barn-, statistik- och polissamarbetet – kanaliserades genom UNDP, en världsbanksfond, enskilda organisationer eller direkt-betalning till konsulter. Strävan har dock varit att gradvis utöka samarbetet med palestinska myndigheter vilket också skett, särskilt inom Infrastruktur-stödet efter kapacitetsstudier samt kontroll av av ekonomisystemet genom revision hos aktuell myndighet såväl före som efter utbetalningarna. Revisionsinsatsen var samtidigt en utbildning inom myndigheten som bidrog till bättre intern kontroll i framtiden. Inom detta stöd har också samarbete med en kommun, Betlehem, prövats. Det har visat på de stora bristerna i den kommunala strukturen men också på fördelar att arbeta på lokal nivå. Kapaciteten hos den palestinska mottagaren har visat sig vara ett problem även för exempelvis finanssektorn, där stöd till kompetens-utveckling inom Finansministeriet har påbörjats.

1. Demokrati och mänskliga rättigheter

Inriktning och mål

Målet för stöd inom området är enligt Riktlinjerna att dels på kort sikt motverka övergrepp och kränkningar, dels mer långsiktigt medverka till att det palestinska samhället byggs på respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska värden. Särskild uppmärksamhet skulle ägnas barns och kvinnors rättigheter. Stödet skulle kunna ges till såväl palestinska institutioner som enskilda organisationer.

En större del av stödet har riktats till lokala enskilda organisationer. Sedan 1989 kanaliseras stöd till ett antal enskilda människorättsorganisationer på Västbanken/Gaza via den svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen. Under 1997–1999 har ett 15-tal organisationer erhållit stöd. Det inbegriper stöd till den juridiska fakulteten vid Bir Zeit universitet och fyra israeliska organisationer som på olika sätt arbetar för palestiniernas rättigheter i det egentliga Israel. Direkt stöder Sida Palestinian Independent Commission for Citizens' Rights, en palestinsk offentlig och

oberoende ombudsmannafunktion. Idag fungerar PICCR de facto som en enskild organisation och är mer eller mindre beroende av finansiellt stöd från utländska givare.

Organisationerna arbetar med stöd till enskilda individer, rättshjälp, bevakning och dokumentation av kränkningar av mänskliga rättigheter, opinionarbete, lobbying, utbildning, stöd till det palestinska parlamentet i lagstiftningsfrågor mm. De riktar sig dels till enskilda personer, dels till beslutsfattare inom organisationer och statliga myndigheter.

Bland organisationerna arbetar Women Center for Legal Aid and Counseling specifikt för kvinnors rättigheter. De tillhandahåller bl a rättshjälp, psykologiskt stöd och skydd för utsatta individer. Därutöver har de bl a drivit ett särskilt projekt, ett kvinnoparlament, med syfte att få till stånd en palestinsk familjelag som respekterar jämlikhet mellan könen, samt ett utbildningsprojekt för att öka kunskapen om utveckling och hälsa i tonåren. Den palestinska samt den israeliska avdelningen av Defence for Children International ingår i Sidastödet. Dessa arbetar bl a med barn och ungdom som sitter eller suttit i fängelse. Även några av de andra organisationerna genomför särskilda, framför allt upplysningsinsatser, om barns rättigheter.

Stödet till palestinska institutioner har varit begränsat till den palestinska polisen, PPF, och den palestinska statistikbyrån, PCBS. Sedan 1994 utbildar Polishögskolan den palestinska polisen inom ett antal verksamheter. Kurserna som är på vidareutbildnings- och instruktörsnivå har under perioden rört trafikpolisverksamhet, kriminalteknik, förhörsteknik och managementkurser för kvinnlig polis. Kurserna har framför allt riktats till den civila polisen. MR-utbildning, inklusive barns rättigheter har ingått som mer eller mindre regelbundna inslag. Här har visst samarbete skett med lokala enskilda organisationer, FN och Rädda Barnens svenska sektion.

Målet för stödet till den palestinska statistikbyrån har sedan starten 1994 varit att bidra till utvecklingen av institutionell kapacitet och framtagandet av pålitlig statistik. Sida har dels stött framtagandet av hushålls- och budgetstatistik, dels barnstatistik.

Resultat

Insatsernas planerade prestationer har i de flesta fall utförts.

Beträffande MR-organisationerna har en av dessa lidit av interna problem vilket skapat oklarhet i verksamhetsplanering och genomförande, en annan har brustit vad gäller rapportering, varför delar av stödet har innehållits. En organisation har ej fått av EU utlovat stöd och därför tvingats skära i arbetsprogrammet. ICJ-S:s rättegångsobservatörsprogram har inte kunnat genomföras i den utsträckning som planerades. Detta beror både på politiska förändringar och på praktiska problem, t ex accepteras inte tolkning i rätten och har det varit problematiskt att få fram bakgrundsmaterial. Under 1999 kunde programmet sätta igång igen efter att ICJ-S omformulerat mål och huvudinriktning och fått hjälp av en lokal organisation med det praktiska förberedelsearbetet.

Några av organisationerna har under perioden låtit genomföra organisationsstudier, flera gånger på givarnas inrådan och med deras stöd. Detta synes ha lett till en del positiva förändringar såsom tydligare beslutsstruktur, ansvarsfördelning och fokusering inom berörda organisationer. Som ett resultat av en studie av tidigare stöd har ICJ-S sedan andra hälften av 1998 inlett en intensivare dialog med organisationerna, inte minst om organisationernas interna struktur. Dialog om organisationernas verksamhet har ICJ-S fört sedan stödet började.

Samarbetet mellan organisationerna har till viss del utvecklats, även mellan palestinska och israeliska organisationer. Mycket kvarstår ännu att önska och något bakslag kan noteras. Flera organisationer har också förbättrat sina kontakter med myndigheter, polis, parlamentet etc. Många av organisationerna samarbetade med varandra och med parlamentet kring ett lagförslag om statens relation till enskilda organisationer, den s k NGO-lagen, vilket ledde till att förslaget förbättrades till organisationernas fördel.

Våren 1997 genomfördes en genomlysning av Sidas stöd till den palestinska polisen. Det ledde till att kurserna sedan hösten 1997 har förlängts samtidigt som de har fått ett mer regelbundet inslag av mänskliga, inklusive barns, rättigheter. Tidigare utvärderingar har pekat på svårigheter att få personer med rätt kvalifikationer till framför allt trafikkurserna, vilket har lett till att kursdeltagarna efter avslutad utbildning inte har använts som instruktörer. Standarden på kursdeltagarna har under senare tid höjts i och med att hårdare krav på förkunskaper ställts.

Sedan samarbetssvårigheterna mellan den civila och den militära polisen ökade i slutet av 1998, med oklarheter i ansvarsfördelning och beslutsfattande som resultat, beslutade Sverige och andra givare att ställa in utbildningen av den palestinska polisen. Under en period under 1998/99 genomförde därför PHS inga kurser för den palestinska polisen. Kurserna återupptogs i maj 1999. De kurser som har hållits under perioden har genomförts med gott resultat och har hjälpt den palestinska polisen att bygga upp intern kapacitet att hålla i egna utbildningar. Det gäller bl a trafikverksamheten där Polishögskolans kurser kommer att fasas ut i juni 2000. Eventuellt kan någon typ av uppföljnings- eller stödfunktion finnas kvar även under hösten 2000.

Kurserna ges på ett ad-hoc mässigt vis efter den palestinska polisens efterfrågan. Vid något tillfälle har inriktningen av en kurs ändrats med kort varsel vilket försvårat planering och genomförande. Den palestinska polisen har haft visst problem att ta tillvara utbildningarna inom kriminalteknik då de saknat en bakgrundsorganisation, t ex ett kriminaltekniskt laboratorium. Den avsikt som funnits från svensk sida att gå in med ett mer sammanhållet organisationsutvecklande stöd till bl a utarbetande av läroplaner och läromedel, har ännu inte förverkligats. Detta beror på att diskussionen om utformningen av en palestinsk polisakademi ännu inte var avslutad, varken mellan givare och den palestinska polisen eller, framför allt, internt mellan den militära och den civila polisen.

Hushålls- och budgetundersökningarna har ägt rum som planerats och statistikrapporter har publicerats. När det gäller barnstatistik har man även hållit flera seminarier där ministerier deltagit. Den palestinska statistikbyrån håller en mycket hög standard med kompetent personal. Svenska statistiska centralbyrån, SCB, har därför under den senare delen av perioden behövt bidra med mindre kunskapsöverföring än vad som varit planerat. Det svenska bidraget har inte utnyttjats till fullo då flera givare tillkommit. Den palestinska myndigheten bidrar också med en större andel till statistikbyråns budget. Stödet till hushålls- och budgetundersökningarna har av dessa anledningar avslutats mars 2000.

Effekter

Direkta effekter av det svenska stödet är svåra att mäta. Någon utvärdering av MR- och demokratibiståndet i sin helhet har inte gjorts. Däremot har mindre och begränsade genomgångar av de olika insatserna utförts. Bl a gjordes i april 1999 en uppföljning av en tidigare genomgång av stödet till MR-organisationerna.

Vad gäller utvecklingen inom mänskliga rättigheter och demokrati i Västbanken/Gaza är det svårt att se några väsentliga framsteg. Generellt menar en del människorättsorganisationer att såväl de israeliska som de palestinska säkerhetsstyrkorna har blivit något mer återhållsamma med grövre övergrepp. Andra hävdar att det är för tidigt att dra slutsatsen att utvecklingen verkligen går i denna riktning och att det inte bara rör sig om en lycklig tillfällighet. UNSCO menar i en rapport från maj 1999 att vissa framsteg gjorts inom mänskliga rättighets- och demokratiområdet under de senaste 5 åren. Bl a pekar man på den strategiska plan som den palestinska myndigheten har tagit fram för rule-of-law sektorn och de olika typer av utbildningar som givarna finansierat och som genomförts inom olika institutioner (t ex rättsväsendet, polisen, parlamentet). Trots detta menar UNSCO-rapporten att en högre grad av fokus och ökat finansiellt stöd krävs, inte minst vad gäller stöd till enskilda organisationer.

De större MR-organisationerna har stärkts och nya har bildats. De utför ett bra arbete och leds av kompetenta personer. Att de når den yttersta målgruppen, d v s utsatta individer, syns framför allt vad gäller rättshjälpsprogrammen. Vad gäller information till allmänheten är det svårare att bedöma. Några av organisationerna har insett behovet av att i större grad involvera befolkningen i arbetet och rikta sig mer mot gräsrotsnivån. Bl a har man skapat ett nätverk av personer som utbildats i MR och demokrati. Generellt kan sägas att det verkar finnas en större acceptans inom den palestinska myndigheten för det arbete som organisationerna utför. Samtidigt gick den palestinske justitieministern, sommaren 1999, ut och smutskastade dessa organisationer, framför allt två större, genom att påstå att de är korrupta och att den politik de driver inte gagnar det palestinska folket. Även om justitieministerns attack mot MR-organisationerna inte var en ny företeelse, var det första gången som han riktade sig direkt mot dem.

Den palestinska polisens utveckling vad gäller respekt för mänskliga rättigheter och demokrati är även den svår att bedöma. Det är inte heller tillräckligt att enbart utbilda poliser. Polisledningen måste också känna ett eget ansvar och aktivt arbeta i denna riktning för att de nya kunskaperna ska få något genomslag i organisationen. Den palestinska polisens splittrade organisation och interna motsättningar försvårar ett sådant arbete.

2. Sociala och kulturella insatser

2 a. Insatser för barn

Inriktning och mål

Den palestinska myndigheten presenterade 1996 en plan, utarbetad med bl a svenskt stöd, för stöd till rehabilitering av barnverksamhet inom områdena hälsa, utbildning, sociala skyddsnet, kultur och fritid 1996–1999. Det övergripande målet för barnplanen var att utarbeta en policy som skulle specificera prioriterade barnfrågor samt utgöra grunden för bättre koordinering mellan olika ministerier och internationella och nationella organisationer som arbetar med barn.

Sverige, som i den multilaterala gruppen i fredsprocessen åtagit sig ansvaret för flyktingbarn, beslöt ge stöd även till genomförande av planen.

Det övergripande målet för stödet var att främja rehabilitering inom områdena mental hälsa, social utveckling, sport och rekreation samt att stärka samordningen mellan olika aktörer som arbetar för barn och öka effektiviteten i insatser för barn.

Det svenska avtalet med planministeriet regleras av underavtal med respektive ministerium och sträcker sig från april 1997 till december 1999 (förlängt till juni 2001). Andra givare fokuserade på andra delar av barnplanen, framförallt på rätten till hälsovård och utbildning. UNESCO, Nederländerna, Finland och Japan stöder utbildningsprogram. UNICEF stöder innovativa utbildningsprojekt, utbyggnad av hälsoministeriet, nutrition, det lilla barnets hälsa och utbildning, samt barn som behöver särskilt stöd.

Sida ger stöd till följande program inom barnplanen:

1. Barnsekretariatet inom planeringsministeriet

Målet för barnsekretariatet är att få in ett barnrättsperspektiv i all statlig verksamhet samt att utveckla en barnombudsmannafunktion. Under de första åren fokuserade dock sekretariatet och dess styrkommitté, som har medlemmar från samtliga ministerier, på kompetensutveckling och direkt stöd till de ministerier som fått projektstöd. Inriktningen blev under 1999 åter mer enligt den ursprungliga målsättningen och på att ta fram en ny barnplan. Uppföljning av projekt är dock fortfarande en relativt stor arbetsuppgift.

2. Utveckling av skolkuratorverksamhet

Målet är att öka tillgången till rehabilitering och förebyggande verksamhet för barn med sociala problem och traumatiska upplevelser. Utbildnings-

ministeriet ansvarar för programmet. Stöd har gått till att inrätta skolkuratorstjänster, erbjuda rådgivning i skolorna för barn med sociala problem, skapa ökad medvetenhet om sociala och psykologiska problem i skolorna och fördelarna med individuell- och grupprådgivning samt att utveckla tekniker och metoder för klassrumsdiskussioner runt svåra ämnen.

3. Utveckling av ökat skydd för barn i riskzonen

Målet för stödet, som går genom Socialministeriet, är att stärka det sociala skyddsnätet för barn genom att inrätta en ny grupp av socialarbetare med fokus på barn i riskzonen och barn på barnhem, ge ekonomiskt stöd till familjer med sociala och ekonomiska problem för att bl a motverka att deras barn hamnar på barnhem samt uppgradering av barnhem. Stöd kanaliserades också via UNICEF till att öka kapaciteten på socialministeriet, utbilda personal inom den nyinrättade funktionen som socialarbetare med fokus på barn, stödja kartläggningar av situationen för barn på institutioner och barn i riskzonen samt bedriva påverkansarbete på nationell och när-samhällsnivå.

4. Utveckling av lägerverksamhet för barn och ungdomar

Målet är att ge fler barn och ungdomar tillgång till sommarläger genom att ge stöd till initiativ på lokal nivå för att främja barns rätt till lek och fritid, kultur och deltagande samt bidra till ökad kvalitet hos personal och den fysiska miljön på ungdomslägren. Arbetet drivs av Ungdomsministeriet.

5. Utveckling av barnbibliotek och kulturcenter

Målen för verksamheten är att främja barns identitet som palestinska barn, stödja utvecklingen av barns kreativitet, barns färdigheter och värderingar genom att utveckla kulturcentra för barn, utbilda bibliotekarier och uppgradera barnbibliotek. Verksamheten bedrivs av Kulturministeriet.

Resultat

Det stora stödet till barn inom ett landprogram, utanför de mer barn-fokuserade sektorerna hälsa och utbildning, med fokus på kultur, fritid, deltagande och särskilt skydd för utsatta barn är unikt inom svenskt bistånd. Satsningen motiverades av den negativa inverkan som våldet under intifad haft på barn och ungdom samt uppdraget i regleringsbrevet 1995/96 att fokusera på barn i allt bistånd. Projekten representerade ett nytänkande inom svenskt bistånd genom samarbetet mellan olika sektorer och inom områden som tidigare inte profilerats, barns sociala och mentala hälsa samt barn i riskzon. Ambitionsnivån för stödet var hög under planeringsfasen, stödet skulle bli en modell för stöd till andra länder. Det tonades dock så småningom ner. Detta kan kanske framförallt förklaras av att betoningen i arbetet för barns rättigheter blev att arbeta för 'mainstreaming' samt att en del av det stöd som utlovats från andra länder uteblev. Trots den lägre ambitionsnivån och nedtoningen av detta stöd till ett pilotprojekt kan Sida från det här stödet lära en hel del om möjligt stöd till barns rättigheter, samarbete med UNICEF och samverkan mellan staten och det civila samhället.

Den studie av Sidas stöd till barnplanen som gjordes 1998 rekommenderar en starkare involvering av Sida i genomförandefasen av projekten, ökat internationellt utbyte, mer fokus på kapacitetsutveckling, planering med deltagande av barn och deras föräldrar samt mindre fokus på byggnader och utrustning. Kostnadseffektivitet och ägarskap rekommenderades få ökad prioritet i eventuellt framtida stöd. Barnsekratriatets roll som försvarare av barns rättigheter i all statlig verksamhet ansågs också behöva stärkas. Studien betonade slutligen att ökat samarbete mellan enskilda organisationer och ministerier på Västbanken och i Gaza var nödvändigt för att stärka ministeriernas kapacitet.

Som uppföljning av studiens rekommendationer hölls en konferens där studien presenterades och barnfrågan lyftes från enbart en fråga för social-, ungdoms- och kulturministeriet till att gälla effekten på barn av all statlig planering och budgetering. Barnombudsmannafunktionen med erfarenheter från Sverige presenterades också. För att ytterligare öka dialogen gjorde barnsekreterariats chef, biträdande ministern för planministeriet och representanten för enskilda organisationer i styrkommittén för barnplanen en studieresa till Sverige. Konferensen och studiebesöket bidrog till ökad policydialog om hur barns rättigheter kan bevakas.

I beredningen av den reviderade barnplanen har rekommendationerna från studien 1998 integrerats. Särskilt stöd till planering, uppföljning och utveckling av planen har givits i form av konsultstöd i LFA teknik.

1. Barnsekreterariatet

Det viktigaste resultatet är att barnsekreterariatet nu kommit till insikt om att dess huvuduppgift är att arbeta för ett barnrättsperspektiv i all statlig verksamhet. Detta syns tydligt i Barnsekreterariatets planering för 1999 och framåt. Dialogen runt studien av biståndet hittills samt bytet av chef för barnsekreterariatet har bidragit till detta. Nu diskuteras att utveckla en barnombudsmannafunktion och att göra barnkonsekvensanalyser på samtliga projekt som godkänns inom planministeriet. Man arbetar också för ökat påverkansarbete om barns rättigheter mot andra ministerier och allmänheten. Det finns också planer att starta en särskild NGO-kommitté som skall vara rådgivande till barnsekreterariatet och dess styrkommitté.

2 och 3. Ökat socialt skydd

Stödet har bidragit till ökat skydd för barn genom tillsättandet av 31 socialarbetare med fokus på barn och 300 skolkuratorer i skolorna. Socialarbetarna fick under de första två åren lön genom Sida-stödet men betalas därefter från socialministeriets budget. Barnhemmen har kartlagts och många barn har med ekonomiskt stöd kunnat återvända till sina föräldrar eller placeras i fosterhem. Vissa barnhem har fått bidrag till förbättringar. De planerade särskilda enheterna för omhändertagande av barn som utsatts för övergrepp och behöver skiljas från sina familjer under en tid har ännu inte börjat att fungera tillfredsställande men tillfälliga enheter har inrättats på barnhem. Inom ramen för stödet till ett socialt skyddsnät för barn i riskzonen har samarbetet med UNICEF varit viktigt. UNICEF har också har bidragit med allmän kompetensutveckling inom socialministeriet, en

studie om barn i behov av särskilt skydd (på arabiska och engelska) samt nytänkande inom sociallagstiftningen. Utbildningsministeriet, med stöd från barnsekretariatet och enskilda lokala konsulter har utbildat de 300 skolkuratorerna i genomsnitt 100 timmar. Utbildningen till både socialarbetare och skolkuratorer har varit praktisk och mycket uppskattad.

Studien av stödet till barnplanen samt en studie av socialarbetares och skolkuratorers arbetssituation och utbildningsbehov som genomfördes 1999 visar på ökat behov av utbildning för dessa personalgrupper, vilket också förespråkas av barnsekretariatet och socialministeriet. Vidareutbildning skulle kunna ske genom institutionellt samarbete mellan ett universitet på Västbanken och ett universitet i Sverige. Men mycket återstår att göra för barns sociala trygghet och skydd. Ett samarbete mellan Justitieministeriet och Socialministeriet runt sociallagstiftning och social policy har inletts.

4. Fritidsverksamhet

Stödet till ungdomslägren har bidragit till ökat samarbete mellan enskilda organisationer, kommuner och ungdomsministeriet. Runt 2000 ungdomsledare har fått utbildning och runt 40 000 barn mellan 5 och 12 år har deltagit i lägerverksamhet. I stödet har också ingått en studieresa till Egypten. Studien 1998 visade att barnens deltagande i utformning av lägrens program och verksamhet har varit begränsad, att samarbetet med närsamhället som barnen kommer från kan utvecklas vidare samt att funktionshindrade flickor och pojkar bör delta i ökad utsträckning. I 1999 års program har dessa rekommendationer arbetats in. Arbetet med integrering av barn med funktionshinder har varit särskilt framgångsrik.

5. Barnkultur

Två kulturcentra har färdigställts med utrustning och möbler samt böcker och tidskrifter. 60 barnbibliotek har rustats upp med datorutrustning, TV, video, renoveringsarbeten och möbler. Böcker har beställts till de olika biblioteken. En liten del av Sidas stöd har gått till utbildning av bibliotekarier. Verksamheten vid bibliotek och kulturcentra har börjat komma igång men var under 1999 inte tillfredsställande.

Effekter

Direkta effekter av det svenska stödet är svåra att mäta. En slutlig utvärdering av stödet till barn på Västbanken och Gaza ska inte göras förrän det nya stödet, som pågår till 2001, är genomfört.

Några effekter kan dock noteras. Barnsekretariat har på senare tid blivit en fokuspunkt för stöd till barn. Många biståndsgivare och internationella enskilda organisationer har sökt deras stöd till att identifiera hur de bäst kan stödja barn och barns rättigheter på Västbanken och i Gaza. Planeringsministeriets utvecklingsplan innehåller nu också den reviderade barnplanen vilket är ett resultat av bl a barnsekretariatets lobbying. Den reviderade barnplanen har genererat ökat stöd till barn, särskilt till barns deltagande och barn med funktionshinder. Socialministeriet börjar bli tydligare i sin policy vilket kan vara ett resultat av Sidas direkta stöd och stödet via UNICEF. Nya sätt att se på barn på institution har främjats och flera barn har

kunnat lämna institutioner. Olika övergrepp mot barn har kunnat diskuteras mer öppet. Ett samarbete mellan ministerierna runt barnfrågor har också börjat växa fram. Tyvärr har hälsoministeriet och justitieministeriet inte varit intresserade av detta samarbete medan informationsministeriet börjar se sin roll.

2 b. Kultur-och medieområdet

Mål och inriktning

Kultur- och mediebiståndet har under perioden 1997–1999 i första hand varit inriktat på att stödja barns och ungdomars kulturella, intellektuella och emotionella växt inom områdena litteratur, teater/drama och musik. Diakonias barnlitteraturprogram och Dramatiska Institutets teater/dramaprogram har varit viktigast för dessa mål. För övriga kultur- och medieinsatser har målsättningen varit att dels bidra till bevarande av historiskt och kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer, dels stödja fortbildning av oberoende journalister.

Särskild tonvikt skulle läggas på palestinska kvinnors möjligheter att ägna sig åt eller ta del av kulturell verksamhet. 1999 gjordes en konsultstudie på kulturenhetens uppdrag av i vilken omfattning Sidas kultur- och mediebistånd kommit palestinska kvinnor och flickor till godo.

Genom en kulturfond till Generalkonsulatets förfogande har bidrag lämnats till kulturella aktiviteter av ad hoc-karaktär i östra Jerusalem.

Stödet inom kulturområdet har i första hand gått till enskilda organisationer och institutioner och kanaliserats genom en svensk kultur- eller medieinstitution i syfte att få till stånd ett långsiktigt utbyte och samarbete mellan palestinska och svenska institutioner samt medverka till att stärka den institutionella kapaciteten. Flertalet palestinska institutioner som mottagit stöd bedriver numera sin verksamhet i reglerade, institutionella former. Detta gäller för Musikkonservatoriet i Ramallah, liksom för teater-institutionerna Ashtar och Theatre Day Production samt mediecentret vid Birzeit-universitetet.

Resultat

Samarbetet mellan svenska och palestinska institutioner och ministerier har under perioden breddats och fördjupats.

Ett stort antal barn och ungdomar, ca 350 000, har under perioden, genom Diakonias distribution av barnlitteratur till barnbibliotek, daghem, m m fått litteratur- och läsupplevelser. Svensk barnbokspedagogisk expertis har medverkat och förmedlat barnbokspedagogisk fortbildning till lärare och bibliotekarier. Nationella barnbokskampanjer har ägt rum under perioden under den Sida-stödda enskilda organisationen Tamer Institute's ledning.

Dramatiska Institutet, DI, har i stor utsträckning förverkligat de målsättningar som lades fast 1996 – dramautbildning av barn och ungdom, utbildning av teaterarbetare samt regionalt nätverksarbete. Förutom stöd till

teateruppsättningar för barn och dramautbildning för barn och ungdom vid några enskilda organisationer har DI översatt och introducerat handböcker för teaterutbildning samt möjliggjort för palestinska teaterarbetare att upprätta nätverk för att byta erfarenheter och kompetens. DI har även tagit initiativ till regionalt konstnärligt samarbete och kunskapsutbyte.

Musikkonservatoriet i Ramallah har med Sidas stöd samt med expertmedverkan från Göteborgs musikhögskola inrättat ett stipendieprogram för mindre bemedlade barn och ungdomar med särskild hänsyn tagen till flickors behov. Ca 250 barn, varav merparten mindre bemedlade, har erhållit stipendier. Lärarkåren har utökats och filialer startat i Betlehem och Jerusalem.

Arkitektgruppen Riwaq har, med expertmedverkan från Stockholms stadsmuseum, genomfört en nationell kartläggning av kulturhistoriskt skyddsvärda byggnader på Västbanken och upprättat ett dataregister, som är tillgängligt för kommuner och näringsliv. En omfattande dokumentation och opinionsspridning i ämnet har skett genom Riwaq's försorg. Kartläggningen är till större delen genomförd men har försenats av den inskränkta rörelsefriheten för palestinier.

Den journalistfortbildning, förlagd till Birzeit-universitetets mediecenter, som Fojo tillsammans med Birzeit-universitetet har ansvaret för har givit ett 250-tal palestinska journalister fortbildning i främst teoretiska ämnen som demokrati, etik och jämställdhet men även i layout och intervju teknik. Kurserna, på 15 respektive 22 veckor, har varit mycket eftersökta. På grund av upprepade avstängningar har en separat fortbildning parallellt ägt rum i Gaza. Den stora efterfrågan på kortare kurser gör att dessa fortsättningsvis kommer att prioriteras.

Den Jerusalem-baserade tidskriften Palestine-Israel Journal har fortsatt sin unika, opinionsbildande utgivning av temanummer i ämnen som behandlar samlevnaden mellan israeler och palestinier. Tidskriften är ett viktigt bidrag till den fredsdialog som pågår. Dess spridning är dock fortfarande mycket begränsad, och man har svårigheter att nå en större krets läsare. En prenummerationskampanj ska igångsättas. De naturliga målgrupperna för tidskriften finns inom universitetsvärlden och bland politiker.

I genderstudien konstateras att jämställdhetsperspektivet ännu inte blivit helt integrerat i projektsamarbetet men att de palestinska samarbetsparternas inställning till jämställdhet i allmänhet är progressiv. I studien föreslås att parterna gör en mer systematisk och strukturerad genomgång av jämställdhetsfrågornas placering i projektarbetet.

Effekter

Antalet barn och ungdomar som beretts tillträde till utbildningarna i musik och drama eller deltagit i lässtimulerande verksamhet har successivt ökat under perioden. Även kvaliteten på utbildningen har höjts. Orsakerna är bl a att mer resurser, både materiellt och personellt (lärare och föräldrar), satsas på projekten från palestinsk sida liksom att ansvarstagandet har blivit

större på både svensk och palestinsk sida. Även projektens institutionella inramning fortsätter att utvecklas mot mer etablerade former.

En mer långsiktig konsekvens av teater- och dramastödet genom DI är att ett påtagligt intresse kommit fram för samarbete och kompetens- och erfarenhetsutbyte mellan teatergrupper i Västbanken/Gaza och angränsande länder. DI har därvid byggt upp en svensk resursbas, där bl a Backa Teater ingår, som en kärna i ett växande teaterutbyte mellan Sverige och länder i Mellanöstern.

Diakonias barnboksprojekt har haft påtagliga effekter på kultur- och undervisningsministeriernas intresse för barnlitteratur och för lässtimulerande åtgärder för barn och ungdom. Ett pilotprojekt med fler veckotimmar avsatta för läs- och skrivträning har startat i ett antal skolor.

Den nya palestinska läroplan som kommer att införas planeras innehålla avsnitt för läs- och skrivstimulans. I princip ska alla grundskollärare successivt få tillgång till barnlitteratur. Fortbildning i barnlitteraturpedagogik på universitetsnivå för lärare och bibliotekarier planeras.

Musikkonservatoriets ambitioner att sprida musikundervisning till mindre bemedlade grupper av barn och ungdomar har på kort sikt hämmats av bristen på både lokaler och lärare. På sikt har konservatoriet förutsättningar att uppnå nationell kapacitet när det gäller både elementär och mer avancerad musikutbildning. Ett villkor är att offentlig finansiering kan tryggas.

Arkitektgruppen Riwaq har genom sin nationella kartläggning av skyddsvärda byggnader och miljöer gjort myndigheter på lokal nivå uppmärksamma på behovet att skapa betingelser för ett landsomfattande skydd för dessa. Ett relativt stort antal arkeologistudenter som deltagit i fältarbeten under kartläggningen har skolats i detta ämne. Riwaq planerar i en nästa fas att upprätta en nationell bevarandeplan.

De ansvariga vid mediecentret vid Birzeit-universitetet kommer successivt att överta det administrativa och pedagogiska ansvaret för Fojos journalistfortbildningskurser. Den lokalmässiga infrastrukturen finns redan liksom huvudmannaskapet. Birzeit-universitetet har arbetat fram en långsiktig finansieringsplan. Jämställdhetsaspekten har i hög grad beaktats när det gäller antagning till de olika kurserna.

2 c. Stöd till hälsoutveckling

Tre program inom hälsoområdet har fått stöd under perioden. De initierades alla före Oslo-avtalet som stöd genom svenska till palestinska enskilda organisationer. Det övergripande syftet var att i solidaritet med det palestinska folket hjälpa till att tillhandahålla hälsovård och social service i av Israel underförsörjda områden. Tillkomsten av den palestinska myndigheten har ännu inte undanröjt de ursprungliga behoven mer än marginellt.

Inriktning och mål

1. Stöd genom Diakonia till Rehabiliteringsprogrammet

Programmets övergripande mål är förbättrad livskvalitet för personer med funktionsnedsättning genom rättvisare möjligheter att delta i samhällslivet, främjande av funktionshindrades mänskliga rättigheter samt genom förbättrad vård och omsorg. Projektmålet är att bidra till utveckling och genomförande av ett samordnat nationellt rehabiliteringsprogram med betoning på CBR (samhällsbaserad rehabilitering) som nationell strategi.

Målgrupp för de delar av programmet som avser policy-, system- och metodutveckling är alla funktionshindrade medan merparten av rehabiliteringsaktiviteterna handlar om att identifiera och stödja barn med olika typer av funktionshinder. Strategin innebär att Diakonia ska fungera som katalysator och stöd för lokala initiativ med betoning på kompetens- och kapacitetsutveckling, samarbete och samordning, förstärkning av funktionshindrades förmåga att aktivera sig, datainsamling, forskning, attitydpåverkan och social mobilisering. Programmet genomförs av ett tjugotal lokala organisationer och institutioner.

2. Stöd genom PGS (Palestinagrupperna) till UPMRC (Union of Palestinian Medical Relief Committees)

Målet är att bedriva primärvård med inriktning framför allt på kvinnor och barn i eftersatta områden, samt att utveckla och sprida innovativa metoder för att höja kvaliteten i primärvården. Verksamheten har fått Sida-stöd sen 1986. Initialt gällde det att utöka antalet kliniker för att nå människor i eftersatta områden men i takt med att andra vårdgivare också etablerat service och Sida reducerat stödet har en del kliniker åter avvecklats. Fokus har istället successivt inriktats på förbättrade metoder, utbildning av personal, samt dialog med den palestinska myndigheten och andra aktörer om roller och ansvarsfördelning mellan den offentliga sektorn och ideella vårdgivare.

3. Stöd genom PGS till GCMHP (Gaza Community Mental Health Programme)

Projektets mål är att utveckla kapacitet och en strategi för att med innovativa, samhällsbaserade metoder identifiera och rehabilitera barn och ungdomar med psykosociala problem, och därmed skapa bättre förutsättningar för barns uppväxt och för en mänsklig samhällsutveckling. Barn i Gaza har i extremt hög utsträckning varit utsatta för traumatiska upplevelser i synnerhet under intifadan utöver de problem som följer av den politiska och socioekonomiska situationen i området. Kunskaper och personella resurser för att möta dessa behov är ytterst begränsade i Västbanken/Gaza.

GCMHP leds av en psykiatriker, tillika namnkunnig MR-förkämpe, och har under många år fått stöd till projekt med inriktning på en kombination av hälsa och MR. Under 1997–98 gavs stöd till utvecklingsarbete för att främja barns och ungdomars mentala hälsa genom samhällsbaserat psykosocialt arbete. Projektet fokuseras på att förmedla kunskaper till det nätverk av människor som omger barn och ungdom. Aktiviteterna omfattar utbildning och stöd till lärare för att identifiera barn med problem och för att

stödja dem individuellt eller i grupp, föräldrautbildning, utbildning och stöd till fritidsledare, sommarläger, information till allmänheten, fortbildning av vårdpersonal och socialarbetare samt samordning mellan berörda sektorer.

Resultat

En analys av dessa tre program måste ta sin utgångspunkt i historien. Genom åren har ett flertal uppföljningar gjorts som visat på positiva resultat och också framhållit att organisationerna inte bara ger god service utan också i hög grad genom sina innovativa metoder och dynamiska utveckling utgör viktiga drivkrafter för modernisering av den sociala sektorn och demokratisering av samhället i stort. Det senare speciellt i egenskap av en balanserande, demokratiserande civil faktor. Detta är viktiga aspekter att ta hänsyn till vid utformningen av eventuellt framtida stöd.

1. CBR-programmet

Utanför programmets ram har funktionshindrades behov och rättigheter tidigare ägnats mycket lite uppmärksamhet och den traditionella behandlingen varit institutionsvård. Programmets arbete med att introducera och driva CBR-verksamhet på bred front leder i allt högre grad till nya insikter och kunskaper hos olika grupper i samhället både om orsaker till funktionsnedsättning och om de möjligheter till förbättringar som finns i närmiljön. Attityden till människor med funktionsnedsättning har gradvis förbättrats.

Genom samverkan med ett stort antal lokala organisationer med stor spridning når programmet ut i lokalsamhällen med både service och stöd samt också kunskaper till de funktionshindrade själva och möjliggör för dem att organisera sig och göra sig hörda för att påverka sin situation. Programmet stärker delar av det civila samhället, både individer och enskilda organisationer och främjar samverkan mellan det civila samhällets organisationer och myndigheterna.

Den palestinska myndighetens policy på handikappområdet är under utveckling men arbetet får ofta stå tillbaka för annat som har högre prioritet. Detta är inte enbart negativt eftersom det ger tid för rehabiliteringsprogrammet att påverka myndighetspersoners kunskaper och insikter om behoven inom området. CBR som nationell strategi vinner successivt gehör på bekostnad av den mer traditionella formen institutionsvård. Ett intressant exempel härvidlag är samarbetet med undervisningsministeriet och Unesco kring "inclusive education". Ett annat är den kartläggning som gjorts tillsammans med socialministeriet av rehabiliteringsresurser på regional nivå i syfte att analysera dessas roll i remitteringskedjan och behov av ev åtgärder för denna nya roll.

Det är svårt att mäta resultat och effekter av ett program som i så hög utsträckning handlar om attitydpåverkan och kompetensutveckling. CBR-programmets täckningsgrad har successivt ökat och nådde vid utgången av 1998 ca 45% av befolkningen, 23 000 personer med funktionshinder hade haft kontakt med programmet och över 8 000 var vid tidpunkten föremål för aktivt stöd. CBR-personalen säger sig successivt notera klart förändrade attityder till funktionshindrade, vilket bl a verifieras av att CBR-stödet

genererar ungefär tre gånger högre finansiering till lokala aktiviteter än biståndet till programmet bidrar med.

Programmet utvärderades i lovordande termer 1996 av en WHO-konsult, tillika en av upphovspersonerna bakom CBR-konceptet, liksom av en konsult 1997. Sida planerar en utvärdering under 2000.

2. Stöd via PGS till UPMRC

Verksamheten har huvudsakligen genomförts enligt uppgjorda planer. Insatsen har utvecklats från rent klinikstöd till förebyggande hälsovård och metodutveckling. Ett ökande antal kvinnor och barn i eftersatta områden har fått sjukvård och förebyggande hälsovård av god kvalitet. UPMRCs utbildningsverksamhet har utvecklats och kan nu även erbjudas hälso-personal utanför den egna organisationen. Samarbete och samordning mellan olika aktörer inom hälsosektorn har utvecklats positivt. Intressanta försök har gjorts med kontraktering mellan Hälsoministeriet (sjukförsäkringen) och UPMRC för klinikverksamhet i ett par områden i syfte att på sikt finansiera verksamheten på denna väg. Den palestinska ekonomin gör dock att behovet av externt finansiellt stöd kvarstår.

UPMRC har stor geografisk spridning och är mycket professionell med höga krav på respekt för individers rättigheter och lika värde. Genom att utveckla och tillämpa innovativa metoder i sin verksamhet bidrar organisationen på ett auktoritativt sätt till den nationella diskussionen om hälso-sektorns utformning och ansvar. I ett vidare perspektiv bidrar UPMRCs verksamhet till att främja en demokratisk utveckling genom att arbeta genom folkligt deltagande. Organisationens betydelse framgår också av att dess chef representerat de enskilda organisationerna i arbetsgruppen för lagstiftning om villkoren för enskilda organisationers verksamhet i Västbanken/Gaza.

3. Stöd genom PGS till GCMHP

Den palestinska myndigheten har ännu ingen policy för att hantera mental hälsa/psykosociala problem och utöver verksamheten vid GCMHP är resurserna för att arbeta med dessa problem ytterst begränsade. GCMHP har utvecklat innovativa, samhällsbaserade metoder som kan bli modellskapande för arbete med psykosociala problem inom såväl offentlig sektor som privat verksamhet. Verksamheten ligger väl i linje med delar av Sidas stöd till Barnsekretariatet, särskilt socialarbetarutbildningen.

3. Infrastruktur

Mål och inriktning

Insatser inom sektorn skall enligt Riktlinjerna bidra till att skapa förutsättningar för hållbar ekonomisk utveckling genom ökad sysselsättning och stöd till uppbyggnad av infrastruktur. De stora insatser som nämns där är dagvatten- och avloppsreningsinsatsen i norra Gaza liksom sysselsättningsskapande insatser med prioritet för Bethlehem och Gaza. Som ett led i processen att utarbeta Riktlinjerna skrevs i juni 1997 "Inriktning och struktur för biståndet till Västbanken/Gaza inom INEC/Urbans område 1997-99"

(Inriktning 97) som specificerar vad Riktlinjerna skulle kunna innebära för sektorn. Biståndet har med utgångspunkt härifrån varit inriktat på fyra huvudområden

Antal insatser		Avtalat		Utbetalat	
8 Smärre infrastrukturförbättringar		127	44%	120	51%
3 Vatten och avlopp i norra Gaza		89	30%	48	21%
3 Rehabilitering av gamla Bethlehem		63	22%	59	25%
3 Övrigt		11	4%	8	3%
16	Summa (MSEK)	290	100%	235	100%

Projektens mål är att ge arbetstillfällen till palestinier som avskurits från den israeliska arbetsmarknaden samt att rehabilitera infrastruktur. Sysselsättningsskapande projekt, särskilt rehabilitering av infrastruktur, har därför kommit att dominera, även om en gradvis förändrad prioritetsordning gjort att vid rubricering av insatser infrastruktur kommit att dominera över sysselsättningsaspekten. Ca 300 000 dagsverken har tillkommit genom dessa projekt. Många av insatserna har också syftat till att ge stöd till andra mål för biståndet till VB/G. Exempelvis har sex insatser som gällt förbättringar/byggnad av undomsgårdar, kvinnocentra och skolor varit riktade till kvinnor och ungdom och därmed bidragit till biståndets sociala mål.

Resultat

Uppnådda resultat är över förväntan och biståndet har väl följt Riktlinjerna. Insatserna har generellt uppfyllt projektmålen, med undantag för att de tidiga infrastrukturprojekten hade överdrivna målsättningar om antalet arbetstillfällen som skulle skapas. All byggverksamhet har genomförts med lokala entreprenörer och arbetare, vilket har varit kostnadseffektivt. Kvaliteten på byggnads- och anläggningsarbeten är hög. En huvuddel av insatserna har, enligt Riktlinjerna, genomförts i Gaza, med totalt utbetalt 165 MSEK (70%). Av 70 MSEK till Västbanken svarade Betlehem för 59 MSEK. Hälften av insatserna, d v s 8, med sammanlagt 103 msek i utbetalningar, har avslutats. Av återstående insatser beräknas huvuddelen avsluta hittills avtalade delar år 2000. Med undantag för VA-insatsen i norra Gaza och rehabiliteringen av gator och marknadsplatsen i Bethlehem har tidplanerna i stort sett hållits. Förseningen (och fördyringen) i det senare fallet beror främst på brister i UNDPs projektledning, men även på kommunen.

Biståndet kanaliserades inledningsvis undantagslöst genom UNDP. Under de senaste två åren har strävan varit att successivt öka andelen "bilaterala" projekt. I de insatser där Sida arbetat direkt med palestinska mottagare har hanteringen av biståndsmedel dock nästan helt skett genom direkta utbetalningar från Sida till konsulter och entreprenörer. Efter en grundlig revision och studie av bokföring och ekonomirutiner hos PWA och PECRAR/PMU (Gaza) som genomfördes av Ernst & Young och var mycket positiv har dock medel för vissa kostnader på prov kanaliserats via dessa institutioner. Försö-

ket har följts upp av revision 1999. Någon motsvarande lösning har inte varit möjlig på kort sikt i Bethlehem. Betydande risk för korruption i samband med entreprenadbetalningar och en bristande kapacitet att hantera så stora projekt har varit skäl till detta. Andelen projekt som avtalats direkt med palestinska mottagare hade 1999 ökat till 59% (139 msek) medan UNDPs andel är 41% (96 msek)

Alla upphandlingar har följts på nära håll från Gk och genom konsulter. Genomförandekapaciteten varierar stort. På den offentliga sidan är erfarenheterna positiva när det gäller PWA och PECDAR/PMU (Gaza). Vad UNDP beträffar är bilden blandad. I Gaza har de projekt UNDP ansvarat för gått bra vilket kanske mest är PECDAR/PMUs förtjänst. UNDP på Västbanken och UNDPs administrativa hantering (projektledning, rapportering, fakturering) har inte varit helt tillfredsställande.

Kommunerna är generellt mycket svaga såväl personellt, finansiellt som politiskt (eftersom de saknar folkligt mandat). Många kommuner är dessutom små och på Västbanken kringskurna av israeliskt omland, vilket gör att kommunen sedan länge saknat mark för expansion. Även innanför kommungränsen har kommunen begränsad kontroll över markanvändning. Samarbetet med Bethlehem har givit Sida många erfarenheter av de kommunala bristerna, men också visat på fördelarna att arbeta direkt mot den lokala nivån, vilket Sida varit ensam bland givarna att göra.

Om således genomförandet i de flesta fall gått mycket bra, så finns en oro för hur drift och underhåll kommer att fungera. I många fall är situationen inte så kritisk beroende på att det finns en huvudman som kan ta ansvar eller på grund av att de omedelbara underhållsbehoven är rätt måttliga, men investeringarna i Bethlehem och i synnerhet VA-anläggningarna i norra Gaza kräver institutionella lösningar för att långsiktigt säkra drift och underhåll. Studier av dessa frågor har genomförts och måste omsättas i praktiken för att fortsatta infrastrukturinvesteringar ska bli meningsfulla.

Två stora projekt

Bethlehem

Insatserna i Bethlehem började som ett sysselsättningsskapande infrastrukturprojekt genom UNDP, men kom att utvecklas till en betydligt mer omfattande och komplex insats. Förutom att, som den ursprungliga målsättningen var, ha skapat många arbetstillfällen under byggtiden förväntas insatsen verksamt bidra till att främja stadens turistnäring och därmed till mer långsiktig sysselsättning samt ekonomisk tillväxt. Utöver detta har insatsen bevarat och rehabiliterat ett väsentligt världskulturarv och genom det i projektet ingående nya kulturhuset, "Bethlehem Peace Centre", bidragit med ett arkitektoniskt högstående verk från vår tid i denna historiska miljö. Den palestinsk-svenska arkitekttävling, som organiserades för krubbans torg med kulturhuset, var den första i Palestina och resultatet har bl.a. annat utnyttjats som fallstudie i arkitektutbildningen vid BirZeit-universitetet. Ett mål som tillkommit under projektiden är också att verksamheten i

kulturhuset skall bidra till att stärka den palestinska kulturidentiteten och att konsolidera freden, båda mycket långsiktiga mål.

VA, norra Gaza

Beredningen av detta projekt inleddes av UNRWA redan 1994 och presenterades senare Sida för finansiering. Projektet har sin bakgrund i de återkommande kraftiga översvämningar som drabbar de lågt liggande delarna av centrala Jabalia, särskilt flyktinglägret. Syftet med projektet är att samla upp och leda bort de stora regnvattenmängderna och därmed minimera såväl hälsorisker som skador på byggnader och infrastruktur. Uppgiften visade sig dock vara långt mer komplex än UNRWA förutsett, vilket tillsammans med den bristande kapaciteten hos UNRWA ledde till att projektet fördröjdes avsevärt. När en kompetent palestinsk myndighet för vatten och avloppsfrågor, PWA (Palestinian Water Authority) skapades av PA, fick projektet en omstart 1996 som ett rent palestinskt projekt och som en del i ett större vattenresursprogram. Tidskrävande konsultupphandlingar och framför allt brister i konsultarbetet har därefter bidragit till ytterligare förseningar. Under 1999 påbörjades emellertid entreprenadarbeten för samtliga komponenter som överenskommits d v s främst dagvattenhantering i norra Gaza.

Ett flertal studier, inte minst de miljökonsekvensbedömningar som genomförts med svenskt stöd, har gett ökade insikter om den ömtåliga miljön och ohållbara vattenanvändningen i Gazaområdet. Åtgärder för rening och återanvändning av avloppsvatten ingår som viktiga komponenter i projektets nuvarande utformning.

Sammanfattningsvis kan konstateras att vad som ursprungligen uppfattades som ett tämligen enkelt anläggningsuppdrag har utvecklats till ett mycket intressant och viktigt miljöprojekt. I takt med att vattenmyndigheten fått ökad kompetens och kapacitet har vattenresursfrågorna getts ökad uppmärksamhet och därmed projektet fått betydelse i ett regionalt sammanhang. Trots många svårigheter kommer större delen av de ursprungligen planerade och senare avtalade insatserna inom kort att vara slutförda.

Effekter

De sysselsättningsskapande infrastrukturprojekten var relevanta genom att ge många arbetstillfällen till byggnadsarbetare, vilka utgör en stor del av de palestinier som drabbats av den politiska arbetslösheten. Insatserna har inriktats på de särskilt drabbade områdena, d v s Gaza och Bethlehem, som enligt Riktlinjerna skulle prioriteras. Insatserna har därtill bidragit till att rusta upp och komplettera väsentlig fysisk infrastruktur som efter intifadan varit i dåligt skick. Slutligen har det stora antalet konkreta projekt blivit ett påtagligt synligt tecken på att den palestinska myndighetens och omvärldens engagemang leder till att något positivt händer för människor, som under de senaste åren annars haft många skäl till misströstan.

De projekt i Bethlehem som fått svenskt stöd har tillsammans med andra givares insatser inneburit en omfattande upprustning av stadens historiska

miljö. Det svenska stödet har gällt upprustning av de mest centrala gatorna, torgen och byggnaderna, dvs en av Palestinas främsta turistattraktioner, till ett "presentabelt" skick. Insatserna syftar framför allt till att främja turistnäringen men kan förhoppningsvis också bidra till att stärka självkänslan hos det palestinska folket och förbättra Palestinas goodwill i omvärlden. Även Bethlehemprojekten har haft sysselsättning som ett mål, vilket varit relevant under den aktuella perioden, eftersom befolkningen i Bethlehem på grund av närheten till Jerusalem varit särskilt beroende av arbetstillfällen där, och därför drabbas särskilt hårt av de upprepade avspärningarna.

Insatsen för vatten och avlopp i norra Gaza förväntas snart kunna visa konkreta resultat genom att de tidigare översvämningarna av avlopps-blandat dagvatten efter kraftiga regn kommer att upphöra. Därmed skall hälsoriskerna speciellt för barnen minska och boendemiljön förbättras vilket särskilt gynnar flyktningbefolkningen i Jabalia. Genom att dagvattnet skall återföras till grundvattnet ger projektet även ett bidrag till vattenresurshushållningen, vilket i Gaza är en mycket kritisk fråga. Mycket återstår att göra inom detta område där situationen i dag är ohållbar med ökande saltin-trängning som resultat av överuttag av grundvatten.

4. Direkt stöd till fredsprocessen

Mål och inriktning

Insatserna syftar till att bidra till målet att främja en fredlig utveckling genom att direkt stödja fredsprocessen. Enligt Riktlinjerna skall beredskap finnas för stöd till insatser som aktualiseras under implementeringen av interimsoverenskommelsen eller i samband med fortsatta palestinsk-israeliska förhandlingar samt för insatser att stödja diplomatiska ansträngningar och en politisk dialog för att främja en fortsatt fredsprocess. Det betonas också att ökad dialog mellan olika delar av de israeliska och palestinska samhällena kan främja ömsesidig förståelse.

Några av de principer som väglett Sida vid bedömningen av projektförslag till stöd för samarbete, dialog och ökad förståelse har varit att det antingen ska vara frågan om ett palestinskt förslag, utgöra ett tydligt samarbete mellan palestinier och israeler eller vara ett regionalt projekt med deltagande av palestinska aktörer. Projekten bör vidare drivas och implementeras av parterna själva, och företrädesvis äga rum lokalt eller i regionen. Svenska parter i projekten är välkommet eftersom Sida har mycket liten egen kapacitet att föra dialog med de genomförande aktörerna. Stödet till den politiska dialogen görs i samråd med utrikesdepartementet och generalkonsulatet i Jerusalem samt vid behov även ambassaden i Tel Aviv.

Fram till och med 1997 hanterades bidrag till stöd för fredsprocessen av utrikesdepartementet. Sedan 1998 ansvarar Sida för dessa insatser.

Under perioden 1998–99 utbetalades 21 mkr för insatser till stöd för fredsprocessen i Mellanöstern. Ungefär hälften av bidraget har kanaliserats till organisationer som arbetat med olika former av dialog mellan israeler och palestinier. Resterande medel avsattes till förmån för forskning, work-shops,

seminarier och framtagande av material och kunskap om en rad aktuella frågor i samband med fredsprocessen, t ex erfarenheter av andra konflikter, det palestinska flyktingproblemet, Jerusalemfrågan m.m. Dialog mellan politiska aktörer har också finansierats genom bidrag till seminarier och inofficiella möten.

Resultat 1998–99

Planerade prestationer förefaller ha genomförts i stort enligt plan. Ett antal planerade aktiviteter har dock av politiska skäl försenats, då det vid vissa tidpunkter visat sig omöjligt att i då rådande läge i fredsprocessen samla medverkande till samtal. En uppföljning av prestationer försvåras av att vissa program varit efterfrågestyrda och haft svagheter i planering (t ex avseende Economic Cooperation Foundation och Palestine Council of Health). Andra program har varit överoptimistiska i sin planering och budgetering (t ex IPCRIs program som sällan erhållit finansiering av hela sin arbetsplan och budget). Årsredovisningarna har varit av ojämn kvalitet avseende redovisning av resultat och effekter. Den finansiella redovisningen har varit bättre och har för större bidrag genomgående reviderats av auktoriserade revisorer.

Svårigheten att dra slutsatser om insatsernas resultat beror också på att flertalet insatser är av relativt kortvarig natur. Några insatser med dialog som huvudingrediens, ECF/PCH och IPCRI, har dock fått stöd under en längre period varför de får belysa några möjliga resultat och problem.

ECF-PCHs efterfrågestyrda program hade inga tydligt angivna uppföljningsbara indikatorer. Fredsprocessens många avbrott, Israels avspärrningspolitik och systemet med resetillstånd försvårade dialogarbetet och påverkade många organisationers möjligheter till planering av verksamheten negativt. Antalet avspärrningar har dock minskat väsentligt de senaste två åren jämfört med fredsprocessens första år.

ECF och PCH identifierade relevanta idéer och skapade förutsättningar för samarbete mellan en mängd olika aktörer, bl a enskilda organisationer, sjukhus, israeliska och palestinska ministerier m fl. För att genomföra programmet ansökte ECF och PCH om, och erhöll, ett stort antal tillstånd för deltagande palestinier att åka till Israel och för israeler att besöka de palestinska självstyrande områdena. Bara under perioden jan–okt 1998 skaffade ECF och PCH 370 tillstånd till palestinier och 85 tillstånd för Israeler att åka till Gaza¹. Genom en mindre projektutvecklingsfond identifierade, initierade och stöttade ECF och PCH en mängd nya samarbetsprojekt genom att hjälpa parterna att utveckla projektidéerna vidare, skriva projektansökningar, kontakta möjliga finansiärer. De senaste tre åren har ECF och PCH därmed bidragit till att olika pilotprojekt inom programmet erhållit 800,000 USD från andra finansiärer.

¹ Antalet Israeler som besökt Västbanken är ej inberäknade då de inte behöver tillstånd för detta.

Under 1998–99 arrangerade ECF och PCH 246 möten/seminarier inom en rad områden. Sammanlagt deltog 3,415 personer – 2,100 palestinier och 1,264 israeler samt utländska experter m fl.² Under projektperioden engagerades 23 palestinska och 25 israeliska NGOer samt 19 palestinska och 15 israeliska universitet och sjukhus i olika aktiviteter. Programmet förefaller därmed ha lyckats i ambitionen att nå ut till ett stort antal personer och institutioner i Israel och i de palestinska självstyrande områdena.

ECF och PCHs roll som brygga mellan enskilda palestinier och israeler, organisationer, institut, ministerier etc föreföll vara väl definierad. Vissa svårigheter finns med uthållighet efter utvecklandet av projektidéer beroende på det palestinska hälsoministeriets små möjligheter att överta finansieringen av vissa projekt där ECF/PCH avslutat sitt engagemang, t ex inom "occupational safety".

Fredsförhandlingarna mellan Israel och palestinierna avstannade i slutet av 1998 då Netanyahu-regeringen annonserade nyval. Detta hade en negativ inverkan på IPCRI och andra liknande organisationers möjligheter att under våren arbeta med konstruktiv dialog mellan företrädare för Israel och palestinierna. Även andra initiativ till inofficiell dialog mellan parternas politiska aktörer fick skjutas upp till efter det israeliska valet.

IPCRI:s konferenser och olika forum för dialog skapade möjligheter för tänkare från olika läger att fritt yttra sina åsikter och bryta dessa mot andras, i ett forum skyddat från direkt exponering i pressen. Detta var av betydelse under resultatperioden då misstänksamheten liksom försiktigheten i offentliga uttalandena var stor av taktiska skäl. Men trots nyval och en nystart av fredsprocessen i Sharm el Sheik i september 1999 kunde IPCRI inte återuppta delar av sitt arbete, t ex dialogen mellan medlemmar av det palestinska lagstiftande rådet och Knesset. Andra delar av IPCRI:s verksamhet, bl a dialog på tjänstemannanivå, påverkades i mindre utsträckning av det politiska skeendet. IPCRI:s förutsättningar att bedriva en effektiv verksamhet påverkades också negativt av projektfinansieringsformen då givarna i många fall gjorde egna prioriteringar vilket inte gav IPCRI den flexibilitet som skulle behövts som en följd av externa, bl a politiska, faktorer. Det svenska stödet gavs dock som obundet programstöd, baserat på verksamhetsplaneringen.

Effekter

Inga utvärderingar har gjorts av det svenska stödet till den politiska dialogen mellan israeler och palestinier och mycket få utvärderingar har genomförts avseende dialogprojekt, så kallade people-to-people-projekt.

Huvudmålet för det svenska biståndet till Västbanken och Gaza är att stödja fredsprocessen och en fredlig utveckling i området. En verklig fred kan

² Building Bridges Through Health – PCH-ECF Health, Medicine and Social Welfare Cooperation, 1998 Report, february 1999 samt Mid-year report, oktober-May 1999. I antal möten ingår också ECF-PCHs egna planeringsmöten m.m. Det går vidare inte att utläsa huruvida samma personer deltog i mer än ett möte.

dock inte uppnås enbart genom avtal mellan de förhandlande parterna. En fred måste byggas underifrån, där de människor som befolkar området vill leva i fred med sina grannar. Därmed blir gräsrotsorganisationernas arbete betydelsefullt. Inte för att "sälja" en eventuell fredsuppgörelse till folket, men för att fördjupa debatten om svåra frågor, motverka fördomar, ge kunskap och bli ett forum för debatt såväl före som under och efter de olika fredssamtalen. Effekterna av detta fredsarbete visar sig först på längre sikt.

Dialog kan ske på en rad olika sätt och inom en rad olika områden. Det svenska stödet vände sig, genom olika lokala organisationer, till ett antal olika målgrupper i det palestinska och israeliska samhället. Barn och ungdom var en målgrupp för bl a IPCRI's utbildningsprojekt och Peace Now's fredsarbete. Effekten av IPCRI's arbete med att införa en läroplan för fred, som fram till idag genomförts i 16 skolor för närmare 3,000 elever samt för palestinska och israeliska lärare, visar sig förhoppningsvis på sikt om och när det formella skolsystemet låter sig påverkas av initiativet. En av IPCRI's målsättningar har vidare varit att samarbeta med officiella representanter för Israel och de palestinska företrädarna. IPCRI lyckades under resultatperioden etablera samarbetsprojekt med såväl de israeliska som de palestinska ministerierna för miljö, jordbruk, ekonomi och handel, israeliska och palestinska parlamentariker, premiärministrarnas kanslier, utrikes-, justitie- och försvarsministerierna och det palestinska förhandlingsdepartementet.

En del av AIC's program vände sig till en helt annan målgrupp, besökande turister. Genom samarbete med en turistorganisation lyckades AIC sprida kunskap om Jerusalem med omnejd till människor som annars varken får en balanserad bild av situationen eller besöker och spenderar pengar i palestinska områden. AICs tidskrifter höll en fortsatt hög klass och t ex Mitsad Sheini kom att citeras i dagspress och användas på Israeliska universitet. AICs arabiska tidskrift Ruya Ukhrah har dock ännu inte slagit igenom på bred front i det palestinska samhället.

Senare års erfarenheter har visat att möten mellan professionella yrkesutövare är mer produktiva än allmänt hållna dialogmöten. Hälsoområdet sågs under perioden som en särskilt lämplig sektor för samarbetsprojekt, eftersom olika typer av hälsopersonal dels har en gemensam bas i sin profession, dels drivs av ett humanitärt patos. En annan effekt av dialogarbetet inom hälsosektorn var en förhållandevis god spridningseffekt då många kategorier yrkesverksamma, t ex läkare eller socialarbetare, har många och breda kontaktytor inom sina respektive samhällen.

Brookdale Institute och Al Quds University's gemensamma utvärdering (sålunda även det ett israeliskt-palestinskt samarbete) av 148 israelisk-palestinska samarbetsprojekt inom hälsosektorn mellan 1994 och 1998, visar på ett starkt stöd för samarbetet mellan professionella inom hälsoområdet. Trots att den undersökta 5-årsperioden karaktäriserades av många problem och avbrott i fredsprocessen samarbetade 68 organisationer och 4,000 individer i de utvärderade 148 projekten. 80% av samarbetet genomfördes av NGOer, varav 2/3 israeliska och 1/3 palestinska. En stor del av kostnaderna för projekten bistånds-finansierades. I 60% av projekten fick

de palestinska NGOerna mer än 50% av sin finansiering från internationella givare.

De medverkande var mycket motiverade att delta i samarbetet. Den primära anledningen för palestinier att delta i samarbetsprojekt med israeler var viljan att förbättra sina professionella yrkeskunskaper samt att utveckla den palestinska infrastrukturen inom hälsoområdet. En stor andel av de deltagande (40% av palestinerna och 46% av israelerna) deltog också för att bidra till en lösning på den israleisk-palestinska konflikten. Svårigheter i projektarbetet uppgavs vara den politiska situationen, inte samarbetet på personlig nivå. Samarbetet kan dock sägas ha haft politiska implikationer såtillvida att hälften av de medverkande palestinerna och en tredjedel av de medverkande israelerna uppgav att deras attityd till samexistens påverkats i positiv riktning efter samarbetet. Studien visar att 99% av israelerna och 88% av palestinerna vill fortsätta att arbeta tillsammans. Samarbetsprojekten hade därmed effekt på parternas syn på "den andre". Det är dock mer oklart hur stor effekt hälsosamarbetet haft avseende uppbyggnaden av den palestinska infrastrukturen inom hälsoområdet.

Ovanstående studie ger stöd för fortsatt bistånd till samarbetsprojekt mellan yrkesverksamma inom hälsoområdet. Möjligen kan man använda studiens resultat som underlag för att ge bidrag till samarbetsprojekt även inom andra områden.

5. Näringslivsinsatser

Mål och inriktning

Verksamhet inom området näringslivsutveckling syftar till att stärka förutsättningarna för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Samarbetet skall bidra till framväxten av livskraftiga företag, som med hållbara produktionsmetoder ger en god försörjning av varor och tjänster lokalt samt för export. I Riktlinjerna sägs att det, under förutsättning att fredsprocessen framskrider, finns ett ökat behov av att stärka näringslivets institutioner samt att stimulera den ekonomiska utvecklingen genom direkta insatser inom området.

Resultat

Stöd har under perioden givits till främst nedanstående fyra insatser:

a. Improve Your Business, IYB

IYB är den insats som kommit längst. Insatsens syfte är att utbilda privata företag så att de på ett effektivt sätt kan förbättra sin verksamhet. Stödet omfattar en treårsperiod och genomförs av en svensk konsultfirma som tidigare arbetat med IYB. ILO har fått i uppdrag att säkerställa kvalitén i programmet genom att under inledningsperioden ge synpunkter på insatsen. Tre IYB-organisationer i Västbanken och Gaza utsågs att tillsammans med det svenska konsultföretaget ta fram utbildningsmaterial, som översatts till arabiska. De tre organisationerna har utbildats i IYB-programmet och personer inom respektive organisation har utbildats för att kunna hålla IYB-kurser. Stöd har också givits till marknadsföring av programmet samt till

utveckling och förbättring av metoder för kunskapsöverföring. Två av organisationerna arbetar idag med programmet på Västbanken. Den organisation i Gaza som fått ansvaret för programmet upphörde under 1999 och ett konsultföretag övertog rollen. Flera av de personer som redan utbildats finns dock kvar i Gaza och inhyrs av konsultfirman för att genomföra kurser.

b. Direktexport av palestinska textilprodukter

Insatsen syftar till att öka exporten av den palestinska textilproduktionen samt att skapa handelsrelationer mellan svenska importörer och palestinska producenter. Insatsen har drivits i nära samarbete med det övergripande Textilica-programmet, som syftar till att få igång textilproduktionen och öka handelsrelationerna mellan ett antal utvalda länder i syd och öst. Programmet bjöd in bl a palestinska företagare till en Textilica-mässa i Sverige i syfte att öka deras kunskap om den internationella marknaden och dess villkor inom textilområdet.

En inventering av möjliga textilexportörer från Västbanken och Gaza har genomförts. Dessa har fått utbildning i handelsavtalen som rör det textila området. Vidare har deras produkter analyserats och förslag till förbättringar givits.

Svenska importörer har inbjudits till Västbanken och Gaza för att studera tillverkningen och diskutera eventuella leveranser av palestinska textilprodukter. Några affärer har genomförts och några provorder lagts. De palestinska producenterna har dock inte alltid levererat provleveranser i den utsträckning som efterfrågats.

Enligt interimsavtalet mellan EU och PLO har Israel det territoriella ansvaret för export- och importaffärer i regionen. Detta skapar en rad olika problem som försvårar de palestinska företagens verksamhet. De palestinska företagen får återbetalning av tullavgifter från den israeliska tullmyndigheten via den palestinska myndigheten, ofta med stor eftersläpning som innebär att företagen måste ligga ute med pengar. Israeliska säkerhetsåtgärder förorsakar stora förseningar av exporten. Dessutom har de palestinska företagen svårt att få lån till rörelsekapital för inköp av råmaterial. Allt detta medför att många palestinska producenter föredrar att bedriva sin produktion som direktkontrakterade leverantörer till israeliska företag. För att förbättra företagarnas situation fortsätter stöd till insatser som kan underlätta kontakterna mellan palestinska producenter och europeiska importörer samt organisationer med anknytning till textilbranschen.

c. Stöd till det palestinska handelskammarförbundet samt sex palestinska handelskammare

Det palestinska näringslivet domineras av småföretag varför den palestinska regeringen lägger stor vikt vid deras utveckling. Före Oslo-avtalet hade företagarna begränsad tillgång till marknadskontakter och därför finns idag ett uppdämt behov av företagsutveckling. De palestinska handelskamrarna har en ineffektiv organisation som saknar kunskap om hur handelskammare skall drivas samt håller en mycket låg servicenivå mot företagen. Detta har

lett till att kamrarna har ett mycket lågt antal medlemsföretag och därmed små möjligheter att generera inkomster till kamrarna. Personalen har ett stort behov av att utveckla kunskap inom olika områden.

Hösten 1997 påbörjades diskussioner om svenskt stöd till de palestinska handelskamrarna. Den väg som valdes var att ge stöd till ett antal strategiskt viktiga men idag fortfarande alltför svaga handelskammare.

Genomförandekonsulten Sydsvenska Industri- och Handelskammaren arrangerade ett besök i Sverige för representanter från åtta palestinska handelskammare. Syftet var dels att visa exempel på hur små kammare rent praktiskt kan bedriva en efterfrågestyrd och inkomstbringande verksamhet, dels att visa vad de svenska kamrarna har att erbjuda i förhållande till de palestinska behoven. På basis av det som framkom under besöket togs ett detaljerat projektdokument fram där de olika kamrarnas individuella behov och prioriteringar till vara.

Insatsen startade hösten 1999. Ett antal seminarier har hållits och nyrekryteringar till kamrarna gjorts. Insatsen har fått ett stort gehör inom de palestinska kamrarna men det är ännu för tidigt att dra några slutsatser av insatsen.

d. Kvalitetsinsats för det palestinska näringslivet och dess institutioner

Uppbyggnad av infrastruktur kring kvalitetsfrågor inom industrin och de palestinska myndigheter som ansvarar för dessa frågor är av stor betydelse för framtida näringslivsutveckling. Insatser har diskuterats under flera år och nu finns ett förslag om stöd till att höja kvalitetsfrågorna med inriktning på livsmedelsindustrin. Ett inledande seminarium har hållits. Huvudprojektet kommer att påbörjas under 2000.

Effekter

De insatser som gjorts har gett en ökad kunskap om näringslivets förutsättningar på en nationell och internationell marknad. Inom småföretagarutbildningen har kunskapen om hur ett företag bör skötas för att få en bättre avkastning och uthållighet gett gehör hos de företag som deltagit i kurserna. Exportinsatserna har varit svårare att få igång bl.a. på grund av de säkerhetsarrangemang som Israel har gentemot den palestinska handeln. Dessutom kan ett visst mönster av problem för de palestinska företagen att etablera sig på den internationella marknaden skönjas. Svenska företag som varit intresserade av att etablera affärskontakter har senare dragit sig ur för att istället handla med Israel. Insatser för att stärka palestinska näringslivsinstitutioner har varit lyckade. Det finns en enorm entusiasm att stärka dessa institutioner och att samla näringslivet till nya krafttag.

Interimsavtalet om handel med EG har inte gett de effekter som den privata sektorn hade hoppats på. Avtalet med USA är betydligt bättre. De hinder som avtalet med EG utgör rör bland annat ursprungskumulationen, men även begränsningen av tullförmåner för andra produkter.

6. Kurser

Målet med den internationella kursverksamheten är att främja kompetensutveckling i låg- och medelinkomstländer genom att förmedla kunskap inom områden som är av strategisk betydelse för samarbetsländernas ekonomiska och sociala utveckling.

Under 1997 deltog totalt 25 personer, varav åtta kvinnor, i kurser inom områdena energi, vattenresurshantering, avfallshantering, mänskliga rättigheter, journalistik, industri, management, post, telekommunikation samt projektledning. Kostnaden uppgick totalt till SEK 1 542 000.

På grund av ofullständig statistik efter 1997 saknar Sida för närvarande tillförlitlig deltagarstatistik för åren 1998 och 1999. Sidas uppfattning är dock att deltagandet tenderar att öka i och med att Västbanken/Gaza under de senaste åren fått möjlighet att skicka ansökningar till allt fler av kurserna. Antalet deltagare kan därför antas vara uppåt 35 under 1998 och 1999 till en uppskattad årlig kostnad av drygt 2 mkr per år.

7. Finansmarknaden

Mål och inriktning

Stödet till utveckling av den finansiella sektorn syftar till att ge förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling genom att skapa en sund och uthållig struktur för det finansiella systemet, "hjärtat" i en marknadsekonomi.

Sidas förslag till programstöd togs fram under 1997 och 1998 i samråd med Världsbankens kontor i VB/G och grundat på bankens ekonomiska rapport om VB/G för 1997. Samarbetet inleddes under fjärde kvartalet 1998 efter framställning från Finansministeriet om stöd till de fyra delprojekt som arbetats fram.

Endast det första, *Översyn av regelverket för den finansiella sektorn*, närmar sig nu slutstadiet. Det andra, *Kapacitetsuppbyggnad av finansministeriet*, påbörjades hösten 1999. De övriga två, *Stöd till Fondbörsen* och *Etablering av en finansinspektion*, påbörjades först våren 2000. Stödet till kapacitetsuppbyggnad syftar till att bidra till att förbättra tillgången på personella resurser vilket hittills varit det största problemet för samarbete inom sektorn. Stödet till fondbörsen, vars trovärdighet och effektivitet till stor del kommer att bero på hur den övervakas av finansinspektionen, syftar dels till att utveckla en inhemsk marknad för riskkapital, dels till att stimulera det privata utländska kapitalflödet till företag i VB/G. Det finns mycket utländskt palestinskt kapital som väntar på möjligheter att investera i VB/G.

Endast ett fåtal givare arbetar inom finanssektorn i VB/G. Världsbanksgruppen och EU är de största om man ser till biståndsvolymen. USA och Sverige är de största bilaterala givarna. Övriga bilaterala givare ägnar sig mest åt stöd till den informella sektorn via mikrofinansorganisationer. Världsbanken har under två år förberett ett sektorstöd som ännu inte börjat genomföras.

Resultat

Det saknas fylliga rapporter och utvärderingar om sektorn. Stödet till uppbyggnad av en finansinspektion har försenats pga trögheten att få den nya lagen antagen och svårigheten att rekrytera palestinier som kan utgöra kärnan i den nya myndigheten. Fondbörsen är ett undantag eftersom den stöds av starka privata palestinska investerare. Efter diskussion med Sida håller problemen på att lösas genom att rekrytering skall påbörjas exempelvis inom ramen för Världsbankens Palestinian Expatriate Professional Program (PEPP). Genom stödet till finansministeriet i VBG (och den rapportering som ministeriet ger till Sida via den svenske rådgivaren) får Sverige en unik möjlighet till insyn i och påverkan på vissa nyckelområden för det framtida biståndssamarbetet.

8. Krediter

Mål och inriktning

Det enda projektet inom området är Gaza Transmission Project. Projektets mål är att bidra till att skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling som bl a kan leda till ökad sysselsättning vilket ligger väl i linje med Riktlinjerna. Målet skall nås genom stöd till uppbyggnad av infrastruktur inom energiområdet. Det genomförs i Gaza, som enligt Riktlinjerna skall prioriteras.

Den palestinska regeringen (PA) antog i juli 1997 en sektorpolicy för utveckling av energiförsörjningen inom de palestinska områdena. Projektet är i linje med policyn och högt prioriterat av palestinerna.

Stöd till investeringar i energisektorn i de palestinska områdena föreslogs av den svenska regeringen hösten 1995 då en svensk näringslivsdelegation till VB/G diskuterade projekt inom elkraftgenerering (gasturbiner). Dåvarande BITS inledde diskussioner med den Palestinska energimyndigheten (PEA) under 1995. Då kraftverksprojektet var klart för ett principbeslut av Sida i juni 1996 framkom att PEA förhandlat med privata intressenter om stöd till ett större kraftverksprojekt i Gaza. Då inleddes i stället diskussioner med PEA om svensk finansiering av kraftledningar och transformatorstationer för att föra ut kraften från kraftverket, d v s om Gaza Transmission Project.

I april 1999 införde regeringen det statliga utgiftstaket för 1999, vilket reducerade Sida's möjligheter att finansiera projektet. Efter diskussion med PEA och tekniska utredningar reducerades projektet till ett s k basalternativ med en budget på ca 180 MSEK. I basalternativet plockades transformatorstationen i södra Gaza och kraftledningen dit bort.

Det totala projektet omfattar 49 km kraftledning och tre transformatorstationer för att möjliggöra framtida anslutning till det israeliska elsystemet. Budgeten för detta projekt är (1999) ca. 350 MSEK, inklusive 10% för ingenjörstjänster och oförutsett. Sverige beslöt 1999 att ge stöd till projektet med en biståndskredit på 185 msek med 80% förmånlighetsgrad. Med hänsyn till att den centrala förvaltningen av inkomster och utgifter ännu är i ett uppbyggnadsskede föreslås att gåvoelementet i krediten gradvis överförs

till en Trust Fund. Stiftelsens syfte skall vara att stödja utvecklingen av ekonomiska och sociala projekt i Västbanken/Gaza. Stadgarna anger kriterier och maximibelopp för val av projekt.

Kompletterande insatser inom området görs av Norge och Världsbanken. Norge har sedan 1995 ett omfattande energisamarbete med PEA inom tre huvudområden: institutionellt stöd till PEA, tekniskt stöd för rehabilitering av elnäten samt finansiering av upprustning av eldistributionsnät. Gazas eldistributionsnät har till stor del rehabiliterats med norskt stöd. Nuvarande insatser koncentreras till Västbanken. Världsbanken driver för närvarande ett projekt inriktat på förbättrad elförsörjning på Västbanken i samarbete med EIB och Italien. Projektets huvudinnehåll är: nybyggnad och upprustning av elnätet i centrala och södra delen av Västbanken, institutionell utveckling samt tekniskt stöd.

Resultat

Det statliga utgiftstaket för 1999 försenade och reducerade Sida's möjligheter att finansiera projektet. Projektet reducerades av detta och andra skäl till ett basalternativ med en budget på ca 180 MSEK där transformatorstationen i södra Gaza och kraftledningen dit plockats bort. Byggandet påbörjades sent 1999.

9. Enskilda organisationer

Mål och inriktning

Syftet med stödet genom svenska enskilda organisationer är att stärka det civila samhället och därigenom en demokratisk utveckling i Västbanken och Gaza. För att uppnå syftet lämnade organisationerna under perioden ekonomiskt och/eller personellt stöd till ett hundratal lokala samarbetspartners – enskilda organisationer, föreningar, kyrkor etc aktiva på Västbanken och i Gaza.

Åtta svenska ramorganisationer, samt därigenom även till ett tjugotal till dem anknutna svenska organisationer, har förmedlat stödet. Ramorganisationerna är Rädda Barnen, Olof Palmes Internationella Center, Utan Gränser, Diakonia, Pingstmissionens U-landshjälp, LO/TCOs Biståndsnämnd, Svenska Missionsrådet samt Trossamfundet Svenska Kyrkan.

Bidragen kanaliseras till verksamhet med syfte att stödja de lokala samarbetsorganisationernas egen verksamhet inom sina respektive specialområden samt för deras arbete att påverka samhällsstrukturen. Verksamheterna organiseras oftast så att den, oavsett verksamhetens art, direkt eller indirekt, verkar för en demokratisk kultur och respekt för mänskliga rättigheter. Ledarskapsträning sker i majoriteten av de insatser som erhåller stöd. Våldsförebyggande insatser och försoningsarbete är också centrala verksamhetsområden.

Målgrupperna varierar men inriktningen är i flertalet fall eftersatta grupper, särskilt handikappade, kvinnor/flickor, barn och unga.

Resultat

Organisationerna redovisar huvudsakligen positiva erfarenheter av samarbetet. Samarbetsorganisationernas lokala förankring och målgruppens aktiva medverkan gör att måluppfyllelsen blir god. Insatserna konstateras ha bidragit till ett stärkt demokratiskt ledarskap i organisationerna samt har ökat den konstruktiva initiativförmågan hos unga personer och stärkt deras självförtroende. Särskilt betonas de positiva erfarenheterna av insatser för kvinnors och barns situation och organisationerna noterar en ökad medvetenhet kring handikappades och barns rättigheter.

Organisationerna redovisar också problem och utmaningar. Ett centralt problem är hur organisationerna ska kunna utvecklas till att klara sin egen finansiering. Flera av organisationerna erbjuder service som vanligen finansieras av offentliga medel, vilket inte är hållbart på sikt, varför myndigheterna måste påverkas att ta över finansieringen. Organisationernas verksamhet utmanas av de politiska och religiösa motsättningar som Västbanken/Gaza präglas av liksom den svåra ekonomiska situationen med arbetslöshet och annan social stress som följd. Den kraftiga befolkningstillväxten betonas som en faktor som gör det svårt att verka för en bärkraftig utveckling. Splittrade familjer, det destruktiva våldet, misstänksamheten och intoleransen grupper emellan lyfts också fram som hämmande för utvecklingen av ett demokratiskt samhälle.

För att stödja ett starkt civilt samhälle samt en demokratisk och jämlik samhällsutveckling i regionen är svenska organisationers kontaktnät, deras kunskap och erfarenhet av stöd till utsatta marginaliserade grupper genom lokala samarbetsparter viktig. Insatser som främjar freds- och försoningsarbete mellan de olika religiösa grupperna, jämställdhet mellan män och kvinnor och förbättrad social och ekonomisk situation för utsatta grupper är några områden som bedöms som viktiga inom den närmaste framtiden.

11.UNRWA

(FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar)

Mål, inriktning

UNRWAs mål är att söka trygga de omedelbara humanitära behoven hos de palestinska flyktingarna i Jordanien, Libanon, Syrien, Västbanken och Gaza. Organisationen bistår de flyktingar som flydde sina hem i samband med den arabisk-israeliska konflikten 1948 och under 1967 års krig mellan Israel och grannländerna. Verksamheten grundas på ett mandat från FN:s generalförsamling. Det nuvarande mandatet förlängdes genom en resolution i FN:s generalförsamling 1998 till den 30 juni 2002. Antalet flyktingar som registrerats av UNRWA har stadigt växt från en knapp miljon människor i slutet av fyrtiotalet till ca 3,5 miljoner personer idag. Omkring 1,5 miljoner av flyktingarna bor i flyktingläger.

I Västbanken/Gaza var 1998 antalet registrerade flyktingar 562 000, varav 112 000 bodde i flyktingläger.

UNRWA:s program omfattar grundläggande skolgång, sjukvård, understöd till de sämst ställda, drägligt boende och sanitära förhållanden samt viss hjälp till inkomstbringande sysselsättning. Mer än hälften av UNRWA:s budget avser utbildning. Med undantag för ett mindre antal internationella tjänstemän är de drygt 20 000 anställda vid organisationen själva flyktingar. UNRWA:s högkvarter är sedan 1996 placerat i Gaza.

UNRWA finansieras nästan uteslutande genom frivilliga bidrag. De viktigaste bidragsgivarna är USA, Europakommissionen, Sverige och Norge. Sverige är tredje största bidragsgivaren. Det stora svenska bidraget illustrerar den vikt Sverige lägger vid UNRWA:s verksamhet som ett led i att främja en stabil och fredlig utveckling i Mellanöstern. Det svenska bidraget går till UNRWAs allmänna fond.

Resultat

UNRWA genomför en verksamhet som är avgörande för att trygga de palestinska flyktingarnas omedelbara humanitära behov i en komplex politisk miljö.

UNRWA genomförde 1999 en reformering av sin budget som lett till ökad överblick av och transparens i organisationens verksamhet. Organisationen har sedan flera år en svår finansiell situation. Detta har orsakats av minskade bidrag och ett växande flyktingantal. Sverige verkar inom ramen för de givarmöten som äger rum varje år för att UNRWA skall få en stabilare och säkrare finansiering med en bredare bördefördelning.

Källor

MR och demokrati

- Resultatorienterad redovisning från svenska avdelningen av ICJ för medel beviljade för Mellanösternprogrammet 1997, 1999-09-06, för särskilda insatser 1997–1998, 1999-09-06, för 1998-06-09 – 1999-06-30, 1999-09-06,
- Sidas satsningar på demokrati och mänskliga rättigheter i Gaza och på Västbanken 1993–1996, juni 1997, Weini Kahsai och Peter Nobel
- Västbanken och Gaza och mänskliga rättigheter, en kompletterande rapport i maj 1999, Peter Nobel, 1999-06-01,
- PICCR, Third Annual Report, January–December 1997
- PICCR, Fourth Annual Report, January–December 1998,
- Training of the Palestinian Police, Lennart Gustafsson, juni 1997,
- Polisskola i Jeriko och utbildningslokaler i Betlehem, Nils Eriksson, 1997-09-29,
- Lägesrapport med förplanering för kommande utbildningar i Palestina, Agneta Essén, 98-08-19,
- Redovisning av utbildningar för civila polisen i Palestina, PPF (odate-rad, inkom Sida 2000-02-08)
- Rule of law development in the West Bank and Gaza Strip, Survey and state of the development effort, May 1999, UNSCO.
- Towards Gender Equality in the Palestinian Territories, August 1999, Women's Studies Center Birzeit University/Sida

Sociala och kulturella insatser

- First and Second progress report from UNICEF: West bank and Gaza: Palestinian Orphans – National Programme for Palestinian Children, September 1999
- Swedish support to The Agenda for Social renewal and Children's Secretariat in the Westbank gaza – A Review, January 1999
- Progress report for projects Supported by Sida, June 1999, Secretariat for the National Plan of action for Children
- A report from a stud survey on the Westbank and Gaza to analyze the educational needs among Child protection workers and School counselors, Bengt Carlsson, 1999
- Slutrapport för Diakonias barnboksprojekt på Västbanken och Gaza 1995–1997.
- Diakonia-delrapport för barnboksprojektet 1998–1999.
- Dramatiska Institutet: Redovisning av stöd till kultur/teaterprojekt till Västbanken/Gaza 1996–97.
- Dramatiska Institutet: Redovisning av stöd till scenkonst, teater och drama på Västbanken/Gaza 1998.

- Dramatiska Institutet: Delrapport till Sida angående insatsstöd till scenkonst på Västbanken/Gaza 1999.
- The National Conservatory of Music, The Scholarship Program 1997.
- The National Conservatory of Music. Rapport 1998 av Gunnar Lindgren, Göteborgs musikhögskola.
- Riwaq: A Three Year Action Plan and Funding Proposal 1998–2000, 1998.
- Fojo: Birzeit Journalist Training Center Progress Reports 1997, 1998, 1999.
- Palestine-Israel Journal: Narrative and financial report, 1998. Robert Gustafson & Ghada Harami, A review of Sida's support to cultural projects on the WB/GS from a gender perspective. August 1999.
- Claes Lindahl, konsultrapport till Sida: "Review of Sida support to the Diakonia rehabilitation and UPMRC primary health care programmes in Palestine", ink Sida 1997 11 06
- Dr Padmani Mendis: Report of an Evaluation Mission, ink 1996 07 05;
- Diakonia slutrapport ang Rehabiliteringsprogrammet 1996–1998, ink Sida 1999 06 18.
- PGS slutrapport ang stödet till UPMRC 1996–1998, ink 1999 10 11.
- PGS slutrapport ang stödet till GCMHP 1997–1998, ink 1999 10 25.

Infrastruktur

- Utvärdering. Bunke, Employment Generation Project in the West Bank and the Gaza Strip 1997.
- Revisionstudie. Ehrnst och Young 1997
- Revision Ehrnst och Young 1999
- Inriktning och struktur för biståndet till Västbanken/Gaza inom INEC/ Urbans område 1997–99. Juni 1997.
- Manger Square, project document, October 1997
- Stormwater and Sewerage Project Northern Gaza: Additional Studies, Study C, Operation & Maintenance Assessment and Needs, Analysis, Final Report, October 1999, Boliden Contech and Montgomery Watson.

Direkt stöd till fredsprocessen

- Alternative Information Center; Half Year Activity Report, Jan-June 1999.
- Building Bridges Through Health – PCH-ECF Health, Medicine and Social Welfare Cooperation, 1998 Report, february 1999.
- Building Bridges Through Health – PCH-ECF Cooperation, Mid-year report, October–May 1999.

- JDC-Brookdale, JDC-Israel och Al Quds University; "Study of Israeli-Palestinian Cooperation in the Health Field 1994–98
- IPCRI Report to Sida, 1998
- Ten years of IPCRI; History, Lessons and look at the future, 2000

Näringslivsutveckling

- Den privata sektorn på Västbanken och Gazaremsan, BDO Consulting Group, 13 april 2000
- Report from Chamber of commerce and Industry of Southern Sweden over work in Palestine David Svensson Per Hallqvist 28 nov – 10 dec 1999
- Rapport från den Palestinska konfektionsindustrin 1999-11-18, Pekka Lindberg
- Improve Your Business Project West Bank and Gaza Progress Report 6 July to December 1999, ÅF – Swedish Management Group

Krediter

- World Bank: West Bank and Gaza Investment and Management Project. Appraisal Document (IDA/R99-155)

Finansmarknaden

- World Bank "Economic Report on the West Bank and Gaza" (September 1997)
- Institutional Capacity Building Project – Strengthening the Regulatory and Supervisory Framework of Non-Bank Financial Institutions – West Bank and Gaza (by Elias Kazarian and Lars Afrell, September 1998)

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH DEMOKRATI							
Stöd via ICJ-S till MR-organisationer på Västbanken/Gaza och Israel. DESO 0042/98. 1989-2000.	Främja en demokratisk samhällsutveckling och respekt för mänskliga rättigheter som ett led i strävan att främja fredsprocessen. <i>Motverka</i>	Stödja förståelsen och respekt för och efterlevnad av de mänskliga rättigheterna.	De lokala MR-org. har stärkts och flera nya bildats. De mest allvarliga övergreppen mot enskilda individer har minskat i omfattning, men kränkningarna är fortfarande oacceptabelt många.	Att lokala MR-org kan genomföra bevakning, utbildning, opinionsarbete, rätts hjälp, dokumentation m.m. Rättegångsobservationer, informations- och opinionsarbete.	Stöd förmedlat till ett 15-tal palestinska och israeliska MR-org och ett universitet. ICJ-S har deltagit som observatörer vid 2 rättegångar. ICJ-S har arrangerat och deltagit i konferenser/möten för information, opinion och labbning.	1997-1999: Plan 31.6 msek. Utbet. 30.8 msek	Observatörsprogrammet låg nere 1997-1998 till följd av dels praktiska problem, dels förändringar i den politiska situationen, men återupptogs 1999.
Stöd till Palestinian Independent Commission for Citizens' Rights. DESO 0504/99. 1994-2000.		Verka för att PA efterlever internationella MR-normer och principer för en rättsstat.	Uffallet beror i stor utsträckning på PA:s agerande. Samarbetet med vissa myndigheter har förbättrats och de besvarar i större utsträckning de brev PICCR ställer dem.	Att PICCR kan fungera som en ombudsman, handlägga enskilda ärenden, ingripa i lagstiftning, utbildning, information m.m.	Cirka 1800 fall undersökta, seminarier, workshops, utbildning, publikationer, genomgång av lagar.	1997-1999: Plan 2.8 msek. Utbet. 2.8 msek.	
Utbildning av den palestinska polisen, Palestinian Police Force. DESO 0249/98. 1994-1999.	se ovan.	Bidra till uppbyggande av en kompetent och professionell polis som arbetar i enlighet med principer för mänskliga rättigheter.	Kurserna har genomförts med gott resultat vad gäller polisernas kunskapsutveckling och kompetens. Visst problem att få deltagare på rätt kunskapsnivå. Vissa svårigheter att ta tillvara delar av kursen inom kriminalteknik pga avsaknad av labb.	Genomförande av instruktörskurser i kriminalteknik, MR/folk rätt trafikpolisverksamhet, preparatkännedom, management för kvinnliga poliser.	26 kurser genomförda på Västbanken och i Gaza. Inrättande av klassrum. Till följd av interna mot-sättningar mellan civil och militär polis inställdes flera kurser under 1998/99. Inga kurser inom preparatkännedom har efterfrågats.	1997-1999: Plan 15.291 msek. Utbet. 8.03 msek*.	Pga. utgiftstaket utbetalades 2.5 msek år 2000.
Statistik PECS (Palestinian Expenditure and Consumption Survey), Palestinian Central Bureau of Statistics. DESO 925/99. 951201-000331.	Stödja utveckling av institutionell kapacitet inom den palestinska statistikmyndigheten och framtagande av pålitlig statistik.	Utveckla framtagandet av hushålls- och budgetundersökningar med både socialt (inkl gender) och ekonomiskt perspektiv.	Tillgängliga statistikuppgifter om den palestinska befolkningens levnadssituation.	Genomföra hushålls- och budgetundersökningar för 1997 och 1998. Bearbeta, producera och sprida resultaten.	Hushålls- och budgetundersökningar na gjorda. Publikationer utgivna. Konsultföd avseende näringsintags- området kommer att genomföras våren 2000.	1997-1999: Plan 8.488 msek. Utbet 6.56 msek.	Pga utgiftstaket utbetalades 226 424 sek år 2000.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Mänskliga rättigheter och demokrati, fortsättning.							
Stöd till barn- och ungdomsstatistik, Palestinian Central Bureau of Statistics. 980801-001231. DESO 0540/98.	Se ovan.	Utveckla metoder för framtagande av statistik om barn och ungdomars situation.	Tillgänglig statistik om barn och ungdomars situation på Västbanken/Gaza, vilket är ett viktigt underlag för ministerier, enskilda organisationer och andra som arbetar med barn- och ungdomsfrågor.	Ta fram statistik om barn och ungdom. Bearbeta, producera och sprida resultaten. Publikationer och seminarier. Internutbildning för Barneheten.	Fem förberedande seminarier för framtagande av indikatorer. Insamling av data gjord. Rapporter producerade och presenterade. Tidsplanen något försenad.	1997-1999: Plan 3.5 msek. Utbet. 747 141 sek.	
Sammanfattning bedömning:	Stödet till MR och demokrati gick under perioden dels till det civila samhället, dels till den palestinska förvaltningen. Insatserna har till större delen kunnat genomföras som planerat och de förväntade prestationerna uppnåts. Ett undantag är samarbetet med den palestinska polisen där de interna motsättningarna mellan civil och militär polis förantledde ett uppehåll av den svenska insatsen vilket innebar att antalet utbildningskurser blev färre än planerat. En bedömning av de svenska, i sammanhanget begränsade, insatsernas betydelse för MR och demokratisituationen på Västbanken/Gaza är svårare att göra. Klart är dock att de enskilda organisationerna utgör en viktigt balans och att flera under perioden stärkts och att samarbetet dem emellan har förbättrats. Den palestinska statistikbyrån har utvecklats positivt som institution och spelar en viktig roll att ta fram tillförlitlig statistik. De palestinska poliser som deltagit i utbildningen har också ökat sin individuella professionalism.						
BARN							
Stöd till Sekretariatet för den nationella palestinska barnplanen 1997-1999, DESO 0948/98	Öka medvetenheten och kapaciteten inom alla ministerier för barnrättsfrågor. Bidra till social utveckling på Västbanken och Gaza med speciell inriktning på barn och ungdom	Effektiv övergripande koordinering av den nationella handlingsplanen för palestinska barn och ungdomar. Integrering av barns rättigheter i linjeministeriers planering av verksamhet	Förbättrad koordinering och klarare ansvarsfördelning mellan ministerier, och mellan ministerier och NGOs, v g program för barn; ökad kunskap om och fokus på FNs barnkonvention (CRC) bland planeringsansvariga och ute i samhället.	Seminarier o möten för att förbättra samordning och info-utbyte; stöd till ministerier v g planering o uppföljning; utveckling av nya program; kompetensutv. för individer/organisationer; lobbyarbete och info-spridning om barns rätt i samhället	4 konf. (barns rätt; makroek.; planering); 110 workshops (om plan. utifrån CRC (20), lokalt delt (50), utarb. ny barnplan (40)). Medv i lagöversyn. Stöd till barnens dag + 2 teaterupps.o 3 TV-program om barns rätt. Uppföljning/stöd visavi ministerier	1997-99 utbetalt: 2.98 msek.	
Stöd till fem delprogram inom ramen den nationella palestinska barnplanen (National Plan of Action for Palestinian Children/Agenda for Social Renewal) 1997-	Bidra till social utveckling på Västbanken och Gaza med speciell inriktning på barn och ungdom	Bidra till att skapa en uppväxtmiljö för palestinska barn och ungdomar som befrämjar hälsa och social utveckling och som tillhandahåller möjligheter till kultur, idrott och rekreation.	Redovisning per delprogram återfinns nedan			1997-1999 Totalt utbetalt: 38,6 msek.	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Barn, fortsättning.							
1. Skolkurator verksamhet.	se ovan.	Utveckling av skolkuratorverksamhet.	Fungerande skolkuratorssystem (preventiv verksamhet samt individuellt elevstöd) i 600 statliga skolor med en sammanlagd elevpopulation om ca 230 000 elever. Utbildade skolkuratorer.	M a p berörda 600 skolor: Kompetensutveckling av skolledning; grund- och vidareutbildning av skolkuratorer; utveckling av utbildningsmaterial; fysisk utrustning av skolbyggnader; uppbyggnad av stödjande infrastruktur runt kuratorsverksamheten	600 rektorer har gått kurs om roller/ansvar v g kuratorsverks.:300 skolkuratorer har utbildats (ca 100 timmar/person); skolkolor och distriktsskolor upprustade; 100 nya kuratorsrum byggda; 3 fordon inköpta för att möta transportbehov	1997-1999 Utbetalt: 12,9 msek.	Programmet omfattade ursprungligen 800 skolor med beslut fattades om att varje kurator skulle täcka 2 skolor maximalt. Grundutbildning och viss vidareutbildning av kuratorer genomförd, dock ej den planerade avancerade utbildningen.
2. Socialt skydd för utsatta barn.	se ovan.	Ökad tillgång till socialt skydd för utsatta barn.	Fler utbildade barnsocialarbetare, bättre miljö och omhändertagande på barnhem/skyddshem. Fokus på prevention och reintegrering har lett till att 1200 barn upptagits i hem och att tillskottet/år av barnhemsbarn sjunkit	Rekrytering/utbildning av 25 barnsocialarbetare; materiellt och finansiellt stöd till 1000 speciellt utsatta barn; materiell och fysisk upprustning av institutioner; etablerande av 10 child protection units (cpu:s) för temporärt skydd av barn i nöd	25 barnsocialarbetare utbildade och sedemera anställda av Socialministeriet; materiellt/finansiellt stöd till barn (antal oklart) utifrån behovsinventeringar; 25 institutioner har m h a stöd förbättrat sina lokaler/sin miljö; 10 cpu:s etablerade	1997-1999 Utbetalt 7,8 msek.	Det var länge oklart om Socialministeriet skulle visa sig ha möjlighet att anställa de utbildade socialarbetarna. Att någon garanti för att så skulle ske ej fanns inskrivet i avtalet var ett förbiseende som kunde fått allvarliga konsekvenser.
3. Barn- och ungdomsläger			De barn i åldrarna 6-12 år som varje år deltar i läger (c:a 20 000) har fått tillgång till en bättre fysisk miljö, ett bredare aktivitetsutbud, och bättre utbildade lägerledare.	Utbildning av ledare och <i>trainers</i> . Förbättrat samarbete mellan NGOs och Ungdomsministeriet vad gäller organiserandet av sommarläger. Upprustning och utrustning av läger.	Utbildning: kurser för c:a 80 <i>trainers</i> /1000 ledare/år; studiebesök i Egypten för 6 personer. <u>Aktiviteter:</u> utflykter, dramaaktiviteter, festivaler, mm. Upprustning/utrustning : renovering av lokaler, bokinköp, utomhusskydd, mm		P g a brister och oklarheter i existerande underlag har prestationerna ej här kvantifierats närmare. Ministeriets samarbete med lokalsamhälle och frivilligorganisationer har inte promoverats i tillräcklig grad.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Barn, fortsättning.							
4. Barnbibliotek.	se ovan.	Utveckling av barnbibliotek.	60 barnbibliotek står klara. Denna första fas (av två planerade) har främst innefattat fysiska investeringar; det viktiga arbetet med att stimulera barns läsandevanor och kreativitet återstår i mångt och mycket.	Renovering och iordningställande av 40 barnbibliotek på Västbanken och 20 på Gazaremsan. Utrustning och bokinköp till nämnda bibliotek. Utbildning av bibliotekarier.	Konstruktionsfas genomförd. Böcker, tidskrifter och videoband inköpta, 15 av planerade 16 training workshops för bibliotekarier genomförda;	1997-1999 Utbetalt: 6,2 msek.	Vid utvärdering konstaterades bl a att träningen av bibliotekarier måste byggas på med ytterligare utbildning samt att projektet hittills varit alltför centralstyrt och infrastrukturiinriktat (jmf kommentar under 'effekter')
5. Kulturlokaler för barn	se ovan.	Utveckling av barnbibliotek.	Två barnkulturhus (i Nablus på Västbanken och i Khan Younis på Gazaremsan) etablerade med full utrustning och fungerande verksamhet för barn och ungdom.	M a p vart och ett av barnkulturhusen: fastställande av lednings-/organisationsstruktur; byggnadskonstruktion och renoveringsarbete; inköp/installation av utrustning och inventarier; utbildning av personal och ledning; aktivitetsplanering	Samtliga prestationer utförda enligt plan	1997-1999 Utbetalt: 7,6 msek.	Utvärdering uttryckte osäkerhet om den långsiktiga finansiella hållbarheten. Denna fråga fortfarande ett frågetecken trots att stöd från Nablus kommun samt (vg Khan Younis) lokala frivilligorganisationer hittills satt farhågorna på skam.
Sommariäger genom UNICEF.	se ovan.	Ökad tillgång till sommarläger.				1997-1999 utbetalt 2,06 msek.	
Sammanfattande bedömning:	Stödet till barnplanen har framförallt lett till ökad kapacitet för barnrättsfrågor inom planeringsministeriet. Barnsektariatet inom planeringsministeriet spelar en viktig roll i påverkansarbete och kapacitetsutveckling av andra ministerier. Det har också lett till 2 nya kulturlokaler för barn och utrustning av 60 barnbibliotek samt bidragit till utveckling av en ny funktion i skolorna, skolkuratorer. Inrättandet av socialarbetartjänster för barn och utbildning av dessa har också blivit möjligt genom biståndet. Social policy har påverkats och några barn har kunnat lämna barnhem. Stödet har också lett till ökat samarbete mellan olika sektorer.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
KULTUR							
Nationell kartläggning genom arkitektgruppen Riwaq av kulturhistoriska byggnader Beslut DESO 919/98 Avtalsperiod 981215 2001-10-31	Skydd av historiskt och kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer	Upprättandet av ett nationellt dataregister över skyddsvärda byggnader och platser och upprätta förslag till åtgärder. En nationell bevarandeplan ska göras	Alla städer och samhällen på Västbanken är, med något undantag, kartlagda, ett dataregister är upprättat och kartor framtagna. Gaza ännu ej kartlagt. Ägandeförhållanden ska bevisas.	Inventering av hela Västbanken och Gaza samt datadokumentation för användning av berörda myndigheter och enskilda. En konserveringsplan ska göras. Hela Västbanken ska vara kartlagd år 1999.	Dataregister över byggnader som ska skyddas finns i princip tillgängligt för kommuner och näringsliv. Arkitektstuderande har skolats i fältarbeten. Omfattande information om verksamheten.	Beslutat 5,7 Utbetalat 3,75	En halvtidsuppföljning under 2000
Musikstipendier till Musikkonservatoriet, Ramallah Beslut DESO 1998-4293 Avtalsperiod 981013-2001-06-30	Möjligheter för mindre bemedlade barn och ungdomar att få kvalificerad musik- undervisning.	Inrättandet av ett stipendieprogram vid musikonservatoriet för, inte minst, kvinnliga elever med inriktning på både arabisk och västerländsk musik	Ett välfungerande stipendieprogram som omfattar ett antal fattigare elever. Denna expansion har hejdats något av lärare och lokalbrist. En filial i Nablus har senarelagts	En satsning på fler platser inom musikundervisningen, på större lokaler, på fler orter, på fler lärare i nyckelämnena.	ca 230 elever har erhållit stipendier. Filialer har startat i Betlehem och Jerusalem. Lärarkåren har utökats	beslutat 2,3 Utbetalat 1,3	Ev. ett institutions-samarbete under 2000
Barnlitteraturprogram genom Diakonia Beslut DESO 1998-1459 Avtalsperiod 980821-2001-09-30	Förbättrad tillgång till skön-litteratur för barn och ungdom samt bättre pedagogisk skolning i ämnet	Spridning, intorduktion och uppmuntran till läsning av fler barn- och ungdomsböcker. Inriktning på skolor, bibliotek och fritids-gårdar. En ökad palestinsk produktion av barn- och ungdomsböcker.	Ökad tillgång på och spridning av barn- och ungdomslitteratur. En ökad kapacitet på universiteten för barn- boks-pedagogisk fort-bildning. Flera nätverk för att stimulera läsintrycket, bl.a Tamer Institute. Svårigheter att få vissa nätverk att fungera.	Organisera nätverk och andra kanaler för att sprida böcker och intresse och kunskaper om barn- och ungdoms-böcker. Kurser för potentiella författare. Undervisning av lärare i barnboks-pedagogik- Samarbete med kultur- och undervisnings-ministerier.	Ca 250 000 barn- och ungdomar (osäker siffra) har tagit del av barn-litteraturprogrammet. Ett antal kurser för potentiella författare och illustratörer. Ett antal seminarier för lärare i bamboks-pedagogiska frågor; en manual har utarbetats	Beslutat 7,8 Utbetalat 6,1	En utvärdering av stödet 2000. Ev. ett regionalt samarbete under 2000.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Kultur, fortsättning							
Teater/dramastöd genom Dramatiska Institutet Beslut DESO 1999-3700 Avtalsperiod 990916-2001-09-01	Ett större utbud på drama och teater samt ökat regionalt tekniskt och konstnärligt samarbete	Kvalificerad undervisning på NGO-dramaskolor för barn och ungdom, utbildning för teater- och scenarbetare, regionalt konstnärligt och fackligt teatersamarbete, fler teaterföreställningar.	Ökad tillgång på drama-utbildning för barn och ungdom, en institutionell stabilisering, en ökad regional teatersam-verkan, en förbättrad drama-utbildning. Ett visst religiöst och politiskt motstånd mot teater	Undervisning och fort-bildning av barn/ ungdomar. Skolning av teaterarbetare vid några teaterinstitutioner. Fram-tagning av handböcker. Påverkan på myndigheter att ge undervisning i skolan i drama. Initiativ till regionala nätverk	Ett antal barn och ungdomar har fått under-visning i drama, ett stort antal teater-föreställningar hr givits, flera seminarier mm för teaterarbetare. ett regionalt nätverk för teaterarbetare har intensifierat sitt samarbete	Beslutat 11,2 Utbetalat 8,57	Ett regionalisering av stödet under 2000
Stöd till journalistfortbildning genom Fojo Beslut DESO 1998-916 Avtalsperiod 991510-2001-09-15	En bättre yrkes-kunskap och kritiskt för-hållningssätt bland journalister	Ett antal kurser vid Birzeit-univ. i ett antal ämnen som är centrala för den oberoende journalist-rollen i det palestinska samhället. Fojo är koordinatör och pedagogisk inspiratör	Förbättrade kunskaper i journalistik. Ökade insikter om demokrati, etik och jämställdhet i medierna och i sam-hället. Ökade tekni-ska färdigheter. Försök från vissa instanser att cen-surera undervisningen. Brist på inhemska utbildare	Kurser i olika ämnen vid Bir-zeit-univ. och i Gaza under ledning av inhemska och utländska experter. Tonvikten ligger på tidningsjournalistik men även TV-journalistik ingår sedan 1999.	94 journalister vid Birzeit och 41 i Gaza har sedan 1996 genomgått kurser av olika längd och i olika ämnen. Även kurser för medieutbildare. Ett nytt mediecenter har invigts vis Birzeit.	beslutat 10,6 Utbetalat 8,1	En ev. regionalisering av journalistfortbildningen vid Birzeit under 2000
Stöd till Palestine-Israel Journal Beslut DESO 1997-0327 Avtalsperiod 970815-1999-12-31	Bidrag till freds-processen genom en dialog i centrala framtids- och samhällsfrågor	Stöd till fortsatt utgivning av tidskriften med dess specifika inriktning och ut-givning till en bredare läsekrets.	Ett antal utgivna nummer med olika temata som har väckt uppmärksamhet. Ett viktigt bidrag till freds-dialogen. Problem med spridning av tidskriften, ett litet antal abonnenter	En ökad spridning och en större abonnentskrets. En satsning på fler distributörer. Seminarier om olika tematean med israeler och palestinier	Ca tre nummer/år. Mycket aktuella ämnen. Liten spridning. Opinions-bildande organ i olika dialogfrågor som när opinionsbildare	Beslutat 0,5 Utbetalat 0,5	Ny ansökan har inkommit för 2000-2001
Kulturfond till generalkonsulatets disposition Beslut DESO 1999-4419	Stöd till kultur-aktiviteter i främst östra Jerusalem	Stimulans till det utarmade kulturlivet i östr Jerusalem genom bidrag till olika kulturella initiativ	Ett viktigt bidrag till olika kulturaktiviteter i främst östra Jerusalem under en stor del av 1990-talet	Fonden är tillgänglig för mer tillfälliga arrangemang och evenemang med kort varsel. Även mer långsiktiga aktiviteter kan få bidrag	En s.k lågintensiv festival har fått stöd senda flera år. Fonden har fungerat smidigt.	Beslutat 0,9 Utbetalat 0,2	
Sammanfattande bedömning:	Ett stort antal barn och ungdomar har under den aktuella perioden fått tillträde till undervisning i musik och teater/drama eller läsning av/samtal om barnlitteratur. Dessa kulturella och konstnärliga upplevelser har bidragit till deras mentala och intellektuella utveckling. En viss tonvikt har legat på flickors deltagande. Journalistfortbildningsinsatserna genom Fojo har varit av hög kvalitet och har kommit ca hälften av landets journalistkår till del. Ett viktigt bidrag för att skydda landets kulturav har Riwaq's nästan fullbordade nationella byggnadsinventering utgjort." Samtliga dessa insatser kan anses bidra till en fredlig och demokratisk utveckling i området.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
HÄLSA							
DESO 285/96 1996-1998 Union of Medical Relief Committees	Bevara och förbättra PHV för alla på VB-Gaza. Modellbyggare. Stärka demokratin och det civila samhället.	Ge hög kvalitativ PHV med inriktning på preventiv hälsa och med fokus på fattiga, kvinnor, barn och handikappade. Öka demokratin och stärka det civila samhället.	Nått målet att ge hög kvalitativ PHV till de mest behöver det. Samarbetar med andra org. Gott samarbete med MOH. Arbetar för demokratis och det civila samhällets utveckling i Palestina.	Ge högkvalitativ PHV samt förebyggande vård genom utbildning av befolkningen. Utveckla utbildningen av personal och hälsoprogram, sprida kunskap om UPMRC:s PHV modell. Öka samarbetet med andra org. Öka samarbetet med Hälsovårdsministeriet.	Har gett hög kvalitativ PHV. Ökat utbildningen av personal bl.a genom The School of Community Health. UPMRC:s modell om PHV är spridd bl.a genom samarbete med andra org och bra utbildningsmaterial. Samarbetet med MOH är mycket bra.	Från Sida/PGS 16.150.000 Utfall: + - 0	Samarbetet med UPMRC fungerar mycket bra. UPMRC är en av de viktigaste NGO :s på Vb-Gaza. Både vad gäller hälsa och demokrati utveckling av det civila samhället.
DESO 060/99 1999 -2001 Union of Medical Relief Committees	Att bevara och förbättra PHV för alla på VB-Gaza. Modellbyggare. Att stärka demokratin, de mänskliga rättigheterna och det civila samhället. Koppla samman bl.a hälsa och miljö.	Ge hög kvalitativ PHV med fokus på fattiga, kvinnor och barn. Barnhälsovård: Att ge barn hög kvalitativ hälsovård och adekvat moralisk och social utveckling. Öka demokratin och stärka det civila samhället.	Fortsätter på ett mycket bra sätt att utveckla det arbete som påbörjats. Stort samarbete med olika ministerier samt med UNRWA. Sitter med i olika kommittéer för utveckling av hälsosektorn.	PHV: Utveckla utbildning av personal och hälsoprogram, sprida kunskap om UPMRC:s PHV modell. Öka sam- arbetet med MOH och andra org. Barn: Tidig upptäck av hälso- problem hos barn, stärka barn, utbilda lärare och barn, utbilda personal.	Utbildning av egen personal samt från "government sector". Kontrakt med MOH för kliniker. Samarbete med MOH, UPMRC:s modell sprids. Barn: Screening, utbildning och work- shops för föräldrar, lärare, barn.Sommar- läger. Framställt "Teachers Manual"	Från Sida/PGS Utfall: 1999 8.650.000 Planerat: 2000 5.850.000 Utfall: 2000 2.950.000 Planerat: 2001 3.950.000 Totalt: 16.650.000	Samarbetet med UPMRC fungerar mycket bra. UPMRC är en av de viktigaste NGO :s på Vb-Gaza. Både vad gäller hälsa och demokrati utveckling av det civila samhället.
Summa							
Sammanfattande bedömning	Stödet till UPMRC:s projekt är mycket viktigt då organisationen är en modellbyggare för primärhälsovården på Västbanken och Gaza. Vården som ges är av mycket högkvalitet. Organisationen arbetar målinriktat med utbildning på alla nivåer. UPMRC har ett brett kontaktnät och samarbetar med en mängd organisationer och myndigheter, vilket är av stor betydelse för hälsosektorns utveckling. UPMRC:s verksamhet har en stark social dimension. Organisationen har idag en central roll vad gäller demokratutveckling och stärkande av det civila samhället.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Hälsa, fortsättning.							
DESO 842/96 1997 - 1998 Gaza Community Mental Health Programme	Arbeta mot en kvalitativ och kvalitativ för- bättring av mentalhälsovården i Palestina. Demokrati- utveckling av samhället.	Modern "Community Based" mentalhälsovård för barn och ungdomar i Gaza. Öka kunskapen om mental hälsa hos föräldrar, samhälle och de som arbetar med barn.	Nått ut brett med utbildning om mental hälsa. Bra modell för hur man på ett modernt sätt kan arbeta med mental hälsa. Demokratiutvecklande då man arbetar för allas lika rätt i samhället. Arbetar på Child Manual. Arbetar för förbättra administrationen.	Workshops för lärare, föreläsningar för lärare, föräldrar, elever samt andra grupper i samhället. Sommarläger för barn, utbildning av daghems personal. Terapi för behovande. Samarbete med olika institutioner. Producera en Child Manual på arabiska.	Arbetat med lärare i skolor med workshops och föreläsningar. Uppföljande möten med lärare och föräldrar. Arbetat med barn i skolorna. Arbetat med dagis på liknande sätt som i skolorna. Samarbete med olika institutioner.	Från Sida/PGS Utbetalt: 1.460.000 Utfall: 1.449.000	Samarbetet med GCMHP fungerar bra. Vår bedömning är att projektet leder till bättre mentalhälsovård och kunskap om mental hälsa. Även att projektet stödjer demokrati utvecklingen i det palestinska samhället.
DESO 199/99 1999 -2001 Gaza Community Mental Health Programme	Arbeta mot en kvalitativ och kvalitativ för- bättring av mentalhälsovården i Palestina. Demokrati- utveckling av samhället.	Modern "Community Based" mentalhälsovård för barn och ungdomar i Gaza. Öka kunskapen om mental hälsa hos föräldrar, samhälle och de som arbetar med barn.	Fortsätter på ett mycket bra sätt att utveckla det arbete som påbörjades 1997.	Mental hälsa i skolan, föräldrautbildning, sommarläger, daghemsprogram, remiss system, samhällsaktiviteter, koordination och nätverksbyggande, utbildning av utbildare. Färdigställa Child Manual	Workshops och utbildn. för lärare, daghems personal och föräldrar, skolbesök, barnaktiviteter, barn till barn utbildning, individual terapi, möten och utbildning samt nätverksbyggande i samhället, Child Manual klar, kampanjer i media.	Från Sida/PGS Utbetalt:1999 2.025.000 Planerat: 2000 2.025.000 Utbetalt: 2000 1.025.000 Planerat: 2001 2.025.000 Totalt: 6.075.000	Samarbetet med GCMHP fungerar bra. Vår bedömning är att projektet leder till bättre mentalhälsovård och kunskap om mental hälsa. Även att projektet stödjer demokrati utvecklingen i det palestinska samhället.
Summa							
Sammanfattande bedömning	Projektet ger mycket god professionell mentalhälsovård till stora delar av befolkningen i Gaza vilket är av största vikt då de levit och lever under mycket svåra politiska, ekonomiska och sociala förhållanden. GCMHP står i frontlinjen då det gäller att införa nya modeller och nytt tänkande kring mental hälsa. Med sitt arbete deltar de också i det demokratiska uppbyggandet av Palestina.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Hälsa, fortsättning.							
Diakonias rehabiliteringsprojekt i Palestina. 1997, 1998, 1999	Bidra till integration av handikappade. Bidra till utveckling av ett sammanhållet rehabiliteringsprogram med huvudvikt lagd på bybaserad handikappvård (CBR) täckande nationell- regional- och lokal nivå, med tonvikt på MR, barns- och kvinnors rättigheter	17 NGOs med 5 kommittéer med 100 CBR-arbetare täcker bybaserad handi-kappvård med individanpassade planer - lokala resurser används. Regionalt bidra till samordnade remisser och nätverk av NGOs. Nationellt stöd till special-institut och handikapporg	Välfungerande handi-kappstöd baserat på mänskliga rättigheter--ej välgörenhet. Handi-kappade har integrerats. Demokratiseringseffekt gm att människor engagerats i kollektiva frågor. Effekt på kvinnors deltagande i beslutande organ --med mera.	Det är meningslöst att här försöka detaljera de enskilda planerade prestationerna utan vi hänvisar till ansökningar och rapporter på nationell, regional och lokal nivå	Planerade prestationer har genomförts, dock har planeringar för den regionala nivån inte följt planerna	Under 1997, 1998 o 1999 har totalt 41.812 tkr betalats till programmet inklusive de medel som vår samarbetspartn er i Norge (NHF) har betalat. Särskilda utvärderingar beträffande kostnadseffektivitet har gjorts av programmet med mycket positivt resultat.	Diakonia har drivit detta sedan -89. Det är omöjligt att redogöra för den betydelse programmet haft inom ramen för dessa rutor. Det har påverkat samarbetet på ett politiskt plan och det har förändrat synen på handikappade i Palestina
INFRASTRUKTUR							
PAL/96/J38 Ungdomsgårdar på Västbanken genom UNDP/PECDAR, INEC/URBAN 969/96, 96 12 01 - 97 11 30, SEK 7 000 000.	Att bidra till förbättrad livskvalitet dels genom att skapa arbetsstillfällen, dels genom att skapa möjligheter till sociala aktiviteter för palestinska ungdomar.	Att bygga respektive rehabilitera totalt 11 ungdomscenter för sport och rekreation	12 000 dagsverken , ungdomsaktiviteter pågår i ungdomslokaler o sportanläggningar	12 000 dagsverken	11 171 dagsverken	Plan SEK 7 000 000 Utbalt 700 000	Pga växelkursförändring-ar kunde inte arbete motsvarande USD 39 329 ej utföras. På begäran från UNDP har ytterligare medel om SEK 240 000 beviljats (INEC/URBAN ???) men ännu ej utbetalts.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Infrastruktur, fortsättning.							
PAL/95/J04 Fas I Skolgårdar och kliniker i Gaza genom UNDP/PECDAR, INEC/URBAN 288/96, 1995 05 15 - 1996 10 30 SEK22 500 000	Att förbättra livskvalitet för befolkningen i Gaza genom rehabilitering av grundläggande infrastruktur och genom att skapa arbetstillfällen	Att rehabilitera minst 19 skolor och 14 hälsokliniker samt att stensätta ytor om totalt 44 000 kvm	43 352 dagsverken har skapats och skolor o kliniker i bruk	73 936 dagsverken	43 352 dagsverken	Plan SEK 22 500 000 Utbetalt 22 500 000	
PAL/95/J04 Fas II Rehabilitering av ungsomsgårdar i Gaza genom UNDP/ PECDAR INEC/URBAN/288/96, 1996 SEK 20 000 000	Att förbättra livskvalitet för befolkningen i Gaza genom rehabilitering av ungsomsgårdar och genom att skapa arbetstillfällen	Att rehabilitera 15 ungsomsgårdar och skapa 75 000 dagsverken	42 252 dagsverken har skapats och sammanlagt 32 ungsomsgårdar och idrottsplatser har rehabiliterats.	75 000 dagsverken	42 252 dagsverken	Plan SEK 20 000 000 Utbetalt	
PAL 97/J16 Rehabilitering av ungsomsgårdar och Kvinnocenter i Gaza genom UNDP/PECDAR INEC/URBAN 440/97 1997 07 01 1998 06 30 SEK 15 500 000	Att förbättra livskvalitet för befolkningen i Gaza genom rehabilitering av ungsomsgårdar/ Kvinnocenter och genom att skapa arbetstillfällen	Att rehabilitera 10 Ungdomsgårdar, Kvinnocenter och center för handikappaktiviteter och att därigenom skapa 40 000 dagsverken		40 000 dagsverken	26 105 dagsverken	Plan SEK 15 500 000 Utbetalt	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Infrastruktur, fortsättning.							
PAL /95/J19 Rehabilitering av smärre infrastruktur i Gaza genom UNDP/PECDAR INEC/URBAN 1997 07 01 - 1997 12 31 SEK 10 500 000	Att förbättra livskvalitet för befolkningen i Gaza genom rehabilitering av smärre infrastruktur och därigenom skapa arbetstillfällen	Rehabilitering av smärre infrastruktur på nio olika lokaler samt därigenom skapa 22 000 dagsverken	28 667 dagsverken skapade	22 000 dagsverken	28 667 dagsverken	Plan SEK 10 500 000 Utbetalt	
PAL/96/J38 Rehabilitering av Kvinnocenter i Hebron genom UNDP/PECDAR INEC/URBAN 249/98 SEK 4 000 000	Att förbättra livskvalitet för befolkningen i Gaza genom rehabilitering av Kvinnocenter och därigenom skapa arbetstillfällen	Rehabilitering av fyra Kvinnocenter i Hebron samt at därigenom skapa 8 500 dagsverken		8 500 dagsverken		Plan SEK 4000 000 Utbetalt 4 000 000	Projektet har fått en långsam start och är fortfarande på designstadiet
PAL/96/J22 Rehabilitering av gator och marknadsplats i Betlehem genom UNDP INEC/URBAN 711/96 SEK 16 500 000	Att förbättra livskvalitet för befolkningen i Betlehem genom rehabilitering av stadsmiljön och därigenom skapa bättre förutsättningar för turism och samtidigt skapa arbetstillfällen	Rehabilitering av två gator, en marknadsplats samt skapa minst 22 000 dagsverken				Plan 16 500 000 Utbetalt	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Infrastruktur, fortsättning.							
Dagvatten- och Avloppsvattenprojekt i Norra Gaza, Fas I, Beslut REMA168/96, 6.0 MSEK 96 12 01 98 06 30	Förbättrad lokal miljö och allmänhälsa	Förprojektering av dagvatten och avloppsvattensystem i norra Gaza	Ingående kunskaper om tekniska och administrativa förhållanden i Gaza	Ta fram rekommendationer avseende uppgradering av befintligt reningsverk i Bet Lahya och detaljprojektering av dagvattensystem samt avloppsledning och pumpstationer	Rekommendationer avseende uppgradering av reningsverket i Bet Lahya samt anbudsunderlag för dagvattensystem och avloppsledning med pumpstationer, samt rapport från begränsad miljökonsekvensbedömning	SEK 5 500 000	Insatsen är i praktiken avslutad men pga krav från konsulten avseende förmenta extraarbeten som ännu inte kunnat reglerats ännu inte formellt avslutad
Dagvatten- och Avloppsvattenprojekt i Norra Gaza, Fas II, Beslut GD 100/98 83 MSEK 98 10 20 - 00 07 01	Förbättrad lokal miljö och allmänhälsa	Förbättrad dagvatten och avloppshantering	Ingående kunskaper om tekniska och administrativa förhållanden i Gaza	Genomföra tillkommande utredningar, dvs, ta fram rekommendationer för ett nytt reningsverk i norra Gaza, genomföra en miljökonsekvensbedömning av alla planerade insatser, utfärda rekommendationer för drift och underhåll av dagvatten och avloppsvattensystemet i norra Gaza, samt genomföra den sk 'Fast Track' delen av projekten i enlighet med rekommendationer och övrigt underlag från Fas I	Tillkommande utredningar genomförda och rekommendationer utfärdade, samt ca 40 % av arbeten under den s.k 'Fast Track'delen av projektet genomförd (99 10 20)	SEK 42 900 000	Arbetet löper i stort sett enligt tidplan och kommer i sin helhet att vara avslutat inom planerad tidsram
Ombyggnad av Krubbans Torg och Uppförande av Fredshuset i Bethlehem Beslut INEC 832/97 97 10 31 99 12 31 SEK 45 MSEK	Att förståska det kulturella och historiska arvet av Krubbans Torg, samt stärka den lokala ekonomin genom ökad turism	Att rehabilitera Krubbans Torg samt bygga ett FredsCenter i Bethelehem samt att därigenom skapa arbetstillfällen genom arbetsintensiva metoder		Rehabilitering av Krubbans torg samt uppförande av ett Freds Center	Rehabilitering av Krubbans torg är slutförd och uppförandet av FredsCentret väsentligen också slutförd	35 MSEK	Till ursprungligen anvisat belopp om 30 MSEK har ytterligare 15 MSEK anvisats enligt beslut GD 97/98 ASIEN 94/99

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Infrastruktur, fortsättning.							
Utveckling av organisation och programverksamhet för Fredshuset i Bethlehem Beslut INEC 782/99 SEK 985 000 SEK	Utveckling av lokalsamhället, det palestinska samhället i allmänhet och till en hållbar fortsättning av fredsprocessen	Att utveckla en fungerande organisation och ledning samt ett aktivitetsprogram för Fredshuset i Bethlehem		Syfte, organisation, ledning och verksamhet utvecklad, antagen och installerad resp påbörjad	Förslag till organisation och verksamhet utarbetad. rekrytering av personal påbörjad	120 000 SEK	Ett sammanlagt belopp om MSEK 4,5 har anvisats för insatsen
Smärre Infrastrukturprojekt i Norra Gaza, genom PECDAR, MISP i Beslut INEC 442/97 15,5 MSEK 1997 07 01 97 12 31	Att förbättra levnadsvillkoren för befolkningen i norra Gaza	Att rehabilitera vatten och avloppssystem, gatubeläggningar mm samt därigenom skapa 40 000 dagsverken			Rehabiliteringsarbeten genomförda på 15 olika lokaler	15 MSEK utbetalda	
Smärre Infrastrukturprojekt i Norra Gaza, genom PECDAR, MISP II Beslut INEC 1044/98 32,4 MSEK 1998 12 01 99 12 31	Att förbättra levnadsvillkoren för befolkningen i norra Gaza	Att rehabilitera vatten och avloppssystem, gatubeläggningar mm samt därigenom skapa ca 90 000 dagsverken			Rehabiliteringsarbeten genomförda på 18 olika lokaler	25,6 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Infrastruktur, fortsättning.							
Gestaltning av yttre miljö samt trädplantering (och anläggande av vattenledning) vid flygplatsen i Gaza, genom Pecdar, INEC 838/98 SEK 8 MSEK 98 10 01 - 99 12 31	Att förbättra levnadsvillkoren genom förbättrad miljö och skapande av arbetsstillfällen i Gaza	Att anlägga kantskoning utmed landningsbanan, anlägga bevattningsanläggning, plantera samt anlägga 10 km vattenledning			5 500 dagsverken genererade, kantskoning genomförd, 40 % av vattenledning genomförd och resen a varbetet påbörjat	5 MSEK	Insatsen kommer i sin helhet att vara genomförd inom avtalstiden
Social och ekonomisk återuppbyggnad av Gamla Stan i Hebron, genom Pecdar, INEC 388/99 SEK 1 200 000 1999 04 01 2000 04 01	Att stärka den sociala och ekonomiska situationen och bidra till en väl fungerande och underhållen fysisk infrastruktur i Gamla Stan i Hebron	Att formulera en plan för Social och Ekonomisk Utveckling av Gamla Stan i Hebron Att formulera policy och regelverk för fysisk utrustning av Gamla Stan i Hebron Att uppnå ett aktivt folkligt deltagande i utvecklingen av Gamla Stan i Hebron		En fungerande styrkommitte installerad Sammanställning av en social och ekonomisk profil för den gamla stan i Hebron formulera policy, regelverk, planer etc som underlag för kommunala beslut	Studieområdet definierat, ett fastighetsregister har utvecklats, basinformation har insamlats, utvecklingen av ett GIS system har påbörjats, dvs datainsamlingsfasen är påbörjad men ännu inte avslutad.	SEK 500 000	Ett mycket gott samarbete har utvecklats mellan samtliga intressenter
Utförning av Erez gränsstation, genom UNDP/Pecdar, ASIEN 98/99 SEK 2 000 000 99 06 20 - 99 09 30	Att minska passertiden vid terminalen för de ca 30 000 palestinska arbetarna som dagligen passerar terminalen	Att ta fram underlag för beslut och avtal mella Sida och UNDP avseende genomförande av terminalprojektet	Bättre kunskaper om israeliskt officiellt beteende och samarbetsklimat i allmänhet	Att utarbeta en generplan för gränsstationen samt att ta fram skissunderlag för utformningen av en terminalbyggnader mm	Grovskiss till genelaplan presenterad	SEK 216 000	Projektet har fått en långsam start pga fredsförhandlingarnas långsamma utveckling
Sammanfattande bedömning	Insatserna har i huvudsak genomförts som planerat, med hög kvalitet. Projektet har genererat många arbetsstillfällen och bidragit till att utveckla det lokala näringslivet genom att använda lokala konsult- och entreprenadföretag. Rehabiliterade byggnader och anläggningar tjänar syften, som ligger i linje med biståndets mål.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
DIREKTSTÖD TILL FREDSPROCESSEN							
Stöd till den Israelisk/Palestinska enskilda organisationen Alternative Information Centre 1998-99.	Stöd till fredsprocessen genom direkta insatser till stöd för en allomfattande och rättvis fred mellan palestinierna och israeler samt insatser till stöd för ökad förståelse och dialog mellan de båda folken.	Ge de palestinska och israeliska samhällena information nödvändig för att utveckla en kritisk förståelse av situationen på vilken ett meningsfullt samarbete kan baseras.	Ingen formell utvärdering gjord. AICs olika arrangemang verkar dock åtnjuta förtroende i både det Israeliska och det Palestinska samhället.	1998; 3 tidskrifter. 1 bok och 2 broschyrer om Al-Nakba, 3 rundturer till pal. byar förstörda 1948 och flyktingläger, 20 uppläsningar + diskussion, 1 dokumentärfilm. 1 bok, 2 workshops och 1 konferens om Mizrahis. 1 6-8 veckors kurs för 20 pal. resp 20 lsr. på temat Israel 50 år. 5 forskningspapper, 5 rundabordssamtal, 2 rundturer med föreläsningar. 1 bok och 3 föreläsningar på temat "minnen" (Al-Nakba, Holocaust etc). Jerusalem: 8 rundturer, broschyr, produktion av kortor på husdemoleringar, bypassvägar, landkonfiskeringar m.m. 4 workshops för pal. kvinnoaktivister samt 1 broschyr. Ungdomsprogrammet: en rad föreläsningar varav 6 videofilmas för publik visning. pal.-lsr. träffar 1 ggr/mån, 1 bok om hur Israel brutit mot avtal, 1 broschyr om Golan. Utveckling av Websidan.	Jan - jun 1999; 10 workshops om fredsprocessen, flyktingar, MR, pal. statsbyggnad, ekonomin efter Oslo etc. 8 workshops om journalistik, sju föreläsningar om demokrati, pal. konstitutionen, lagstiftande rådets roll m.m. 4 filmer visade. 3 utbildningsrundturer genomförda. AICs 3 tidskrifter utgivna enligt plan, websidan uppdaterad varje vecka, ett antal faktablad producerade, informationsenheten besvarade 10 skriftliga och 20 muntliga frågor per vecka. 12 s.k. alternative tours i Jerusalem-området genomförda.	Juli 1998 - dec 1999; Planerat 1,5 msek. Utbetalt 1,5 msek	Tre av AIC's medarbetare omkom i en olycka i början av 1999. Trots det har AIC genomfört större delen av de planerade prestationerna under projektperioden.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Direktstöd till fredsprocessen, fortsättning.							
Stöd till den Israeliska enskilda organisationen Economic Cooperation Foundation 1998-99.	se ovan	Finansiellt och personellt stödja samarbetsprojekt mellan professionella inom hälsoområdet i Israel resp. de palestinska områdena med syfte att stärka samarbetet mellan Israeliska och palestinska hälsoinstitutioner och professionella inom området, samt att genom samarbetet stärka palestinska hälsoinstitutioner.	En utvärdering av 148 undersökta samarbetsprojekt mellan 68 olika organisationer och 4,000 medverkande inom hälsosektornom visar att 97% av medverkande Israeler och 82% av palestinierna är nöjda eller mkt nöjda med samarbetet. Även positivt förändrade attityder; 47% palestinier och 34% israeler mer positiva till samexistens efter samarbetet. (JDC-Brookdale, JDC-Israel och Al Quds University; "Study of Israeli-Palestinian Cooperation in the health Field 1994-98")	Arrangera så många möten, utbyten och samarbetsprojekt som möjligt mellan palestinska och Israeliska professionella inom hälsoområdet. Under 1998 koncentreras till två övergripande områden; 1) Fortsatt dialog och samarbete på områden efterfrågade av yrkesverksamma aktörer, ex. kvinnors hälsa, intensivvård, dialog mellan ryska immigranter och palestinier utbildade i östeuropa, dialog mellan socialarbetare m.m. 2) Stöd till tidigare initierade projekt för att ytterligare stimulera dialog, kontakter och kunskapsöverföring, ex. har projekt inom primärvården, trauma-utbildning, hälsa och en andra fas av projektet avseende yrkesskadeskydd kommit att ges ytterligare stöd.	Under verksamhetsåret 1998 arrangerade ECF och PCH 134 dialogutbyten inom en rad olika områden med 1,962 deltagare varav 1,166 palestinier och 796 israeler. Från 1997 års projektförslag finansierades 10 projekt med ECF och PCHs hjälp. Under 1998 hjälpte ECF och PCH till att formulera 7 samarbetsprojekt för möjlig finansiering från andra givare.	1998-1999: Plan 2,0 msek. Utbetalt 2,0 msek.	Samarbetsprojekt inom hälsoområdet är efterfrågade av palestinerna och har haft effekt på parternas syn på "den andre". Mer oklart hur stor effekt projekten haft avseende uppbyggnad av palestinsk infrastruktur på hälsoområdet.
Stöd till den Palestinska enskilda organisationen Palestinian Council of Health 1998-99.	se ovan	se ECF ovan	se ECF ovan	se ECF ovan	se ECF ovan	1998-1999: Plan 2,3 msek. Utbetalt 2,3 msek.	se ECF ovan

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Direktstöd till fredsprocessen, fortsättning.							
Stöd till den israelisk/palestinska enskilda organisationen Israel Palestine Center for Research and Information (IPCRI) 1998-99.	se ovan	Ta fram policy-alternativ för Israeliska och Palestinska ledare med syfte att nå fredliga överenskomelser, utveckla samarbete och gemensamma intressen.	Ingen formell utvärdering gjord. En bedömning av verksamheten tyder på effekter på olika beslutsfattare. De mer direkta effekterna på fredsprocessen får dock anses vara oklara.	The strategic Affairs department; utveckla policy förslag rörande slutstatusfrågor - isrl. bosättningar, pal. flyktingar, Jerusalem, pal.suveränitet och gränsdragningar. IPCRI Intelligence Unit; samla in data om parternas förhandlingsstrategier och göra denna tillgänglig för förhandlarna. Pathways into Reconciliation; fredsutbildning genom implementering av en framtagen läroplan för Isr-Pal-Jordanien. Law and Development Unit; legala aspekter på de Isr-Pal (och regionala) relationerna, såväl vad avser reformering av "commercial law" som harmonisering av lagar och regler och utvecklandet av det civila samhället. Water and Environment; samarbete om hälsofrågor, t.ex. dioxiner, farligt avfall, överanvändning av pesticider m.m.	1998: Utvecklat "Peace Education Curriculum", implementerat i 16 skolor för 2.000 studenter. Workshops/ seminarier för utbildning av lärare och rektorer, 3 int. och 4 regionala konferenser, 38 nationella studentmöten, konferens för 70 pal och isrl lärare. 3-dagars miljöseminarium med 55 deltagare från Isr och Pal. 8 dagars studieresa till Tyskland för Isr och Pal poliser. 3-dagars seminarium för arbetsgrupp från Knesset och PLC. 163 intervjuer med flyktingar från alla läger på VB och Gaza, 25 intervjuer medlemmar av PLC och Knesset, opinionsundersökning i flyktinglägren & allmänheten. 8 rapporter. Fyra forskningspublikationer. 10 rundabordsamtal.	1998-1999: Plan 4,0 msek. Utbetalat 4,0 msek.	IPCRI erhåller sällan de medel som äskats från olika givare, varför planerade prestationer ofta överstiger antalet genomförda prestationer.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Direktstöd till fredsprocessen, fortsättning.							
Stöd till den palestinska enskilda organisationen Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA), 1999.	<i>se ovan</i>	Framtagande av illustrerad bok som beskriver palestinsk historia under 100 år, 1989-1998.		Forskning, skriva texter, redigering, layout samt tryckning av 1,000 ex i färg.	Per den 26 juli 1999 hade forskning och dokumentation för perioden 1989-1950 färdigställts.	1999; Plan 0,5 msek. Utbetalt 0,5 msek.	
Stöd till Refugee Studies Project inom Oxfords Universitet (RSP), 1999-2000	<i>se ovan</i>	Korttids-stipendier för palestinska akademiker som avser att bedriva studier och forskning genom RPSs sommarkurser eller studier vid Oxfords universitets Visiting Fellowship Programme under perioder av 1-3 månader.		Stipendierna avses användas till en forskares avslutande termin under 1999, tre palestinska "practioners" medverkan i RPSs internationella sommarskola samt ett antal (minst tre) palestinska forskares kortare studier vid Oxfords universitet.		1999-2000; Plan 0,5 msek. Utbetalt 0,5 msek.	Avrapportering väntas i mars 2001.
Stöd till den Israeliska fredsorganisationen Peace Now, 1998-99	<i>se ovan</i>	Sammanföra Israeliska och Palestinska ungdomar för dialog med målet att organisera och genomföra gemensamt planerade aktiviteter.		30 dialogmöten i grupper om 20 palestinska och 20 Israeliska ungdomar under 18 år. Ett nationellt seminarium med 400 deltagande ungdomar och 4 möten i ett s.k. ungdomarnas råd.		Nov 1998 - okt 1999; Plan 1,152 msek. Utbetalt 1,152 msek.	Stödet kanaliseras genom Olof Palmes Internationella Centrum. Slutrapport har ännu inte inkommit.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
NÄRINGS- och LIVSINSATSER							
Improve Your Business 71000373 1996-1999	<i>Bidra till en ekonomisk tillväxt genom att stärka näringslivet i organisationer och lokala företag.</i>	Introducera IYB på VBG Framtagning av utbildningsmaterial på arabiska, utbildning av lärare samt inledande IYB kurser	Projektet har utvecklats bra på Västbanken. I Gaza har IYB organisationen lagts ner men tränare och material finns kvar inom andra organisationer. Kurser kommer att kunna hållas även på Gaza. kursmaterialet är klart och kurser har genomförts i samtliga tre organisationer.	1) Ta fram utbildningsmaterial på arabiska 2) Utbilda lärare i IYB konceptet 3) Ordna inledande kurser	1) Utbildningsmaterial finns på arabiska 2) antal lärare är tränade för att kunna undervisa i IYB 3) antal kurser har genomförts med antal elever	3 663 000	
Direktexport av Palestinska textilier 71000375 1998-2001	<i>se ovan</i>	Exportfrämjande insats för Palestinska textiltföretag Visa att det är möjligt att direktexportera tekoprodukter till Europa	1) Utbildning i GSP 2) Deltagande i Textilica 3) Ordnat kontakter med Svenska importörer 4) Inrätta garantifacilitet för insatsvaror	Ett noggrant antal utvalda palestinska textiltföretag skall beredas möjlighet att exportera färdiga kläder direkt till utvalda europeiska detaljhandlare. Minst fem palestinska företag ha exporterat varor motsvarande 5 MUSD	Utbildning i GSP Ingått i Textilica Tre svenska stora importörer har varit på affärsbesök i området	241 000	
Chamber of Commerce 71001483 1998-2002	<i>se ovan</i>	Stärka ett antal handelskammare samt handelskamarfederationen	Avslutat beredningen. Projektet har startat under hösten 1999. Inledande inventering och genomgång av handelskammarna. Påbörjat utbildningsplanerna	1) Utbildning i management av HK 2) medlemsrekrytering 3) utveckla medlemmarna 4) Planera och genomföra mässor och utställningar 5) utveckla inkomsgenererande verksamhet till HK 6) utveckla rutiner för utförande av ursprungscertifiering 7) Administration	Projektet har startat under hösten 1999.		
Kvalitetspolicy 71000408 1999	<i>se ovan</i>	En nationell policy och åtgärdsplan för kvalitetsssäkring Relevant lagstiftning Revolverande fond för utlåning kvalitetsssäkringsåtgärder på företagsnivå	Projektförslag har tagits fram. Förslaget genomgår en översyn.	Starta projektet under 1999			

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Näringslivsinsatser, fortsättning.							
Trade policy 71000410 1999	se ovan	Underlag till förhandlingar med israel och EU	Insatsen vilar för tillfället. Palestinierna diskuterar förslag även med andra givare				
Training Export Promotion 71000374	se ovan	Stärka kunskaperna i att bedriva exportfrämjande verksamhet	Osäkert. Projektet ligger på is i avvaktan på att den institutionella basen för exportfrämjande i VBG ska finna sina former.			492 000	
Trade Relations 71000371	se ovan	Att öka handelsrelationerna mellan VBG och Sverige	Osäkert. Projektet ligger på is i avvaktan på att den institutionella basen för exportfrämjande i VBG ska finna sina former.			150 000	
Appraisal /ISO 71000452	se ovan	Projektbedömning	Avslutas			140 000	Rapport överlämnades till Sida och palestinierna
Sammanfattande bedömning	Insatserna syftar till att stärka handel och näringsliv. IYB insatsen har pågått under tre år. De övriga insatserna är relativt nystartade eller under uppstart. Effekter och resultat av det totala handels och näringslivsinsatserna är förtidigt att utläsa.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
FINANSMARKNADEN							
Översyn av lagar för finansiella sektorn 71000953, från 1998-11 till 2000-06	En sund och uthållig utveckling av den finansiella sektorn	MoF har god insikt om hur framtagna lagar och regler hänger samman och utgör en god bas för styrning av sektorn	Under ledning av MoF har consensus uppnåtts med biståndsgivare och vissa aktörer i marknaden om lagarnas inriktning. Med stöd från Sida håller MoF på att komplettera det lagförslag om en ny finansinspektion som utgör den "felande länken" i regelverket.	1. Systematisk genomgång av framtagna lagförslag 2. Föreslå nya lagar eller tillägg till framtagna lagförslag 3. Genomföra konsensusseminarier med berörda myndigheter och privata finansiella institutioner	1. har genomförts under sista kvartalet 1998 och 2.-3. Beräknas bli klara före juli 2000	1) 92 % 2) 92 %	.
Kapacitetsuppbyggnad av MoF, 71000956, från 1999-08 till 2001-02	Se ovan	MoF kan styra den finansiella sektorn	MoF etablerar en enhet för finansiella system	1. Rådgivning via svensk rådgivare på plats 2. Twinning med svenska finansministeriet 3. Utbildning i VB/G 4. Studiebesök i Sverige	Projektet startade 1999-08	1) 2)	
Etablering av en Capital Market Authority, 71000955, från 1999-11 till 2001-11	Se ovan	CMA genomför en tillfredsställande övervakning och tillsyn av icke-bankier i VBG	CMA startas och byggs ut gradvis	Se ovan	Upphandling av konsultteam sker i mars 2000		
Utveckling av fondbörsen i VBG, 71000954, från 2000-04 till 2001-08	Se ovan	Fondbörsen är en effektiv och trovärdig handelsplats för värdepapper i VBG	Ökad listning av företag Ökad handel på börsen	1. Rådgivning via svensk 2. Utbildning i VBG 3. Studiebesök vid andra fondbörser	Avtal om systeminstitutions-samarbete mellan Palestine Securities Exchange och Stockholms Fondbörs start i mars 2000		Planering av insatsen påbörjades 1998
Sammanfattande bedömning-	Sektorstödet har tagit fart i och med att den svenske rådgivaren startade sitt arbete i augusti 1999. Komponenterna kompletterar varandra. En sideeffekt är att finansministeriet fått insikt även i allmänna budgetfrågor, styrning av statliga företag och skuldhantering.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
KREDITER							
Biståndskredit till 220 kv transmissionssystem i Gaza	Skapa oberoende, tillförlitlig elförsörjning i Gaza.	Transmissionssystemet skall kunna överföra elkraft på ett tillförlitligt och effektivt sätt från IPP-kraftverket som är under byggnad i Gaza.		Upphandling av utrustning och ingenjörstjänster. Byggande av transm.systemet. Tekniskt stöd till transmissionsbolagets driftsorganisation	Låneavtal med PA/PLO undertecknat den 16/12-99. Konsultkontrakt mellan SwedPower AB och PEA undertecknat den 9/9 -99. Entreprenadkontrakt mellan ABB Switchgear och PEA undertecknat den 16/12-99. Bägge kontrakten blev effektiva den 20/1-00.		I mars 2000 har utbetalats förskott till ABB Switchgear (25 MSEK) och faktura på 0,77 MSEK till SwedPower.
SVENSKA ENSKILDA ORGANISATIONER							
Diakonia							
AI Nahda Rehab.center 1997, under 1998-1999 har projektet varit med i Diakonias Rehab-projekt (se nedan)	Integration av utsatta grupper (såsom tex handikappade och äldre)	Yrkesträning och integrationsaktiviteter för mentalt handikappade, specialskola för mentalt handikappade barn, samt specialundervisning i skolor i Ramallah	Samtliga aktiviteter för nämnda målgrupper har genomförts med gott resultat för målgrupperna. Specialundervisningen kan ses som pilotprojekt som har satt spår i undervisningssystemet	Yrkesträning och integrationsfrämjande undervisning. Specialskola för mentalt handikappade och specialundervisning enl svensk modell	Samtliga planerade prestationer genomfördes i den utsträckning som planerades	För 1997 utbetalades 312 tkr vilket med 200 tkr avsåg specialundervisningsprojektet. OBS att andra finansierare finns	Diakonia har förhandlat med AI Nahda om en annan modell för stöd, vilket innebär att fom 1998 ingår detta projekt i det stora rehabiliteringsprojektet (se nedan). I detta räknar vi med att få en bra sam-ordning med liknande projekt i Palestina.
ATTA / Mat till äldre 1997	Integration av utsatta grupper (såsom tex handikappade och äldre)	Förse äldre människor utan anhöriga med 2 mål lagad mat pr vecka samt tillsyn av socialarbetare och sjuksköterska	Effekten av projektet var att målgruppen kände en stor trygghet	Matleveranser och besök av socialarbetare och sjuksköterska	Planerade prestationer genomfördes med gott resultat	För 1997 utbetalades 90 tkr. Andra finansierare finns	Diakonia avslutade projektet 1997 eftersom vi prioriterade andra projekt

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Diakonia, fortsättning.							
Seminarier, utvärderingar, revisioner och erfarenhetsutbyte i mellanösternregionen. Avser 1997,1998, 1999	Skapa kontakter länder emellan men framför allt mellan partners	Efter upprättandet av Diakoniamkontoret i regionen har behovet av samordning och erfarenhetsutbyte mellan partners blivit tydligt. Det här inslaget har sedan dess funnits med i programmet och målet är ett effektivare bistånd.	Effekten har varit god, dels genom att våra partners har kunnat utbyta erfarenheter (även mellan MÖ-länderna), de punktsvisa revisionerna har skärpt kraven på redovisning hos partners och utvärderingarna har gett god feedback	Seminarier o partnermöten, utvärderingar, revisioner, videofilmer,	Samtliga aktiviteter har genomförts med utomordentligt gott resultat	För 97,98 o 99 betalades resp 179, 163, 87 tkr	Dessa aktiviteter planeras också i framtiden eftersom resultaten är odelat positiva
WIAM konfliktlösning 1998	Bidra till fred i området	Stödja användandet av den palestinska konfliktlösningssmetoden Sulha, stärka befintligamedlare, nätverk av medlare, utbildare, organisations-stöd, under-visningsmaterial, inriktning på ungdomar. Även inriktning på fred mellan länder.	Enl Diakonias erfarenhet har organisationen bi-dragit på ett mörkbart sätt till konfliktlösning mellan familjer, grannar, byar i Palestina kanske har det påverkat även politiska grupperingar. Först egna konflikter, sedan konfliktlösning mellan länder	Skapa nätverk, stärka befintlig medlarupp, utbilda i medlaruppgiften, fungera som referens åt medlare i Palestina, vara modell för medlarorganisation, producera undervisningsmaterial, utvärdera sitt arbete	Samtliga planerade prestationer har genomförts, dessutom har kurser på universitetet hållits samt utbildning i fredfrågor som rör förhållanden länder emellan.	För 1998 betalades 125 tkr men det finns även andra finansierare.	Organisationen har haft svårt med finansiell redovisning och därför har Diakonia lagt ner stort arbete att få ordning på den delen och även allmän administrationen är Organisations-förmåga. Organisationen är extremt sakinriktad och effektiv i att följa sina målsättningar
Sabeel, översättning av boken "Justice and only Justice" med förord av Edvard Said. 1998	Stärka den kristna närvaron i Palestina och Mellanöstern, minoritetsstöd	Trycka och översätta Naim Ateeks bok i 5000 ex och sprida den i 17 arabländer	Sabeel arbetar på många sätt för den kristna gruppen och för att klargöra för väst vad som händer i Palestina. Bokut-givning är ett sätt, mest känd är man för sina seminarier. Svårt att säga vilken effekt boken haft.	Översätta, trycka och den nämnda boken	Pga att översättningen aldrig blev godkänd har tryckningen inte gjorts, men i dagarna är man i slutet av detta arbete och skall starta tryckningen	För 1998 betalade 95 tkr.	Diakonia har i princip avslutat projektsamarbetet med Sabeel eftersom dom visat sig ha svårt att genomföra projekten på planerad tid.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Diakonia, fortsättning.							
Physicians For Human Rights -97(Desa)-98-99. Samarbete Israeliska o Palestinska läkare.	Rättvis behandling av palestinier vid problem med lagtolkningsfrågor	Påverkan frågor kring Jerusalem ID, rätt till sjukvård för palest., politiska fångar och rättigheten att röra sig i de palestinska områdena - särskilt sjuktransp. Föra frågor inför domstol betr ID-kort, sjuk-transporter, sjukförsäkringsfrågor, medicinska behandlingsfrågor, direkt stöd till fångar/tortyroffer, lobbyng i tidningar, radio etc i rättvisefrågor för palestinier i svårighet pga Israelisk lagtolkning etc.	Organisationen har ihärdigt verkat för de nämnda frågorna och satt igång ett flertal uppmärksamade fall för dessa frågor med effekten att ändrig till det bättre kommit till stånd.	Övervaka MR-situationen, bidra till rimliga arbets-förhållande för palestinska läkare, sjuktransporter, hjälp till fångar/tortyroffer, se till att sjuka får tillstånd att åka för behandling, lobbyfrågor, dra viktiga sjukvårdsfrågor inför domstol	Samtliga planerade aktiviteter har genomförts och haft god effekt	För 1997 betalades via DESA 500 tkr för -98 o -99 betalades sammanlagt 600tkr, andra finansierar än Diakonia finns	Diakonia fortsätter att arbeta med PHR eftersom resultatet av deras arbete är gott - dom gör mycket för små medel
Palestinian Counseling Center - stödprogram för ungdom i Jerusalem	Ge en roll åt palestinsk ungdom - efter Intifadan. Stärka ungdomars motivering att integreras i samhället	Samla ungdom/föräldrar i svåra situationer och gm vanlig undervisning, vecko- och månadsvisa möten och läger träna egenskaper som stöder skolarbetet och integrerar "svår ungdom" i samhället och tränar ledaregenskaper och även koncentrerar på mental hälsa.	I östra Jerusalem har skolorna ca 50000 barn. PCC kan inte med sina små resurser fylla behovet av hjälp, men har lyckats att ge ett stöd till ungdomar, när varken israeliska/palestinska resurser satsas på ung-dom. Effekterna i gamla stan är goda.	Målgrupp barn, ungdom och föräldrar : undervisning, möten, träning, lägerverksamhet, workshops, utflykter, föräldraträning, undervisning i kommunikation. Hjälp till mental hälsa, sexualundervisning.	Samtliga planerade aktiviteter har genomförts med gott resultat	Under -98 o -99 har utbetalats 601 tkr.Andra finansierar än Diakonia finns.	Organisationen arbetar professionellt och så vitt vi uppfattar mycket kostnadseffektivt med sina planerade aktiviteter

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Diakonia, fortsättning.							
Women's Affairs Technical Committee. Lobbying with young women 1999	<i>Ge en roll åt palestinska unga kvinnor för att kunna agera politiskt och med allmänt ledarskap</i>	Undervisa en utvald grupp unga kvinnor i: Kommunikation, ledarskap, administration. Uppmuntra till ledarskap i form av grannskapskom-mitteeer, samt informera om kvinnoorg., universitet, möten med besluts-fattare, infor-mation om journalist-verksamhet etc	Effekterna har varit mycket bra. Skillnaden mellan flickor i starten och slutet av denna träning är mycket stor - flickorna har blivit självsäkra och utåtriktade. Det har haft betydelse för samordningen av de olika politiska grupper som finns inom WATC	Se kolumnen projektmål	Samtliga aktiviteter har genomförts med gott resultat	För 1999 har utbetalats 460 tkr - andra finansiaer finns	Projektet har ur Diakonias synpunkt varit lyckat och haft avsedd effekt
Women's Affairs technical Committee. Radio Program for Young Women - 1998 o 1999	<i>Stärka unga kvinnors roll i det patriarkala samhälle som omger dem</i>	Att via kvinnors egna röster förändra medvetandet om kvinnollen, ta upp jämställdhetsfrågor, visa att kvinnor kan, stimulera till debatt om kvinnans ställning och kvinnans rättigheter med mål att åstadkomma förbättrade rättigheter för kvinnor	Diakonia utvärderar just nu projektet. Effekterna har varit att kvinno-frågorna kommit upp till diskussion även i av-lägsna byar och med-vetenheten om orätt-visorna har ökat. Möj-ligen kan man säga att Diakonia väntat större effekt av programmet	Sända programmet 3 dgr/w och minst 225 program. Banda programmen, skapa en programkommitte som följer upp sändningarna, ta upp särskilda "heta ämnen", genomföra reklamprogram för sändningarna, sända programmen även från andra stationer	Samtliga aktiviteter har genomförts med gott resultat. Vissa ändringa i sändningsintervallen har gjorts	Under -98 betalades 378 tkr och under -99 94 tkr. Andra finansiaer finns med.	Projektet har varit bra men inte uppnått den effekt som Diakonia förväntat sig. I avvaktn på utvärderingen undrar vi just nu på om vi ska fortätta stödja projektet.
Skolstöd till ungdomar genom palestinska församlingar.	<i>Minoritetsstöd - kristna</i>	Stödja medellösa barns möjlighet till skolgång - särskilt inriktat på flickor. Stipendier har förmedlats via församlingar o kyrkor i Palestina/Jerusalem	Effekten av detta är inte märkbar i något större sammanhang - effekten för den enskilda familjen som får stödet är desto större.	Stipendieförmedling	Genomförande enligt plan	Under -98 och -99 betalades 79 resp 72 tkr	Diakonia har med sin kyrkliga bakgrund ägnat för litet kapacitet att stärka den kristna minoriteten - detta har varit ett bra sätt att närma sig den gruppen.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Diakonia, fortsättning.							
Ednet, Educational Network. Främjande av bilder/fantasi i palestinska skolor.	Modernisera undervisningen i palestinska skolor	Stöd till tryckning av ett upprop till barn att skriva dikter. Vinnande dikter trycktes på bildmässigt sätt och distribuerades till skolorna	Allt som förnyar det gamla och ofta tråkiga skolmaterialet är bra. Meningen var här att stimulera ett fantasifyllt skrivande. Detta var ett mindre pilotprojekt med små effekter	Inbjudan till skolbarn att skriva dikter. Urval av de bästa samt tryckning och distribution av dessa till skolorna	Aktiviteter genomfördes	Under -98 utbetalades 50 tkr	Kontakten med organisationen var inte helt bra varför något utvecklat samarbete inte kom till stånd
Bethlehems Arab Society for Rehabilitation. Stöd till start av 3 Kindergartens i beduinområden i södra regionen i Palestina	Skapa balans jämfört med övriga regioner när det gäller tillgången på kindergartens. Södra regionen	Renovering av byggnader för användning som kindergartens. Byråden ansvarar för planering och byggnation - i samtliga fall ekonomiska bidrag i blygsam skala	Effekterna har varit mycket stora för barnen i dessa avlägsna områden där familjerna är mycket fattiga och ingen utveckling sker. Verksamhet för mentalt handikappade integrerats. Byråden har fått något av "children-gender-sensitivity"!	Renovering av lokaler, anskaffande av inredning, lekutrustning för invändigt o utvändigt bruk, mark beredning. Aktiverande av lokala byråd, anskaffande av förskollärare och vidareutbildning av dessa	Samtliga aktiviteter genomfördes på mycket bra sätt	Under -98 och -99 utbetalades 137 tkr. Maximal kostnads-effektivitet!	Detta är ett exempel på lokal kostnadseffektivitet när man lokalt maximerar användningen av bistånds-medel. Det är också en tillfredsställelse att se den stolthet som finns lokalt genom att man åstadkommit så mycket med små medel.
PHR se ovan						Under -97 utbetalades 500 tkr	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Diakonia, fortsättning.							
Sammanfattande bedömning	Den övergripande målsättningen för demokrati-, mr- och gender-programmet i Palestina är att; Förse det civila samhället med verktyg som möjliggör att man kan påverka samhällsstrukturen, men också påverka sin egen situation. Särskilt vill vi stärka respekten för individen, marginaliserade grupper (kvinnor, barn, handikappade) samt arbeta för jämställdhet för kvinnor. De mål som anges under sektoriellt mål ovan kan mer betecknas som projektmål med specificering under den rubriken. Rehabprogrammet ovan har inte kunnat beskrivas med alla effekter - men det har varit en utomordentlig modell för bistånd i en komplicerad politisk omgivning. Arbetet koncentrerar sig kring en målgrupp som alla politiska grupper vill hjälpa. Därför har arbetet varit möjligt att närma sig utifrån en professionell aspekt även om politiska grupper haft sina vinklingar. Samtidigt kräver arbetet med CBR-tekniken aktiva insatser på basplanet. Detta har givit enkla människor, inte minst kvinnor, skäl att ställa krav på beslutsfattare, men även att själva aktivt agera med att fullfölja beslut av olika slag. Detta är viktigt för det civila samhället. Dessutom är det ett område som av olika skäl ligger nära kvinnor vilka genom detta program har kunnat ta sig in i beslutsfattande organ. Programmet är till sin natur ett MR-program, eftersom det koncentrerar insatserna på den grupp som är allra svagast i samhället. Arbetet med CBR-tekniken påverkar alla nivåer i landet och kräver samordning av resurserna ur en kollektiv synpunkt. Det är därför ett av Diakonias viktigaste tema i mellanöstern som vi arbetar med i Jordanien, Libanon och Egypten. I Libanon och Palestina har programmet fått effekter genom lagstiftningar som förbättrat förhållanden för de handikappade och skapat långsiktigt hållbara förhållanden för programmen. Barnlitteraturprogrammet är också intressant som modell. Det riktar sig till barn som på grund av spänning och oro i området inte har fått träna sin egen fantasi o kritiska tänkande och som saknat mycket av lek och glädje. Vi tror att det på lång sikt har en avsevärd effekt på det tänkande som barnen utvecklar på ett sätt som gör att man inte kan styras lika lätt av politisk och religiös fundamentalism, samtidigt som värdefulla positiva förebilder finns i böckerna.						
Palestinagrupperna							
Forum Syd 1999-085	Att ge barn och ungdomar av båda könen möjligheter till en menings- full fritid.	Stimulera till ett ökat demokratiskt tänkande, stimulera folkrorelsetanke, ge ungdomar en bra fritid, stimulera flickor till sportaktiviteter. Minska rasism och främlingsfientlighet i Sverige genom kulturutbyte och brevväxling.	Projektet har fått mycket uppmärksam- het och uppskattning i Abu Diis. Lite problem att få lite äldre flickor till klubben, men vi arbetar på det. Via SI söker nu ungdomar från Örebro bidrag för resa till Abu Diis.	Renovering av lokaler ute och inne. Inköp av material. Vänskaps-utbyte mellan Abu Diis och Örebro. Kunskaps-överförande av svensk ungdomsverksamhet, idrottskunnande samt folkrörelseideer. Öka engagemanget hos svenska ungdomar. Brevväxling.	Renovering av lokaliteter långt gångna. Inköp av material pågår. Palestinska pojkar deltog i Örebrocupen 1999, mycket uppmärksammat. Tre idrottsledare från Örebro reser till Abu Diis i sommar. Ungdomar i Örebro engagerade. Brevväxling pågår.	Från Sida/PGS Utbetalt: 1999 239.000 Planerat: 2000 149.000 Utbet: 2000 92.000 Planerat:2001 129.000 Totalt: 517.000	Projektet leder till att stärka barn och ungdomar. De som arbetar med projektet arbetar för att flickor ska bli indragna. Leder till utbildning, kritiskt tänkande m.m
Sammanfattande bedömning	PGS känner att de projekt som får stöd via Forum Syd är viktiga dådet är ett stöd riktat direkt till gräsrotsorganisationer. Projektstödet riktar sig till barn och ungdomar med speciell uppmärksamhet på flickor. PGS har valt att stödja projekt som har som inriktning att aktivera barn och ungdomar med sport, läsning, diskussioner, kultur, datorhantering m.m. Vi anser att satsningar på barn och ungdom leder till ett kritiskt tänkande från deras sida och ökar deras engagemang för andra samhällsfrågor såsom demokrati och ett aktivt deltagande i samhällsutvecklingen.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Palestinagrupperna, fortsättning.							
Forum Syd 1999-078 1999 Information om Palestinakonflikten	Sprida kunskap om MÖ-konflikten bland lärare och ungdomar i Sverige.	Att förmedla kunskaper i Sverige om det palestinska folkets liv, kultur, fredsprocess m.m	Mycket bra resor. Då PGS känner folk i området går det att ordna bra möten på alla nivåer. Facitfinding resan var förbered- ande för en eventuell lärarresa 2000. PGS önskar att fortsätta med denna form av kunskapspridande.	Att genomföra en ungdomsresa till VB-Gaza sommaren 1999. Genomföra en facitfindingresa.	Ungdomsresan: 5 ungdomar, 1 vuxen deltog. Mycket aktiva vid hemkomsten, 6 artiklar, fotoutställning på bl.a Zenit, ca 20 föreläsningar, dia bildband. Facitfinding: 2 gymnasielärare reste och undersökte skolsituationen på VB, Gaza och i Israel.	Från Sida: 1) 78.000 78.000 2) 78.000	
Sida Info 1999-005044 2000	Att arbeta långsiktigt med information om Palestinakonflikten i Sverige med olika metoder.	Att förmedla kunskaper i Sverige om det palestinska folkets liv, kultur, fredsprocess m.m	Svar kom mycket sent, bidraget bet ut i april 2000. Enligt Sida info kommer inte PGS framöver att få söka bidrag direkt från Sida. Viktigt att få söka info bidrag för minst 2 år åt gången om man vill arbeta långsiktigt. PGS sökt 1 milj.	Ungdomsresa. Lärarresa. Facitfindingresa. Upptatering av fotoutställning, olika brochyre, förbättra hemsidan, seminarium, försäljning av litteratur och konsthantverk. Palestina NU. Kontorshjälp 1 d/v.	Planering av de olika resorna pågår. Resten kommer igång under våren.	Från Sida: 500.000 SEK Utfall: Projektet nyligen påbörjat	
Sammanfattande bedömning	PGS har allt sedan 1976 arbetat med att sprida information om Palestinakonflikten i Sverige. PGS besitter idag mycket goda kunskaper om Palestina och är den enda organisationen i Sverige som enbart arbetar med palestinafrågan. Idag kontaktar många skolor, elever, journalister m.m PGS för att få tillgång till information. Under april månad kontaktade 16 elever PGS för att få intervjuer, utskick eller annan information om Palestinakonflikten PGS ser det som mycket viktigt att fortsätta med informationsarbetet här i Sverige för att sprida en så korrekt bild som möjligt av konflikten, den palestinska kulturen m.m Det är viktigt att PGS kan fortsätta med de fortsätta med de lärar - och ungdomsresor som vi fått stöd till via Sida-info under år 2000, då vi anser att det är ett mycket bra och effektivt sätt att sprida kunskaper. PGS kommer att delta aktivt i arbetet med den butik som kommer att öppnas i Solidaritetshuset under hösten och kommer att sälja svensk och engelsk litteratur om Palestina samt konsthantverk. Detta säljs idag via postorder och vis festivaler. PGS har de sista åren skickat tidningen Palestina NU vid olika tillfällen. PGS söker alltid samarbete med andra organisationer vid större arrangemang. T.ex seminarium 1998 med Diakonia, seminarium 1999 med Sv avd ICJ och Diakonia.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Palestinagrupperna, fortsättning.							
Forum Syd 1998 - 372 1998 Almanacka för 1999	<i>Information om Palestina.</i>	Allt producera och sälja en väggalmanacka med Palestina som tema samt öka intresset för det palestinska folket och dess kultur.	Trots hårt arbete lyckades vi inte sälja så många almanackor som vi önskat. Vi drar slutsatsen att många org. producerar almanackor så att marknaden är mättad. Mycket beröm för fin och vacker produkt.	Producera en almanacka. Marknadsföring. Försäljning.	En mycket fin almanacka producerades. En del bilder skänktes till PGS. Mycket tid lades på marknadsföring. Almanackan klar för försäljning i okt 1998. Mycket beröm från folk om en mycket vacker almanacka	Från Sida 60.000 SEK Utfall: + 4.681 SEK	
Forum Syd 1998 - 127 1998 Seminarium om de palestinska flyktingarna	<i>Sprida kunskap om det palestinska folkets situation 50 år efter staten Israels bildande.</i>	2 dagars Seminarium i samarbete med DIAKONIA med fokus på flyktingar, bosättningar, internationella konventioner. Dokumentation.	PGS fick mycket bra respons från deltagare vid seminariet och från andra som mötte deltagarna. Aven de som fått Palestina NU. Bra samarbete med DIAKONIA.	2 dagars seminarium med inbjudna talare. Ordna extraprogram för talarna. Producera ett specialnummer av Palestina NU, skicka ut detta brett.	Seminariet genomfört 125 deltagare. Bra extraprogram för talare t.ex skolbesök, TV radio och tidningsintervjuer. Möten med Sida-UD. Palestina NU skickats till skolor, journalister, partier, ungdomsorg.	Från Sida: 243.000 SEK Utfall: - 21.472 SEK	
Forum Syd 1999 - 441 1999 Information om Palestinakonflikten	<i>Information om Palestina konflikten</i>	Sprida kunskap om Palestinakonflikten genom Palestina NU fram för allt till lärarkåren, politiker, journalister, ungdomar och allmänheten.	Tyvärr är tidningen försenad. Kommer ut i maj 2000.	Specialnummer av Palestina NU om skolsituationen i Israel, Västbanken - Gaza samt Libanon för palestinerna.		Från Sida 120.000 SEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Palestinagrupperna, fortsättning.							
Forum Syd 1997-186 1997 Informationsbidrag om Palestinakonflikten - fredsprocessen	<i>Sprida kunskap i Sverige om Mellanöstern och Palestina konflikten.</i>	Sprida kunskap om situationen på VB -Gaza, Jerusalem, Israel Kultur, religion. Freds- processen, bosättningar Demokratifrågor och Mänskliga rättigheter. Riktat mot svenska politiker, journalister, debattörer, medlemmar allmänheten.	Bra respons från de vi vänt oss till. Viktigt material framställt som många haft glädje av.	Fact finding resa. Info- material. Tema nummer av Palestina NU. Almanacka för 1998.	Factfinding: deltagande vid en internationell konferens i Jerusalem. Broschyr med adresser till Palestina-Israel framtagen så även en broschyr - talarförmedling. Temanummer av Palestina NU. Allt utskickat brett. Almanacka producerad och såld.	Från Sida 153.000 SEK Utfall: + - 0	
Forum Syd 1998-356 1998 Information om palestiniernas situation 50 år efter staten Israels utropande.	<i>Öka kunskapen hos allmänheten om villkoren för det palestinska folket 50 år efter staten Israels utropande.</i>	Öka kunskapen om palestiniernas situation, villkoren för flyktningarna, den aktuella situationen, fredsprocessen. Israels brott mot internationella konventioner och FN-resolutioner.	PGS stod på Sergels Torg med en stor banderoll så iatt alla som passerade såg budskapet. Bra att dela upp aktiviteter mellan olika org och samarbeta kring vad som ska göras. ABF och Kyrkan hade andra aktiviteter.	En 2 dagars manifestation på Sergels Torg 14-15 maj, avslutning med tal. Dagarna gjordes i samarbete med andra organisationer. Deltagande vid Re-Orient festivalen 11-14 juni.	Manifestation 2 dagar. Tal av bl.a Jan Guillou, A-K Hammar SK, ordf i JIPF. Bokbord, informationsmaterial. Diskussioner med politiker. Re:Orient: PGS deltog med bok, hantverk, informations-material samt utställning.	Från Sida 18.000 SEK Utfall: + 5.250.50	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Palestinagrupperna, fortsättning.							
Forum Syd 1997-187 1997-1999 Fortsatt stöd till bibliotek i Askar Camp	Att ge barn och ungdomar möjligheter till en meningsfull fritid och en möjlighet till informell utbildning.	Stödja barn och ungdom, med tonvikt på flickor att studera och utveckla kulturella och litterära intressen. Ge möjligheter att delta i andra aktiviteter som fester, utflykter samt tillgång till pedagogiska leksaker. Kunskaper i datahantering.	Befolkningen i lägret deltar aktivt i olika aktiviteter. Samarbete med andra org. Mycket lyckat då så många unga flickor är inblandade i projektets aktiviteter.	Fortsatt drift av bibl. Hyra för lokalen, löner. Nyinköp av litteratur. Inköp av dator. Stimulera till ökat intresse och kontakt med omvärlden avseende kunskap och information.	Driften fortsätter, 6 d/v. Används av barn och ungdomar. Löner betalts, böcker och dator inköpta. Flertal mixade studiegrupper samt andra möten. Andra aktiviteter såsom sommarläger, utflykter, handikappläger.	Från Sida + PGS 210.000 SEK Utfall: Projektet ej avslutat.	
Forum Syd 1997-068 1997 Stöd till Ungdomsklubb i byn Dei Istia	Att ge barn och ungdomar möjligheter till organiserade aktiviteter såsom fotboll, dans, föreläsningar sommarläger, musik m.m	Plats för barn att träffas, leka, uppmuntra till kreativa aktiviteter. Öka kunskaper. Stärka barns självkänsla, ge dem möjligheter att utveckla sina hobbies. Lära genom lek. Ge flickor möjligheter att delta i aktiviteter. Stödja funktionshindrade.	Byborna har varit aktiva i projektet med att renovera lokaler. Stödet till projektet ledde till ett internationellt sommarläger för att fortsätta renovera gamla byggnader i byn. Även städskampanjer har genomförts. Ej bra med så korta projekt.	Hjälp till inköp av material till ungdoms-klubben. Kostnader för träning av ungdomsledare.	Inköp av TV , Video, böcker, dator, spel, musikinstrument. Viss inredning. Kurser i 1:a hjälpen, demokrati, MR, droger, miljö. Under- visning i engelska samt datorkunskap. Sommar- läger. Teater, sång, musik. Träning av ungdomsledare	Från Sida + PGS 147.000 SEK Utfall: + - 0	
Sammanfattande bedömning	PGS känner att de projekt som får stöd via Forum Syd är viktiga dådet är ett stöd riktat direkt till gräsrotsorganisationer. Projektstödet riktar sig till barn och ungdomar med speciell uppmärksamhet på flickor. PGS har valt att stödja projekt som har som inriktning att aktivera barn och ungdomar med sport, läsning, diskussioner, kultur, datorhantering m.m. Vi anser att satsningar på barn och ungdom leder till ett kritiskt tänkande från deras sida och ökar deras engagemang för andra samhällsfrågor såsom demokrati och ett aktivt deltagande i samhällsutvecklingen.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Palestinagrupperna, fortsättning.							
Forum Syd 1996-031 1996-1999 Läsestuga i Abu Diis	Att ge barnen i Abu Diis möjligheter att utveckla sin läsförståelse och intellektuella kapacitet. Att ge flickor möjligheter att delta i läsestugans aktiviteter.	Att ge barnen i Abu Diis möjligheter att utveckla sin läsförståelse och intellektuella kapacitet. Att ge flickor möjligheter att delta i läsestugans aktiviteter.	PNA har uppmärksammat projektet och skänkt böcker, TV, Video, 1 dator. Läsestugan har engagerat bybor till årliga städskampanjer. Äldre barn som deltagit i projektet leder nu de mindre i t.ex. folkdans.	Fortsätta hålla läsestugan öppen 6d/v. PGS betala löner för fritidsledare. Det ska finnas skönlitterära böcker på engelska, arabiska, tillgång till andra aktiviteter. Flickor ska ingå i projektet.	Läsestugan har hållits öppen 6d/v. PGS betalt löner. God utrustning finns i läsestugan. Många flickor har deltagit i projektet. Härifrån har utgått sommarläger och utflykter. Pojkar som annars bara spelar fotboll har börjat läsa.	Från PGS/Sida 118.800 SEK Utfall: + - 0	
Forum Syd 2000 - 094 1996-1999 Fortsatt stöd till läsestugan i Abu Diis samt utrustning av barndaghem.	Att ge barnen i Abu Diis möjligheter till en meningsfull fritid. Uppmuntran till ett kritiskt tänkande.	Att stimulera barn i Abu Diis som lever under ockupation till läsande, kunskapsinhämtande och till kontakt med andra barn utanför Palestina.	Byborna deltar på frivillig basis med renovering av lokaler. Kontrakt översatt till arabiska	Utveckling av läsestugans verksamhet genom föreläsningar, dator-utbildning, organisations-utveckling. Ökat intresse för kultur och läsande. Renovering och inköp av material till barndaghem. Löner till fritidsledare.	Projektet startades i Januari 2000. Verksamheten i läsestugan pågår. Renoveringen av barndaghem pågår. Löner betalas.	Från PGS/Sida 109.000 SEK Projektet nystartat. Planerade utbetalningar: 222.000 SEK	
Forum Syd 1998 - 187 1998-1999 Datorer till Askar Camp utanför Nablus	Att ge folk i Askar Camp möjligheter till utbildning och en tro på framtiden.	Att stödja ungdom, med tonvikt på flickor, att lära sig datorhantering. Öka tilltron till den egna kapaciteten. Stimulera till ökat intresse och kontakt med omvärlden avseende kunskap och information.	Samarbete med kvinnokommittén. En kvinnokommitté med unga flickor har bildats, de träffas och diskuterar frågor såsom samlevnad, barn, våld i hemmet, ekonomi, kost och hälsa.	Utrustning av datacenter. Kurser i data i lägret och omkringliggande byar.	Inköp av datorer. 200 pers. flertalet kvinnor har genomgått utbildning. Många barn använder också datorerna. Kurser hålls även i engelska, hebreiska samt matematik. Kurser har kunnat hållas i blandade grupper av unga män och kvinnor.	Från Sida + PGS 52.000 SEK Utfall: + -	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
RÄDDA BARNEN							
Barnkonventionen. Projektnr 23030 (1998-); utb. för yrkesgrupper verksamma med barn. 23020 (1999-); uppföljning av Israels rapportering till FN. 23038 (1998-); rättshjälp till barn i Jerusalem.	Att sprida kunskap om Barnkonventionen på alla nivåer i samhället. Att arbeta för att konventionen integreras i läroplaner och lagstiftning samt att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering sker för att öka den institutionella kompetensen hos våra samarbetspartners. Att bevaka och kommentera den israeliska regeringens rapportering till FN angående Barnkonventionen samt att verka för att palestinska barn som bor i Östra Jerusalem får samma rättigheter som övriga barn.	Att sprida kunskap om Barnkonventionen på alla nivåer i samhället. Att arbeta för att konventionen integreras i läroplaner och lagstiftning samt att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering sker för att öka den institutionella kompetensen hos våra samarbetspartners. Att bevaka och kommentera den israeliska regeringens rapportering till FN angående Barnkonventionen samt att verka för att palestinska barn som bor i Östra Jerusalem får samma rättigheter som övriga barn.		23030: Att utbilda strategiska yrkesgrupper i Barnkonventionen och att stödja Palestinska Barnsekreterariatets arbete för utbildning om konventionen samt bevakning av konventionens efterlevnad. 23030: Utbildning av en grupp personer från Palestinska Myndigheten, universitetet samt NGOs i Barnkonventionen, vilka i sin tur verkar som utbildare av medlemmar inom barn-planens olika arbetsgrupper. Uppföljning av utbildningarna och vidareutbildning om indikatorer, uppföljning och utvärdering i arbetet med barns rättigheter.		Budget: SEK 240.000 Utfall: SEK 39.200	Samarb.org: Palestinska Barnsekreterariatet m.fl.
	23020: Att verka för en offentlig dialog mellan NGOs och den israeliska regeringen kring frågor som rör Barnkonventionen och därigenom öka pressen på regeringen att dels genomföra rapporteringen till FN, dels åtgärda problem påpekade av FN's Barnrättskommitté.	23020: Den allmänna opinionen i Israel sätter idag kraftig press på parlamentet och regeringen för att färdigställa rapporten till FN, samt att ta 'barnfrågor' på allvar.	23020: Att stödja The Israeli Coalition for the Rights of the Child i deras lobbyarbete för att göra Barnkonventionen till israelisk lag, genom att bidra till sammanställning och utgivning av publika-tioner. Att stödja det israeliska nätverket i framtagnandet av fakta till en kommande alternativrapport.			Budget: SEK 217.000 Utfall: SEK 171.200	Samarb.org: Defence for Children International - Israel, Coalition for Children's Rights i Israel. Kommentar: Relativt nystartat projekt, där inga resultat föreligger enligt Rädda Barnen's rapportrutiner.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Rädda barnen, fortsättning.							
		23038: Att ge rättshjälp till barn i Östra Jerusalem som inte får sina rättigheter tillgodosedda enligt Barnkonventionen, när det gäller ex.vis ID-registrering, hälsovård, sjukförsäkring.	23038: LAW har lyckats lyfta fram de israeliska myndigheter-nas konfiskering av ID-handlingar, så att det nu finns en väl spridd kunskap om problemet såväl bland palestinsk och israelisk allmänhet som internationellt.	23038: Ekonomiskt stöd så att en advokat och en socialarbetare kan arbeta med juridisk rådgivning och stöd till barn (och deras familjer) som nekats rätten till de förmåner som andra barn - födda eller boende i Jerusalem - får.	23038: Ungdomar har utfört en rad utbildnings- och opinionskampanjer för barnens rättigheter. Hembesök har gjorts för att undersöka barns situation.	Budget: SEK 300.000 Utfall: SEK 204.700	Samarb.org: LAW - the Palestinian Society for the Protection of Human Rights
Barn i krig och på flykt. Projekt nr 23039 (1999-); Information om landminor.	Att sprida kunskap och erfarenheter om riskerna med landminor och därigenom påverka myndigheter att ta ställning mot användandet av minor samt arbeta för avlägsnandet av minor. Att utbilda pojkar i konflikthantering samt skapa alternativa sysselsättningar för dem.	23039: Att genom utbildning i skolor samt lobbyarbete gentemot beslutsfattare och opinionsbildare öka medvetenheten om riskerna med landminor och OXA och därigenom verka för beslut om avlägsnandet av dessa.		23039: Utbildning av lärare, elever i skolan och på summer camps om riskerna med landminor. Framtagande av tryck-saker som beskriver problemet. Bevakning av media och rapportering om nya fall av minskador. Sprida kunskap från tidigare projekt i ex.vis Jemen.		Budget: SEK 100.000 Utfall: SEK 2.800	Samarb.org: Defence for Children International - Palestine, Handicap International m.fl. Kommentar: Projektet har verkat kort tid, varför inga resultat-rapporter föreligger.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Rädda barnen, fortsättning.							
Socialt och ekonomiskt särskilt utsatta barn. Projekt nr 23022 (1997-); Integrerad undervisning. 23021 (1988-); Unga lagöverträdare. 23023 (1998-); Palestinska flickors rättigheter. 23041 (1998-); Utbildning i Barnkonventionen med barn-till-barn-metoden.	Att säkerställa alla barns rätt till utbildning av god kvalitet, med särskild hänsyn till barns deltagande och elevdemokrati. Att stärka barns rättssäkerhet och likhet inför lagen samt påverka rättsreglerna så att de överensstämmer med Barnkonventionen. Att stärka de palestinska flickornas roll i samhället genom att öka deras medvetenhet och självkänsla.	23022: Att i nära samverkan med Palestinska Undervisningsministeriet påverka policy och strategier på samtliga nivåer (nationellt, regionalt, lokalt) så att alla skolor omfattas av integrerad undervisning d.v.s. att alla barn erbjuds undervisning inom den ordinarie skolans ram.	23022: Mer positiv attityd på alla nivåer till integration av funktions-hindrade barn. Ingen klar handlingsplan och uppföljningsmetod.	23022: Pilotprojekt genomförs vid skolor i Gaza för att utveckla policy och strategier för införandet av integrerad undervisning i Väst-banken/Gaza. Att utvärdera projektet, förbättra och gå vidare till fler skolor. Att förändra attityder på alla nivåer inom utbildnings-stären, hos föräldrar och andra kommuninne-vänare, vad avser alla barns rätt och möjlighet att delta i den allmänna undervisningen. Utbilda en kärngrupp som kan träna lärare inför de nya förutsättningarna. Utarbeta utbildnings-material kring begreppet Integrerad undervisning.	23022: 90 skolor i 15 distrikt omfattas av IE-projektet. 35 pers. utbildade till IE-teamet.	Budget: SEK 830.000 Utfall: SEK 475.700	Samarb.org: Palestinska Undervisningsministeriet Kommentar: Extern utvärdering (sep -99) visar att attityder till IE visserligen förändrats positivt, men att projektet totalt sett har fått för lite tyngd och genomslagskraft.
		23021: Att ge rättshjälp till unga palestinska lagöverträdare och bevaka att dessa behandlas likadant som israeliska barn i israeliska fängelser samt driva opinion så att rättsreglerna i Israel ändras i överens-stämmelse med Barn-konventionen.	23021: DCI-I och koalitionen har med åren skaffat sig ett starkt inflytande på det israeliska parlamentet. Under projektets löptid har israelisk lag ändrats så att alla barn har rätt till offentlig försvarare.	23021: Att fortsätta finansiera stöd för rättshjälp till unga palestinska lagöver-trädare ex.vis i form av juridiskt biträde, fängelsebesök. Att bidra till att skapa opinion kring unga lagöver-trädare rättigheter genom seminarier, workshops, publikationer m.m.	23021: Hundratals palestinska barn har fått tillgång till en professionell advokat - alltifrån förhørs- till domstolsstadium. Även palestinska barn har nu rätt till fängelsestiden.	Budget: SEK 500.000 Utfall: SEK 508.800	Samarb.org: Defence for Children International - Israel. Kommentar: Extern utvärdering väntas i början av år 2000.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Rädda barnen, fortsättning.							
		23023: Att stärka palestinska flickors självkänsla och påverka närsamhället så att pojkar och flickor får samma rättigheter samt att flickor kan välja att studera i stället för att tvingas gifta sig och skaffa barn tidigt.	23023: Flickorna uppträder med avsevärt ökat självförtroende, både i skolan och i hemmiljön. Mycket hög grad av deltagande bland barnen.	23023: Att bedriva verksamhet i de två flickskolor i Hebron som har sämst resurser att stärka flickors själv-känsla.	23023: Teateruppsättningar, teckningstävlingar, uppsatstävlingar m.m. Möten med barnen tillsammans med deras föräldrar för att diskutera flickors rättigheter.	Budget: SEK 400.000 Utfall: SEK 289.300	Samarb.org: Defence for Children International - Palestine. Kommentar: Extern utvärdering genomförd, men ännu ej presenterad.
		23041: Att utbilda ungdomsutbildare i Barnkonventionen, vilka sedan i sin tur kan stärka och utveckla andra barn och ungdomars medvetande när det gäller barns rättigheter, anti-våld och konflikt-hantering.	23041: Mycket hög grad av deltagande bland barnen. Projektet har, förutom vad den gett barnen, bidragit till stark metodutveckling med innovativa lösningar samt kompetensutveck-ling för organisationen, som nu bl.a. konsekvent arbetar enligt LFA-strukturen.	23041: Att producera utbildningsmateriel. En kärngrupp äldre barn utbildas, gör skolbesök och utbildar/engagerar i sin tur yngre barn i Barn-till-Barn grupper, som har regelbundna övningar. Starta upp och driva Barnens Heta Linje, arbeta med olika media. Skapa och genomföra anti-våld kampanjer.	23041: 'Utbildnings-licens' utfärdad till en rad ungdomar. Radio-program, tidningsartiklar och gatukampanjer producerade. En fungerande och ständigt bemannad Het Linje för barn med problem upprättad.	Budget: SEK 299.000 Utfall: SEK 288.500	Samarb.org: Palestinian Counseling Center

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Olof Palmes Internationella Centrum							
95 437 U - Joint palestinian-israeli think tank. Startade 1995 och är pågående.	Arbeta för en lösning på Jerusalemfrågan	Att genom studier påverka och planera Jerusalems framtid.	Det finns bara positiva effekter. Gruppen och dess studier har fått genomslag både i Israel och Palestina.	Att utveckla en gemensam plan och vision för Jerusalem.	påbörjat arbetet kring en gemensam plan och vision för Jerusalem. Deltar även i förhandlingarna.	Anslag: 5575000 Använt: 5445000	Projektet är känsligt och arbetar med frågor som mer eller mindre är tabubelagda.
96 011D - SPU-Special projects unit. Startade 1996 och är avslutat.	Genom utredningar stärka de palestinska förhandlingarna..	Att upprätta en palestinsk utrednings-verksamhet i Jerusalem.	Positiva effekter är att utredningarna håller hög klass. Negativa effekter är att mottagar-organisationen är svag.	Utveckla material som ska hjälpa de palestinska förhandlingarna.	Utvecklat delar av de planerade studierna.	Anslag: 6640000 Använt: 6390000	Mottagarorganisationen är svag och detta resulterade i att verksamheten upphörde.
97 321 U - Peace College. Startade 1997 och är pågående.	Genom utbildning skapa ett bra samarbetsklimat.	Att palestinska och israeliska ungdomar studerar och löser problem tillsammans.	Utbildningen medverkar till att en ny generation lär sig att effektivt kunna sanverka för att lösa problem	Att utveckla utbildningsprogramet i samarbete med olika universitet.	En årskurs har tagit sin examen och arbetet har hållit hög klass.	Anslag: 3684000 Använt: 3684000	Ett mycket bra projekt som är konkret och hjälper till att stärka freden i mellanöstern.
98 421U - Co-operative development unit. Startade 1998 och är pågående.	Arbeta för en starkt palestinsk Kooperation.	Med utbildning av kooperatörer stärka den palestinska Kooperationen.	Samordningen mellan de olika Kooperationerna har förbättrats.	Att den palestinska Kooperationen blir organisatoriskt och ekonomiskt självständig.	Förbättrad organisation och ökat samarbete med kooperativ i regionen.	Anslag: 4480000 Använt: 4480000	Ett svårt projekt, men väldigt viktigt för att skapa alternativa ekonomier i Palestina.
KFUM/KFUK							
Barn- o ungdomsarbete Gaza, SMR 1998:023 1997-10-07 512 000 kr 1998	Att stärka det civila samhället genom att se till barn och ungdomars behov av intellektuell, kreativ och social stimulans i en trygg miljö.	- god förskoleomsorg för 300 barn. - förskolepersonalens yrkesstolthet och anställningstrygghet. - ungdomar lär sig samarbete, "fair play" o ansvar. - de 170 ungd.ledarna har adekvat utbildning.- utveckla lagidrott.	Förskolepedagogen har utvecklats. Ekonomiska problem gör att endast 260 barn är inskrivna och att personalen inte fått önskad soc.försäkring som löneförmån. Ungd.verksamheten har utvecklats till innehåll och året runt. Samarbete har utvecklats.	Förskolans rektor och en lärare till Sverige för fortbildning och ett samarbete startas med svensk förskola. Ledarutbildning och sommarläger. Idrotten utvecklas.	Skedde under 3 veckor 1998, en process för förändrad pedagogisk syn startade inte utan svårigheter, fortsatt med ömsesidigt lärande och gott resultat under 1999. Genomförts på plats i Gaza av lokala förtroendevalda och personal. Flera av de unga ledarna har kunnat fungera som ledarutbildare.	Hela projektet 500 000 kr	Ett belopp på 15 000 som var avsett för information i Sverige bland idrottare har ej använts

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
KFUM/KFUK, fortsättning.							
Summer Camps Gaza YMCA, SMR 1997:576 juni 1997, 80 000 kr 1997	Sociala insatser i Gaza	Att tillsammans med KFUK-KFUM i Schweiz och ett mindre bidrag från UNRWA "rädda" sommarlägren	Något kortare utbildning och något mindre utrustning än "normala" år. I övrigt nåddes effekten	Sommarläger och ledarutbildning	Sommarläger genomfördes med 300 deltagare och 70 unga oavlönade ledare samt i flyktinglägren med 1200 deltagare och 100 ledare.	Svensk insats 80 805 SEK	Detta var en akut krisinsats
Human Rights of Children and Youth, Gaza, SMR 1999:097 1999-05-06, 670 000 kr 1999	Att stärka det civila samhället gm barn/ungd. arbete Barns/ungdomars rättigheter och ansvar samt demokratiska arbetsformer är viktigt.	Övergripande målet uppdelat i olika delmål tillämpade på de tre arbetsområdena - youth development - kindergarten - sports activities	Uppnått Det svenska utbytet under 1998 och 1999 har även ökat samarbetet med andra förskolor i Gaza.	Seminarier för ungdomar Utveckling av sommarlägren Svensk-palestinskt seminarium i Gaza kring förskolepedagogik och barns rättigheter	Har genomförts	721 000 SEK	Slutrapport ang. seminariets effekter återstår.
Lights in Beit Sahour SMR 1999:95 1999-05-06, 174 000 kr 1999	Stärka det civila samhället genom lagidrott på Västbanken	Att installera belysning på idrottsplanerna på KFUMs anläggning i Beit Sahour, vid Herdarnas äng där KFUM bl a har ett omfattande handikapp	Belysningen ökar användningen under svalare tider på kvällen vilket särskilt gynnat kvinnor o. handikappade.	Belysning skulle installeras	Har genomförts	174 000 SEK	Idrottsplanerna bidrar till ökad gemenskap i området eftersom nu många utifrån kommer och deltar i idrottsaktiviteter.
Sammanfattande bedömning	Pengarna har möjliggjort insatserna. För resultat och effekt har samarbetet med Sverige gett ömsesidig inspiration i arbetet, personlig vänskap, ökat palestinska KFUMs tilltro till ungdomar och man har gett dem större medinflytande och ansvar. Svenskarnas kunskap om och engagemang för situationen i Palestina har ökat genom de lokala grupper som deltar i samarbetet. Förskolan i Gaza har börjat förstå lekens betydelse som pedagogiskt verktyg och samarbetet med andra barninstitutioner i Gaza har ökat. Ett relativt enkelt sätt att utöka målgruppen för idrotten vid Beit Sahour var att skaffa belysning och därmed kunna använda planerna när det är mörkt och svalare än i solskenet.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
INDIVIDUELL MÄNNISKOHJÄLP							
1. Skyddad verkstad för gravt utvecklingsstörda ungdomar. Beit Lahya GazaSMR nr 19, 97:0262 år, 1997 – 1998	Tillvarataga och värna om rätten för personer med utvecklingsstörning att fungera i samhället, att få arbeta och få ett meningsfullt liv.	Ett individuellt program för varje deltagare anpassat till var och ens möjligheter att utföra ett arbetsmoment.	Deltagarna har utvecklats och gjort framsteg. Personalen har lärt sig handleda och träna personer med utvecklingsstörning. Positiv effekt i riktning mot de övergripande målen.	Skyddad verkstad, delvis med snickeri, delvis handarbeten av olika slag, individuellt arbetsprogram för en lågpresterande grupp. Teoretiska lektioner i arabiska och enkel matematik. Rytmik och dans.	En grupp deltagare arbetar med snickeri, en annan med handarbeten av olika slag, en tredje grupp är lågpresterande med individuella arbetsprogram. Teoretiska lektioner för alla. Rytmik/dans i det dagliga programmet. .	405 000 SEK under de två projekttären. Total kostnad 565 800 SEK. Andra bidrag 160 800 SEK.	Lokal samarbetspartner: Palestinian Democratic Union - FIDA. En egen förening har bildats och registrerats. Al Ata Society For Handicapped. Den är nu ansvarig för verkstadens arbete.
2. Träningskola för gravt utvecklingsstörda barn o ungdomar, Beit Lahya, GazaSMR nr 1997:0272 år, 1997-1998	Varje elev tränas och utvecklas så långt som möjligt.	Ett individuellt träningsprogram som omfattar såväl pedagogisk som ADL-träning och sjukgymnastik för eleverna.	Många positiva effekter; eleverna får vara en del av sin familj och hålls inte längre utanför. Föräldrarna har fått hjälp och stöd bl.a. genom föräldramöten. Sociala myndigheter erkänner skolan och hänvisar barn dit.	Träningskola för 24 elever med grav utvecklingsstörning i åldern 8 - 16 år. Pedagogisk träning med arabiska, matematik och naturkunskap. ADL-träning och sjukgymnastik	Träningskola för 24 elever med grav utvecklingsstörning i åldern 8 - 16 år. Pedagogisk träning med arabiska, matematik och naturkunskap. ADL-träning och sjukgymnastik	685 000 SEK under de två projekttären. Total kostnad 968 500 SEK. Andra bidrag 283 500 SEK.	Lokal samarbetspartner: Palestinian Democratic Union - FIDA. En egen förening har bildats och registrerats. Al Amal Society For Training. Den bär nu ansvar för skolans arbete.
3. Vidareutveckling av två projekt för utvecklingsstörda SMR nr 1996:0331 år, 1996	Uppföljning av två projekt för utvecklingsstörda : Träningskola och Skyddad Verkstad.	Ge stöd åt projektens personal i uppbyggnad av informations verksamhet. Uppföljning av projektens utveckling. Uppföljning av den planerade medicinska genomgången samt funktionsnivån hos elever och arbetstagare. Intensifiering av samarbetet med FIDA	Workshopen betonade de utvecklingsstörda roll i samhället och deras behov och rättigheter. En uppföljningskommitté bildades som kom att leda till en arbetsgrupp för utarbetandet av en lag om rättigheter för personer med funktionshinder.	Bygga upp informations-verksamhet till samhällets beslutsfattare och på lokal nivå sprida kunskap om handikappades situation och behov. Stödja initiativ till föräldraförening. Halla ett seminarium.	Uppföljning av projekten. Seminarium och workshop om de utvecklingsstörda behov och rättigheter i samhället. Utvärdering av projektiden för Träningskolan och Skyddade verkstaden.	110 000 SEKTotalkostnad 116 000 SEKAndra bidrag 1 600 SEK	Lokal samarbetspartner: Palestinian Democratic Union - FIDA

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Individuell Människohjälp, fortsättning.							
4. Uppföljning av åtgärder för handikappade för framtida koordination och planering, BethlehemSMR nr 1996:6401 år, 1996	Fältsstudier för insamlande av data om personer med funktionshinder av olika slag genom personligt besök hos berörda personer.	Insamlande av data om personer med funktionshinder av olika slag genom personligt besök hos berörda personer.	Positiv effekt genom kontakt med och besök hos alla personer med funktionshinder i området. Genom att utredaren är känd i området fick han god kontakt och öppen information.	Insamlande av data och kartläggning.	Insamlande av data, hembesök, kartläggning, kontakt med andra organisationer. Träning av lärare i olika rehabiliterings-center	25 000 SEK	Lokal samarbetspartner: IM i Jerusalem, en av IM:s personal genomförde projektet i samarbete med kontoret för Mr. Salah Tamari, palestinsk lagstiftare, i Betlehem.
5. Utrustning av träningsklass för utvecklingsstörda, i förtort t. RamallahSMR nr 1996:6431 år, 1996	Utrustning av träningsklass.	Planering av lokal, inventarier och utrustning. Anskaffning.	Start av ny verksamhet med träning av barn med grav utvecklingsstörning, 12 - 16 år. Positivt gensvar från föräldrarna.	Start av träningsklass för elever med grav utvecklingsstörning.	Lokalerna gjordes i ordning. Inredning, utrustning och material inköptes. Eleverna började.	20 000 SEK för projektet.	Lokal samarbetsorganisation: IM i Jerusalem
6. Upgrading Ephpheta Institute for the Hearing-Impaired, BethlehemSMR nr 1998:6301 år, 1998	Förbättra träningsmöjligheter för hörselskadade och döva barn genom bättre utrustning och redskap för individuell träning.	Konstruktion och utrustning för ett laboratorium. Förbättra en gymnastiksal och skaffa redskap. Inskaffa två videokameror för observation av barnens utveckling under träning.	Positiv effekt i överensstämmelse med de övergripandemålen. Träningsmöjligheterna har förbättrats.	Personalen på Ephpheta anskaffar och låter installera utrustningen enligt projektmålen.	Ett laboratorium med utrustning gjordes i ordning. Gymnastiksalen förbättrades och redskap inhandlades. Fem videokameror köptes och installerades i fem rum för individuell träning. Observation av barnen och deras träning sker i ett annat rum.	159 000 SEK	Lokal samarbetspartner: Ephpheta Institute for the Hearing-Impaired. Projektet har hjälpt organisationen att ge en högre standard på undervisningen och träningen av barnen.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Individuell Människohjälp, fortsättning.							
7. Speech Therapy Project, NablusSMR nr 1998:0113 år, 1998, 1999. 2000	Identifiera barn med talsvårigheter, bedöma deras behov samt ge träning. Omfattar norra Västbanken	Undersökning av för- skole- och skolbarn. Förebyggande åtgärder för desamma. Bedömning av behov av terapi. Talträning.	Positiv effekt. Ett mycket stort antal barn har identifierats i behov av talträning. Många av dessa kommer nu för träning.	Förebyggande åtgärder i förskolor samt skolor i samarbete med utbildningsministeriet. Förbättra centrets utrustning. Utöka personalen. Utforma informations system. Träning av personalen. Etablera ett referenssystem. Förbättra centrets kapacitet.	Flera tiotusen barn har undersökts i olika skolor och förskolor på norra Västbanken. Flera hundra kommer till centret för talträning. Centrets utrustning har förbättrats. Personalen har utökats. Träning av personalen äger rum.	1998 650 000 SEK, 1999 450 000 SEK, 2000 300 000 SEK	Lokal samarbetspartner: Care For Children With Special Needs Society.
Fors.- 1998:0113					Centrets kapacitet har förbättrats. Man har börjat ge talträning på fyra olika platser utanför Nablus utöver verksamheten på centret. Informationsmaterial är på gång. Referenssystem har ännu ej utarbetats.		
8. Tvättutrustning, skola för mentalhandikappade iSalfti.SMR nr 1998:0121 år, 1998	Utföra all tvätt för internat- skolan.	Reparation av tvättstugan. Beställa, köpa och installera utrustning.	Positiv effekt. Arbetsmiljön förbättrades liksom arbetskapaciteten. Arbetstiden förkortades.	Reparera och utrusta tvättstugan.	Tvättstugan reparerades. Fönster installerades liksom plattor på golv, tak och väggar. Lampor sattes in. Nödvändig utrustning installerades. Sex toalettrummen på internatskolan reparerades också.	127 800 SEK	Lokal samarbetspartner: The White House Center for Mentally Disabled. Tvättstugan var mycket nersliten före reparationen. Det blir mycket tvätt av kläder och sänglinne från barnen på skolan.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Individuell Människohjälp, fortsättning.							
9. Inkomstgenererande projekt, Jabaliya, Gaza.SMR nr 1998:0261 - 2 år, 1998	Få inkomster för att säkerställa driften av skyddad verkstad samt erbjuda arbetstillfällen.	Färdigställande av lokal. Inköp av utrustning. Undervisning i användandet av stickmaskiner samt i maskiner för snickeriet. Viss undervisning i att läsa och skriva siffror för kvinnorna som ska arbeta med stickmaskinerna. Träning. Produktion.	Positiv effekt då tillverkningen bidragit till driften av verksamheten. Man har dock ännu inte kommit upp till den kapacitet att inkomsten klarar hela driftskostnaden.	Maskinstickning: undervisning i att läsa och skriva samt i användandet av stickmaskiner. Produktion och försäljning. Snickerier: produktion av dörrar och fönsterramar, samt leksaker. Fors.-	Flera kvinnor lärde sig använda stickmaskiner och har deltagit i produktion. Flera kvinnor hade tänkt delta men drog sig ur då de inte fick behålla stickmaskinen. Fors.-	213 548 SEK	Lokal samarbetspartner: El Ata Society for Handicapped. Gazas befolknings allmänt svåra eko- nomiska läge på- verkar försäljningen av varor. Fors.-
fors.- av 98:0261				Försäljning, lördningställande av lokaler. Anskaffa utrustning. Anställa personal.	Snickeriet producerar varor på beställning. Leksakstillverkningen ägde inte rum då övriga maskiner blev dyrare än beräknat och större artiklar prioriterades		Man har ännu inte kunnat nå den produktions- och försäljningsnivå som är önskvärt för att kunna driva verksamheten.
10. Kvinnocenter, Tel Al Zatar, Gaza.SMR nr 1998:0271 år, 1998.	Generera inkomster till träningskostnader. Öppna ett center för kvinnor för sjukgymnastik och förebyggande hälsovård.	Inreda lokaler. Inköp av utrustning och installation av dem. Öppna ett kvinnocenter med gym. Olika aktiviteter på centret.	Positiva erfarenheter för de kvinnor som deltagit i aktiviteterna. Överskottet bidrar till driftskostnader av träningskolan.	Kvinnocenter för olika slag av aktiviteter; möten, föredrag, sycenter, gym. Inköp av utrustning. Anställa personal som kan leda gymnastikprogram.	Föreläsningar, seminarier och workshops i olika ämnen som berör kvinnors situation, ca tre/månad. Gym används dels av kvinnor och dels av skolans elever. Produktion av stickade produkter. Fors.-	154 276 SEK	Lokal samarbetspartner: Al Amal Training Society. Föreningen har haft en viss svårig- het gällande skatte- myndigheten. Detta hade att göra med hur förening- en var registrerad. Fors.-

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Individuell Människohjälp, fortsättning.							
fors. 98:0271					Läxhjälp och extra undervisning för elever som har svårt att hänga med i normal skolorna. Försäljning av skrivmaterial. Skolans lärare kunde leda gymnastikprogrammet och personal behövde inte anställas		Detta har nu lösts och man hoppas kunna marknads- föra sig bättre för att få in tillräckligt med inkomster för att säkerställa driften.
Sammanfattande bedömning:	1. En evaluering ägde rum i slutet av projekttiden. Målgruppen har påverkats positivt. Ett problem är vart deltagarna ska kunna gå vidare så att fler personer ska kunna börja på verkstaden för arbete/träning. Det är lokalt i Gaza mycket svårt att få fram arbetsplatser utanför verkstaden. Ett projekt som detta behöver ett långvarigt ekonomiskt stöd pga att den ekonomiska situationen gör det svårt för lokala organisationer att själva driva sin verksamhet utan ekonomiskt stöd utifrån, än så länge. Då den palestinska ekonomin har små resurser för de utvecklingsstörda fortsätter IM att av egna insamlade medel stödja driften under 1999 och 2000. 2. En utvärdering ägde rum i slutet av projekttiden. Kontinuerlig utvärdering ägde rum av undervisningsmetoderna. Målgruppen har påverkats positivt. En sådan här insats behöver ett långvarigt ekonomiskt stöd, då lokala organisationer har svårt att driva sin verksamhet utan bidrag utifrån, än så länge, pga den lokala ekonomiska situationen. IM fortsätter att av egna insamlade medel stödja denna skola under 1999 och 2000. Skolan får stor uppskattning från barnens föräldrar. 3. En utvärdering gjordes av projektet med Träningsskolan och Skyddad verkstad. 4. Projektet var uppskattat som underlag för framtida planering för insatser för personer med funktionshinder i Betelehemsområdet. 5. Utvärdering ägde rum vid läsårets slut. Målgruppen omfattar barn från Ramallahområdet med grav utvecklingsstörning. Stort behov av denna verksamhet i området. 6. Viktigt att de organisationer som arbetar med träning och utbildning av personer med funktionshinder av olika slag uppnår en god kvalitet och standard i sitt arbete. Önskvärt att palestinska myndigheter utarbetar ett system för att mäta detta hos såväl lokala som internationella organisationer. 7. En utvärdering gjordes i jan. 1999 och en i dec. 1999. Då det är tydligt att ett stort antal barn är i behov av talträning är det viktigt att såväl utbildningsministeriet som hälsovårdsministeriet uppmärksammar denna fråga. 8. Projekt som detta är inte alltid "attraktivt" från biståndsynpunkt då man hellre vill bidra till utveckling av arbete etc., men om inte basala funktioner fungerar för en organisation påverkar de organisationens övriga arbete negativt. 9. En utvärdering gjordes i december 1998. Det är svårt för lokala organisationer att kunna driva sina verksamheter. Denna organisation erbjuder en service som i ett annat sammanhang skulle ha tillhandahållits genom samhällets försorg genom social omsorgsvård. Detta är ännu inte möjligt i det palestinska samhället. Flera organisationer driver sådan verksamhet utan bidrag från några myndigheter. IM ger alltså ett driftstöd av egna insamlade medel. 10. En evaluering ägde rum i december 1998. Träningsskolan tar emot elever som har en utvecklingsstörning. Dessa elever kan ännu inte erbjudas undervisning antingen integrerat i andra klasser eller i särskilda klasser i de vanliga skolorna. Trots detta ber utbildningsministeriet och socialministeriet träningssskolan att ta emot elever utan någon som helst ersättning från myndigheterna. Om inte myndigheterna kan erbjuda denna service måste de på sikt erbjuda betalt för utförd service från respektive organisation.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
HÄRNÖSANDS FOLKHÖGSKOLA							
1996:313, kursutbyte under 1996 och 1997	Kursutbyte för kreativt självförtroende och självförtroende	Att inom musik, dans, foto och konst ge kortare kurser med målet att skapa ökad självförtroende och kreativt självförtroende	Positiv relation etablerad mellan Härnösandsfolkhögskola och universitetet i Betlehem. Ömsesidigt utbyte. Genomförda kurser gav gott resultat, instruktörer på plats utvecklades genom insatsen.	Fyra lärare från Härnösandsfolkhögskola handleder instruktörer och genomför fyra olika kurser	Enligt planerade prestationer	Budgeterat Sida medel SEK296 000	Samarbetspartner för insatsen var Betlehem University
SVENSKA JERUSALEMFÖRENINGEN							
198:172, Uppgradering av "The Good Shepherd's school", genomfördes under 1998 c:a 7 mån	Undervisning förskola till gymnasium	Förbättra undervisningsförhållande genom uppgradering av yttre skolmiljö	Yttre skolmiljö uppgraderat vilket innebär bättre undervisnings-förhållanden	Förbättra skolans yttre miljö genom installation av centralvärme, renovering av sanitetsutrymmen samt uppgradering av utemiljön	Enligt planerade prestationer	Totalt 183 000 SEK enligt budget (Sida medel)	Flickskola med 400 elever, förskola till gymnasium
CARITAS							
Drug Prevention Program 1997-98, 96:058	Uppgradering the existing drug prevention program at Caritas Jerusalem and expand it to incorporate other services in major Caritas Jerusalem program areas.	Drug Prevention Raising awareness about drug abuse.	Positive results: A program started at the Bethlehem University where students were able to build their own drug prevention program through health awareness. Student leaders were reached through workshops in 15 different schools from the Old City of Jerusalem as well as Ramallah and Bethlehem in the West Bank. Parents, teachers and youth leaders were reached through the schools that participated in the workshops.	Programs to train teachers in skills such as counseling, social work, as well as programs providing information on drugs and their effects. Train persons to administer the program in the schools. Creation of a mechanism to monitor and evaluate the program and ensure its continuity.	A huge amount of people were reached by this program, not only students, but also parents to the students, teachers and youth leaders. Identification of the major problems and issues were faced by the teachers in the schools including problems related to their students.	203 000 SEK	What could have been done better was to plan the program jointly with one or a group of universities and/or high schools in the first place, then the participation and the impact could have been much better.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Caritas, fortsättning.							
Income-generating activities in Palestine 1996-1998, 96:050	To create job opportunities. Help to self-help. To develop Caritas Jerusalem's program for Income-generating activities.	Reduction of the unemployment rate, assisting certain beneficiaries, encouraging especially women in the rural areas to take initiative and apply for loans through a special designated fund.	Women are able to exert more control over their lives financially, by running their own businesses. The leadership abilities for these women has been enhanced by managing their businesses. It has also supported the status of women in their families and within the community. Stabilization of the standard of living for their families by providing them with another source of income.	Loans will be used for raising chicken, calves or sheep for commercial purposes, for purchase of commercial sewing machines, loans will also be provided to upgrade existing small projects in the hope that they will be more viable. Women will also have the opportunity to employ one or more women to work within their small business.	Women beneficiaries has been given the necessary means to start or develop private small enterprises, to participate in the economic life of the family and thus to enhance their financial situation.	1 482 000 SEK This project will end this year.	By giving the opportunity for the women to be trained , have new skills and participate in the economic development of the family and community , she gains recognition and respect from her husband, family and community.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 Stockholm, Sweden
Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64
Hemsida: <http://www.sida.se>

ISBN: 91-586-0209-7